ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة : إيفا ترويشيان

1500 Լ.Ո. 83ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 27 (23132) ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 6 ԱՊՐԻԼ 2009 12 ԷՋ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ

Անցեալ շաբաթավերջին տեղի ունեցած են Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին գործոց նախարարութիւններու հերթական խորհրդակցութիւնները՝ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ: Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մամլոյ եւ տեղեկատուութեան վարչութիւնը կը տեղեկացնէ, որ խորհրդակցութիւնները սկսած են Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին գործոց նախարար Գէորգի Պետրոսեանի մասնակցութեամբ: Քննարկուած են երկու արտաքին գործոց նախարարներու համագործակցութեան եւ աշխատանքներու համադրման հետ կապուած հարցեր: Միտքեր փոխանակուած են Արցախեան հիմնախնդիրի լուծման բանակցային գործընթացին վերաբերեալ:

«ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԿԱՌՈՅՑՆԵՐՈՎ ԼԻԲԱՆԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔԸ ԿԸ ՆԿԱՏՈՒԻ»

ԿԸՍՍ ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼԷՅՄԱՆ

Հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյման շեշտեց, որ Լիբանանի ապահովական եւ զինուորական ուժերը պէտք է հսկեն երկրին ապահովական կայունութեան եւ ազատ ու ժողովրդավար մթնոլորտ ապահովեն Լիբանանին, յատկապէս յառաջիկայ ժամանակաշրջանին եւ հանգրուանին համար նկատի ունենալով, որ 2009-ի երեսփոխանական ընտրութիւններուն թուականը մօտեցած է:

Նախագահ Սլէյման անցեալ շաբաթավերջին Պաապտայի մէջ ընդունեց ներքին գործոց եւ քաղաքապետութեանց հարցերու նախարար Զիատ Պարուտը եւ դրուատեց առեւանգուած 14-ամեայ պատանի Ամին Խանսան ազատելու նուաճումը: Ան ընդգծեց, որ լիբանանեան պետութիւնը իր ապահովական կառոյցներով լիբանանցիներուն ապահովութեան եւ քաղաքացիական անվտանգութեան երաշխիքը կը նկատուի:

Հանդիպումին ընթացքին Պարուտ նախագահ Սլէյմանի փոխանցեց յառաջիկայ երեսփոխանական ընտրութիւններու կազմակերպական ծրագիրներուն եւ նախապատրաստական աշխատանքներուն մասին: Նախագահը շեշտեց, որ ընտրութիւնները գործադրուած ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ, որպէսզի կարելի ըլլայ 7 յունիսի երեսփոխանական ընտրութիւնները կայացնել խաղաղ եւ ժողովրդավարական մթնոլորտի մէջ:

Նախագահ Սլէյման ընդունեց երեսփոխաններ Միշել Մուսան եւ Իպրահիմ Քանաանը, որոնց հետ քննարկեց երկիրը յուզող քաղաքական ընդհանուր իրավիճակը:

Նախագահ Սլէյմանի այցելեց նախկին երեսփոխան Ֆարիտ Հայքալ Խազեն, որ նախագահ Սլէյմանի հետ քննարկեց Լիբանանի մէջ արձանագրուող ներկայ զարգացումները, ինչպէս նաեւ Քեսրուան-Ֆթուի շրջանի կարիքները:

Նախագահական պալատի այցելուներէն եղաւ նաեւ ներքին ապահովութեան ուժերու հրամանատար զօր. Անթուան Շաքքուր: Քննարկուեցաւ երկրին ապահովական կացութիւնը:

ՕԲԱՄԱ ԱՅՍՕՐ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ ՃԱՌ ՄԸ ՊԻՏԻ ԱՐՏԱՍԱՆԷ

Օպամա

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամա երէկ երեկոյեան շուրջ ժամը 9:30-ին Թուրքիա ժամանեց: Ան հանդիպում պիտի ունենայ Թուրքիոյ նախագահ Ապտիւլլա Կիւլի եւ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանի հետ: Նախքան 7 ապրիլին մեկնիլը, ան Պոլսոյ մէջ ներկայ պիտի գտնուի Քաղաքակրթութեանց դաշինքի ժողովին եւ ուսանողներու հետ կլոր սեղանի քննարկումի մը պիտի մասնակցի:

Ան այսօր Անգարայի մէջ 45 վայրկեան տեւողութեամբ ճառ մը պիտի արտասանէ Թուրքիոյ խորհրդարանին մէջ եւ պիտի այցելէ Մուսթաֆա Քեմալ Աթաթիւրքի դամբարանը:

Օպամա փափաքած է հանդիպում ունենալ Հանրապետական ժողովուրդի կուսակցութեան ղեկավար Տենիզ Պայքալի եւ Ազգայնական շարժում կուսակցութեան ղեկավար Տեւլեթ Պահչելիի հետ: Սակայն անոնք պնդած են, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահին հետ միայն գլուխ-գլխի հանդիպում կ՚ունենան եւ ոչ թէ հաւաքական:

Քրտական ժողովրդավարական ընկերութիւն կուսակցութեան ղեկավար Սելահաթթին Տեմիրթաշ պատրաստակամութիւն յայտնած է Օպամայի հետ որեւէ ձեւի հանդիպում ունենալու:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԸ Կ՚ՈՂՋՈՒՆԷ ԿՈՐՏԸՆԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՔՈՒԷԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՈՒՇԱԴՈՒՄԸ

Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբը յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ բարձրաստիճան պաշտօնի մը վրայ Ֆիլ Կորտընի նշանակման հաստատման հարցով Միացեալ Նահանգներու ծերակոյտին ուշացումը ծերակուտականներուն առիթը պիտի ընծայէ իմաստալից կերպով քննելու Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչնալու Միացեալ Նահանգներու նախագահի կեցուածքին հակադրուած անձի մը վաւերացման *քայմիննկ* ու իմաստութիւնը:

Ծերակոյտը նախագահին կողմէ առաջադրուած այլ անձերու թեկնածութիւնը վաւերացնելէ ետք երկու շաբթուան արձակուրդ առաւ առանց վաւերացնելու Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարի եւրոպական եւ եւրասիական հարցերու օգնականի պաշտօնին վրայ Կորտընի թեկնածութիւնը:

Թէեւ ուշացումին պատճառը անծանօթ կը մնայ, հաւանական է, որ անիկա արդիւնք է անոր թեկնածութեան դէմ ծերակուտականի մը կողմէ սառեցման ենթարկուելուն:

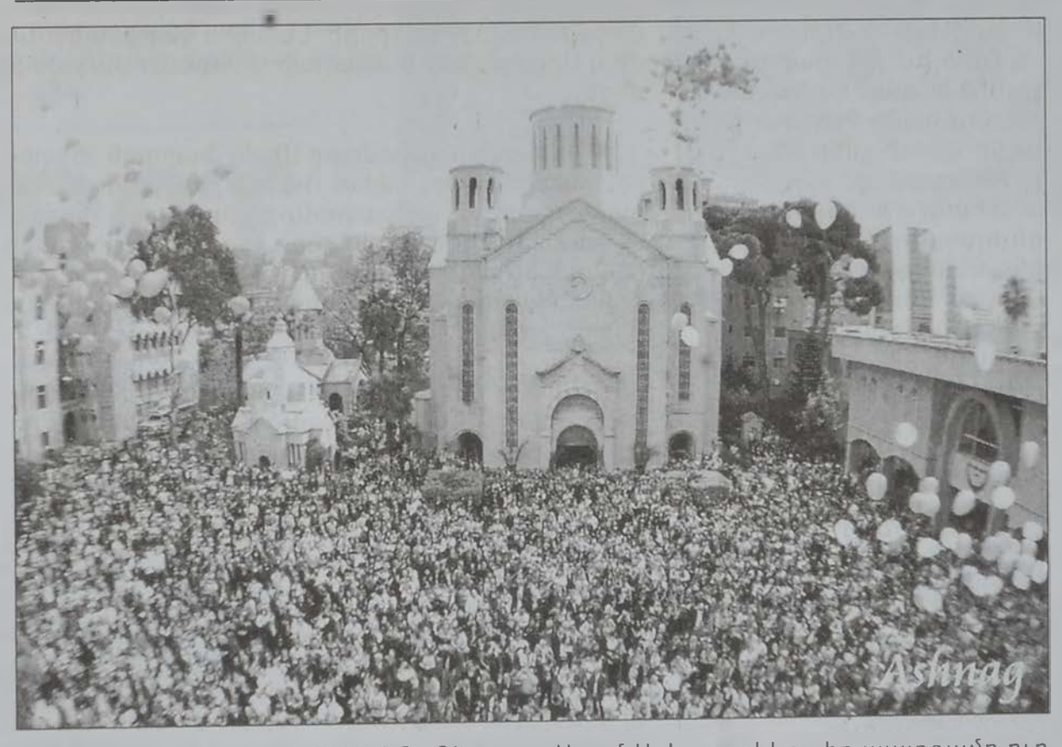
31 մարտին ծերակոյտի արտաքին յարաբերութեանց յանձնախումբին առջեւ ունկնդրութեան ընթացքին Կորտընը Միացեալ Նահանգներու կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման դէմ արտայայտուած էր:

Ան խուսափած էր «ցեղասպանութիւն» եզրը օգտագործելէ:

ՕՁԱԿԱԶԱՐԴԻ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

«ՀԱՅ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԸ ՄԵՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՈՒ ԱԶԳԻՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆՆ ԵՆ»

ԸՍԱՀ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Կիրակի, 5 ապրիլ 2009-ին, Յիսուսի Երուսաղէմ մուտքի տօնին Ծաղկազարդի օրը. հազարաւոր հայ մանուկներ իրենց ծնողներուն հետ Անթիլիաս եկան. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան տալով նոր աշխուժութիւն վերանորոգելով իրենց հաւատքը:

Անթիլիասի մէջ մատուցուած Ս. եւ անմահ պատարագի ընթացքին մանուկներու մասնակցութեամբ կազմուեցաւ յատուկ թափօր. որ դուրս եկաւ մայրավանքի հիւսիսային դարպասէն. ու ծովեզերեայ մայրուղիէն ամբողջ կաթողիկոսարանին շրջանը ընելով վանքի մայր դարպասէն վերստին ներս մտաւ:

Ս. պատարագը մատուցեց Կոմիտաս արք. Օհանեան: Նկատի ունենալով ներկայ բազմահազար ժողովուրդը Արամ Ա. կաթողիկոս իր պատգամը ուղղեց վեհարանի պատշգամբէն: Վեհափառը ողջունեց բոլոր հայ երեխաները, աշխարհի ամէն անկիւններուն Յիսուսի Երուսաղէմ մուտքի տօնը հայ մանուկին եւ հայ ընտանիքին տօնը նկատելով: Վեհափառը ըսաւ, թէ հայ մանուկները հայ եկեղեցւոյ ու ազգին հարստութիւնն են, եւ քրիստոնէական դաստիարակութեամբ պէտք է մեծցնել զանոնք, ու պատրաստել կերտելու համար հայ ազգի ապագան: Վեհափառին պատգամը հազիւ աւարտած, հազարաւոր հայ մանուկներ ուրախութեան գերագոյն պահեր ապրեցան, երբ գոյնզգոյն փուչիկներ լեցուցին մայրավանքի շրջափակը, եւ դէպի երկինք

Շար.ը՝ էջ 2

ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ ՀՐԱԺԱՐԱԾ Է ՊՈԼԻՍ ՄԵԿՆԵԼԷ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանի Պոլիս կատարելիք այցելութիւնը տեղի պիտի չունենայ: «Երկիր Մետիա» կը հաղորդէ, որ երէկ երեկոյեան, երեւան - Պոլիս թռիչքով Նալբանդեան չէ մեկնած Պոլիս: Միաժամանակ, ան պարզաբանում կատարած է «Ինքըրֆաքս» լրատու գործակալութեան:

Նալբանդեան ռուսական «Ինքըրֆաքս» լրատու գործակալութեան մեկնաբանութիւն տուած է այն հարցին շուրջ, որ «վերջին օրերուն թուրք պաշտօնատարներուն կողմէ յայտարարութիւններ կատարուած են, ըստ որոնց հայ-թրքական յարաբերութեանց կարգաւորումը կը պայմանաւորուի այլ հարցերու, մասնաւորապէս դարաբաղեան տագնապի լուծման եւ Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործընթացին հետ: Ինչպէ՞ս կը մեկնաբանէք այդ յայտարարութիւնները»:

Նալբանդեան շեշտած է, որ «Հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորումը պէտք է ըլլայ առանց նախապայմաններու եւ այդ փոխըմբռնումով մենք վարած ենք եւ կը վարենք բանակցութիւնները թրքական կողմին հետ: Յարաբերութիւններու կարգաւորումը կապակցուած չէ դարաբաղեան տագնապի լուծման հետ եւ հայ-թրքական յարաբերութեան կարգաւորման ուղղուած բանակցութեանց ընթացքին այդ հարցը երբեք քննարկման առարկայ չէ եղած: Բազմիցս ըսուած է, եւ պիտի ուզէի դարձեալ ընդգծել, որ հայ-թրքական յարաբերութեանց կարգաւորումը չի կրնար հարցականի տակ դնել Հայոց ցեղասպանութեան իրողութիւնը: Այսօր տասնեակ մը երկիրներ եւ միջազգային կազմակերպութիւններ ճանչցած են Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ Հայաստան ողջունած է այդ ճանաչումը»:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ՆՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի ստորագրած հրամանագիրներուն համաձայն, Մանուկ Վարդանեան ազատ կացուցուած է Հայաստանի կառավարութեան առընթեր անշարժ գոյքի արձանագրութեան պետական կոմիտէի նախագահի պաշտօնէն եւ նշանակուած է Հայաստանի նախագահի խորհրդական:

Միւս կողմէ Երուանդ Զախարեան ազատ կացուցուած է Հայաստանի նախագահի խորհրդականի պաշտօնէն եւ նշանակուած է Հայաստանի կառավարութեան առընթեր անշարժ գոյքի արձանագրութեան պետական կոմիտէի նախագահ:

Եուրի Վարդանեան իր կարգին նշանակուած է Հայաստանի նախագահի խորհրդական:

ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՖԱՍԻԷՆ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան անցեալ շաբաթ օր ընդունած է ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ֆրանսացի համանախագահ Պեռնար Ֆասիէն:

Ըստ արտաքին գործոց նախարարութեան հաղորդագրութեան, հանդիպման ընթացքին քննարկուած են Ղարաբաղեան հիմնախնդիրի լուծման գործընթացին առնչուող հարցեր:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԻՐԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՓՈԽԸՄԲՌՆՄԱՆ ՅՈՒՇԱԳԻՐԻ ՆԱԽԱԳԻԾԸ ՆԱԽԱՍՏՈՐԱԳՐՈՒԵՑԱՒ

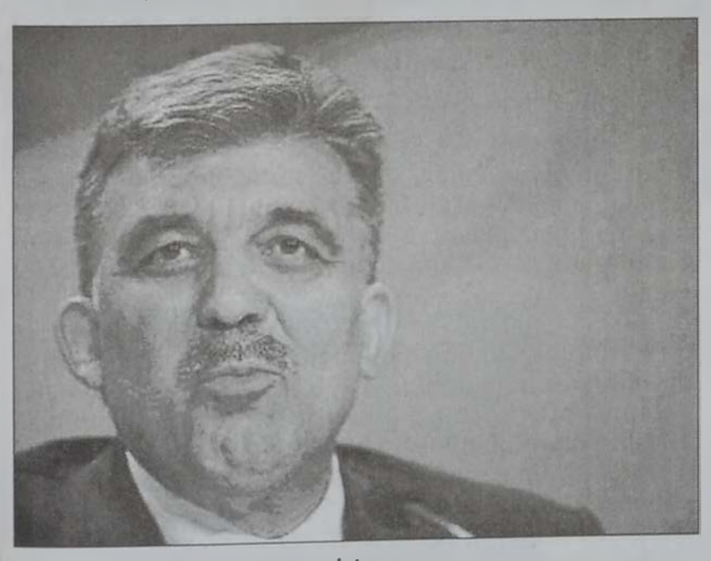
«Նոյեան Տապան» լրատու գործակալութիւնը կը տեղեկացնէ, որ Հայաստանի փոխադրութեան ու կապի նախարարութեան եւ Իրանի կապի ու հաղորդակցութեան նախարարութեան միացեալ յանձնախումբի երկրորդ նիստը տեղի ունեցած է 2-3 ապրիլին Երեւանի մէջ:

Նիստին ընթացքին քննարկուած են երկու երկիրներուն միջեւ փոխադրութեան մարգին մէջ համագործակցութեան ընդլայնման, բեռներու փոխադրութեան ծաւալներու մեծացման, փոխադրութեան ենթակառոյցներու զարգացման եւ սահմանը անցնելու գործընթացին վերաբերող հարցեր:

Ըստ ծեռք բերուած համաձայնութեան, իրանական կողմը պիտի աջակցի հայ փոխադրողներուն դէպի Իրանի հարաւային եւ հիւսիսային նաւահանգիստներ, ինչպէս նաեւ Հայաստանէն Իրանի տարածքով դէպի այլ երկիրներ ու հակառակը տեղափոխուող ապրանքներու տարանցման կարելիութիւն տրամադրելու հարցին մէջ:

Նախաստորագրուած է Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Իրանի միջեւ երկաթուղային ուղիի գիծ կառուցելու մասին փոխըմբռնման յուշագիրին նախագիծը: Այդ նախագիծը աւելի ուշ պիտի ստորագրուի Հայաստանի նախագահի Իրան կատարելիք պաշտօնական այցելութեան ընթացքին:

ԿԻՒԼ ԿԸ ՀԵՐՔԷ 16 ԱՊՐԻԼԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԹՈՒՐՔԻԱ ՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ԼՈՒՐԸ

Կիւլ

Ազրպէյճանական ԱՓԱ լրատու գործակալութիւնը վկայակոչելով Թուրքիոյ նախագահին կայքէջը, կը յայտնէ, որ ան հերքած է 16 ապրիլին Հայաստան-Թուրքիա սահմանին բացման վերաբերեալ շրջող լուրերը:

Նախքան ՕԹԱՆ-ի գերաստիճանին մեկնիլը, Կիւլ լրագրողներուն յայտնած է, թէ ոչ թրքական թերթերու մէջ 16 ապրիլին սահմանի բացման համաձայնութեան մը վերաբերեալ տեղեկութիւնները սխալ են:

Կիւլ ըսած է, թէ Թուրքիա մտադիր է Հայաստանի հետ իր յարաբերութիւնները բարելաւել: «Թուրքիա շրջանին մէջ խաղաղութիւն եւ կայունութիւն հաստատելու համար ջանքեր կը թափէ: Մեր դրացիները նաեւ կը ծգտին ատոր եւ բարի կամեցողութեան ծեռքեր պատրաստ են Թուրքիոյ առաջարկած ծեռքը բռնելու: Մեր պաշտօնատարները այս հարցով ջանքեր կը թափեն եւ հանդիպումներ կ՚ունենան», ըսած է ան:

Կիւլ յայտնած է, որ Թուրքիա մեծ կարեւորութիւն կ՚ընծայէ Կովկասի կայունութեան: «Մեծ կարեւորութիւն տուած ենք Կովկասի մէջ բոլոր հարցերու լուծման եւ բոլոր ջանքերը այս ծիրին մէջ ի գործ կը դրուին», ըսած է ան:

«ՀԱՐԱՉԱՏՆԵՐԷՆ ԵԿԱԾ ՀԱՐՈՒԱԾԸ ԱՒԵԼԻ ԿԸ ՑԱՒՑՆԷ»

Կ'ԸՍԷ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ Թըպկինի մէջ արտասանած իր խօսքին մէջ յայտնեց, որ Թըպկինի բերդին մէջ Դիմադրութիւնը ուսանելի դաս մը տուած է թշնամի Իսրայէլին:

Պըրրի պաշտպանեց նիւթական օժանդակութեան քուէյթեան սնտուկին տրամադրած գումարները, որոնք «բանտարկուած» են Լիբանանի կառավարութեան պիւտճէին մէջ:

Ան ըսաւ, թէ քուէյթեան սնտուկին կատարած նիւթական օժանդակութիւններով կարելի եղած է Մարուն Ռասը վերանորոգել եւ Հարաւային Լիբանանը վերակառուցել, «իսկ եթէ կառավարութեան միջոցով վերակառուցուէին այդ գիւղաքաղաքները, ուրեմն Աստուած մեր հոգին ողորմէ եւ մեր հոգիին համար աղօթէ», ըսաւ ան:

Պըրրի աւելցուց, որ տակաւին քուէյթեան սնտուկին կողմէ տրամադրուած 16 միլիոն տոլար կայ, որ յատկացուած է Պէյրութի հարաւային արուարձաններուն եւ տակաւին կը գտնուի Շտապ օգնութեան գերագոյն խորհուրդին մօտ: «Կը խնդրենք, որ այդ գումարը «ազատ արձակեն» այլեւս եւ զայն տրամադրեն լիբանանցիներուն, որովհետեւ ազգակիցներէն եւ հարազատներէն եկած անարդարութիւնն ու հարուածը աւելի կը ցաւցնէ», նշեց Պըրրի:

ԺՈՄՊԼԱԹ. «ՑԱՒ Ի ՍԻՐՏ ՉԻՋԵՑԱՆՔ ԵՐԵՔ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐ»

Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթ երէկ այցելեց Շուէյֆաթ, ուր յայտնեց, թէ ինք ցաւ ի սիրտ երեք երեսփոխաններ զիջած է, երեք բարեկամներ, որոնք մաս կազմած են ժողովրդավարական հանդիպում երեսփոխանական պլոքին:

Ժոմպլաթ նկատել տուաւ, որ անոնք են Անթուան Անտրաւոսը, Ապտալլա Ֆարհաթը եւ Ֆայսալ Սայէղը:

Ժոմպլաթ նկատել տուաւ, որ այդ զիջումը եղած է աւելի մեծ դաշինքի մը համար, Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերուն շահերուն համար:

«Կարծէք այսօր Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերու դաշինքին մէջ արգիլուած է մեզի առաջադրել քրիստոնեայ այնպիսի թեկնածու մը, որ կուսակցական չէ, եւ այս մէկը վատ ու ժխտական նշան մըն է», ըսաւ ան:

Ժոմպլաթ նկատել տուաւ, որ ինք աւելի արժանապատիւ մէկը չի գիտեր, քան Ֆայսալ Սայէղը:

Ժոմպլաթ աւելցուց, որ ինք չի քննադատեր նախարար Թալալ Արսլանի երեսփոխանի պաշտօն ստանալու իրականութիւնը, որովհետեւ Թալալ Արսլանի արդար իրաւունքն է այդ պաշտօնը:

Ժոմպլաթ նկատել տուաւ, որ Պաապտա-Ալէյի մէջ ինք պատասխանատուներուն կը ձգէ թեկնածուներ յայտարարելու պաշտօնը: Ան ըսաւ, թէ Պաապտա-Ալէյի մէջ յստակ թեկնածուներ են «երեսփոխաններ Աբրամ Շեհայէպը, Հանրի Հըլուն, Ֆուատ Սաատը եւ Թալալ Արսլանի հետ պիտի համաձայնինք, որ կազմուի ընտրացանկ մը անշուշտ նաեւ Արսլանի թեկնածուներով»: «Մենք հպարտ ենք Արսլանի հետ դաշնակցելու», աւելցուց ան:

Ժոմպլաթ ընդգծեց լիբանանեան ազգային միասնականութեան եւ համերաշխութեան կարեւորութիւնը: «Մենք Պէյրութի հարաւային արուարձաններուն մէկ մասը կը կազմենք, իսկ Հարաւային արուարձանները Լեռնալիբանանի մէկ մասն են: Այս մէկը պատմական եւ աշխարհագրական իրականութիւն մըն է քաղաքականութեան մէջ: Նաեւ պէտք է ըսել, թէ Հարաւային արուարձանները նաեւ Պէյրութի մաս կը կազմեն: Առանց Պաղեստինի եւ արաբականութեան «Լիբանանը ամէն բանէ առաջ»ը իմաստ չունի: Նախ մենք պէտք է մեր ներքին հարցերը կարենանք լուծել եւ չէզոք չմնալ այս հարցերէն, որովհետեւ այդ մէկը Թէֆի համաձայնագիրին հետ կը հակադրուի», ըսաւ ան:

Ժոմպլաթ նկատել տուաւ, որ երկխօսութեան ճամբով եւ աստիճանաբար կարելի պիտի ըլլայ հասկնալ Դիմադրութեան զէնքին գոյութիւնը եւ անպայման պիտի կատարուի այդ մէկը, «սակայն մենք օր մը օրանց չենք հաւատացած, որ Լիբանանի անկողմնակալութեան հետ ենք: Եթէ կան կողմեր, որոնք կը մտածեն Լիբանանի չէզոք ըլլալուն մասին, ապա մենք անոնց հետ տարակարծիք ենք», նշեց ան, աւելցնելով, որ մայիս 7-ը վերջ գտած է եւ այդ էջը փակուած է: «Ես մայիս 7-ի բարդոյթ չունիմ եւ զայն հակառակ ուղղութեամբ Քարպալայի մը պիտի չվերածեմ», յայտնեց ան:

Ժոմպլաթ ըսաւ, թէ ընտրութիւններէն ետք ինք Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան շարքերը պիտի վերակազմակերպէ:

ԽՕՍԵՑԵԱԼՔ

ՄԱՐԼԵՆ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ
ընդ
ՓԻԹԸՐ ՄԱՃԱՌԵԱՆ
21 մարտ, 2009
Պէյրութ

«ՀԱՅ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԸ . . .»

Շարունակուած Ա. էջէն

բարձրանալով զուարճացուցին մանուկները: Նոյն միջոցին նաեւ քանի մը տասնեակ աղաւնիներ լեցուցին մայրավանքի երկինքը մանուկներու հետաքրքիր նայուածքները իրենց վրայ հրաւիրելով: Պատգամէն ետք. Արամ Ա. կաթողիկոս վեհարանին մէջ ընդունեց անվերջանալի շարքը հայ մանուկներուն. որոնք իրենց ծնողներուն ուղեկցութեամբ աջահամբոյրի ելան վեհարան: Վեհափառը բոլոր մանուկներուն նուէրներ բաշխեց տօնական ուրախութեամբ լեցնելով բոլորին սրտերը:

Նշենք. որ իր ընտրութենէն անմիջապէս ետք, Արամ Ա. կաթողիկոս Ծաղկազարդի տօնը հռչակած էր «Հայ մանուկներու օր». եւ այնուհետեւ ամէն տարի յատուկ նուէրներով ան կ'ընդունի բոլոր հայ մանուկները վեհարանին մէջ:

Յետմիջօրէին տեղի ունեցաւ նաեւ դռնբացէքի խորհրդալից արարողութիւնը հանդիսապետութեամբ վեհափառին: Արարողութիւնը կատարեց Կոմիտաս արքեպիսկոպոս. որ նաեւ քարոզեց Քրիստոսի Բ. գալստեան պատգամը փոխանցելով ներկայ հաւատացեալներուն:

Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան Ծաղկազարդի առիթով Ս. պատարագ մատուցեց Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ:

Յայտնենք նաեւ, որ Հայ կաթողիկէ համայնքի Ներսէս Պետրոս ԺԹ. պատրիարքը Ծաղկազարդի Ս. պատարագը մատուցեց Պուրճ Համուտի Հայ Կաթողիկէ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:00:

● ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱԶԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»Ի հետ կապուելու համար հետեւեալ թիւերուն.- 258526, 260115 եւ 241274:

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ 2009.

61 ՕՐ ԵՏՔ

● Շուֆի մէջ մարոնի թեկնածու Ղաթթաս Խուրի յայտարարեց, որ ամէն ջանք ի գործ պիտի դնէ, Շուֆի մէջ ճշգրիտ ներկայացուցչութիւն ապահովելու համար:

● Մուսթաքպալ հոսանքի նախագահ երեսփոխան Սաատ Հարիրի «Պիել»ի մէջ պաշտօնապէս յայտարարեց հոսանքին քաղաքական-տնտեսական ծրագիրը:

● Պետական նախարար Միշել Ֆարաոն նշեց, որ եթէ խորհրդարանական ներկայ մեծամասնութիւնը յաղթանակ արձանագրէ երեսփոխանական ընտրութիւններուն, ապա անիկա երեսփոխան Սաատ Հարիրին պիտի առաջադրէ վարչապետի պաշտօնին համար:

● Մարատա հոսանքի ղեկավար նախկին նախարար Սլէյման Ֆրենճիէ ընդգծեց, որ ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը 8 յունիսէն ետք իրերայաջորդ յաղթանակներ պիտի արձանագրեն:

● Հաղորդակցութեան միջոցներու նախարար Ժըպրան Պասիլ պաշտօնապէս իր թեկնածութիւնը առաջադրեց 2009-ի երեսփոխանական ընտրութիւններուն Պաթրուն ընտրաշրջանի ներկայացուցչութեան նպատակով: Ան շեշտեց, որ երեսփոխանի պաշտօնը չի տրուիր, այլ կը ստացուի, արդար ընտրութեամբ եւ քուէներուն մեծամասնութեամբ:

● Երեսփոխան Հիւսէյն Հաճ Հասան յայտնեց, որ Լիբանանի երեսփոխանական ընտրութիւններուն ընթացքին յաղթանակ արձանագրելու առումով ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը մեծ առիթներ ունին:

● Ժողովուրդի շարժումի նախագահ Նաժահ Ուաքիմ յայտնեց, որ իշխանամէտ քաղաքական ուժերուն քաղաքական ուղեգիծը Լիբանանի համար փորձանք է եւ շեշտեց, որ ընդդիմադիր քաղաքական ուժերուն ներկայ քաղաքականութիւնը նաեւ լուծում չէ: Ան նշեց, որ Պէյրութի մէջ երեսփոխանական ընտրութիւններուն մասնակցիլը դժուար աշխատանք մը չէ:

● «Անպա» օրաթերթին համաձայն, Մոհամետ Ամին Իթանի, Ղընուա Ժալլուլ եւ Պահիժ Թապպարա յետս կոչեցին իրենց թեկնածութիւնը, իսկ երեսփոխաններ Սաատ Հարիրի, Մոհամետ Քապպանի եւ Ամմար Հուրի տակաւին առաջադրած կը պահեն իրենց թեկնածութիւնը:

● Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթ Շուֆի մէջ յայտարարեց իր թեկնածուներուն ընտրացանկը, որուն մաս կը կազմեն Ալաէտտին Թըրօ, Մոհամետ Հաժժար, Մարուան Համատ, Նաամէ Թոհմէ, Տորի Շամուն, Ժորժ Ատուան, էլի Աուն եւ Ուալիտ Ժոմպլաթ: Ան ըսաւ, թէ Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերուն շահերուն համար ինք կը զիջի երեք թեկնածուներէ Անթուան Անտրաւոսէն, Ապտալլա Ֆարհաթէն եւ Ֆայսալ Սայէղէն: Ան նշեց, որ Պաապտա-Ալէյ ընտրաշրջանին մէջ նախարար Թալալ Արսլան պիտի յայտարարէ ընտրացանկը, որուն մէջ անշուշտ արդէն իսկ ճշդուած են Աբրամ Շեհայէպի, Հանրի Հըլուի եւ Ֆուատ Սաատի անունները:

● Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի յայտնեց, որ լիբանանեան խորհրդարանի ներկայ մեծամասնութեան եւ անոր գործունէութեան ընթացքը քաջալերած են լիբանանցիները, որպէսզի 2009-ի ընտրութիւններուն անոնք ընտրեն ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը:

● Ըստ «Նահար» օրաթերթին, հիւսիսային Լիբանանի մէջ համախոհութիւն գոյացնելու նպատակով ընթացող բանակցութիւնները ձախողած են երեսփոխան Սաատ Հարիրիի, նախկին վարչապետ Նեժիպ Միքաթիի եւ նախարար Մոհամետ Սաֆատիի միջեւ:

● Պետական նախարար Միշել Ֆարաոն շեշտեց, որ նախկին վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի համար կարեւորագոյն աշխատանքը Լիբանանի բարգաւաճումն էր եւ յոյս յայտնեց, որ 2009-ի երեսփոխանական ընտրութիւններուն Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերը յաղթեն, որպէսզի շարունակեն Հարիրիի ուղիով ընթանալ:

● Զահլէի ժողովրդային պլոքի անդամ երեսփոխան Հասան Եաագուպ յայտնեց, որ վարչապետ Ֆուատ Սինիորայի կառավարութիւնը 50 միլիառ տոլարի նիւթական բաց մը ստեղծած է Լիբանանի պետական գանձարկղին մէջ եւ երկրին սահմանադրական կառոյցի ծրագրուած քանդում կատարած է:

● Թաուհիտ հոսանքի նախագահ նախկին նախարար Ուիամ Ուահապ յայտնեց, որ ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը պատրաստ են ստանձնելու երկրին իշխանութիւնը եւ արդէն իսկ անոնք ամբողջ երկրին տարածքին պիտի մասնակցին ընտրութիւններուն:

● Երեսփոխան Աքրամ Շեհայէպ կոչ ուղղեց ժողովրդավարական մթնոլորտի մէջ մասնակցելու երկրին երեսփոխանական ընտրութիւններուն:

● Վարչապետ Ֆուատ Սինիորա երէկուան իր յայտարարութեան մէջ նկատել տուաւ, որ երեսփոխանական ընտրութիւնները շատ կարեւոր են, որովհետեւ անոնք պիտի գծեն լիբանանցիներու փափաքներուն իսկական պատկերը:

● Երեսփոխան Այյուպ Հըմայէտ ընդգծեց Լիբանանի երեսփոխանական ընտրութիւնները հանդարտ, ապահով եւ խաղաղ մթնոլորտի մէջ կայացընելու կարեւորութիւնը:

● Իր խօսքը ուղղելով երեսփոխանական ընտրութիւններուն համար քուէներ գնող քաղաքական կողմերուն նախարար էլիաս Սքաֆ ըսաւ. «Լիբանանը ծախու չէ»:

● Ամալ շարժումի պատասխանատուներէն Խալիլ Համտան զարմանք յայտնեց կարգ մը կողմերու կատարած այն յայտարարութիւններուն մասին, թէ Լիբանանի տնտեսութիւնը պիտի տուժէ, եթէ ընդդիմադիր քաղաքական ուժերը յառաջիկայ ընտրութիւններուն յաղթանակ արձանագրեն:

● Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան ղեկավար Սամիր Ժահժահ անցեալ շաբաթավերջին յայտարարեց կուսակցութեան թեկնածուները Լիբանանի ամբողջ տարածքին: Անոնք են Ռիշար Գույումճեան Պէյրութ Ա. ընտրաշրջան, Միշել Սալլում Պաալպեք-Հըրմել, Ռոպեր Խուրի Զահրանի, Ժորժ Ատուան Շուֆ, էտի Ապի Լամաա Հիւսիսային Մեթն, Անթուան Զահրա Պաթրուն, Ֆարիտ Հապիպ Քուրա, էլի Քէյրուզ եւ Սթրիտա Ժահժահ Պշարրէ:

Այս առնչութեամբ երեսփոխան Անթուան Զահրա յայտնեց, որ թեկնածուներուն գծով Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերու ղեկավարներուն միջեւ համաձայնութիւն գոյացած է, ուրեմն այս մասին տեղեակ են նաեւ այդ ուժերուն մաս կազմող հայկական կուսակցութիւնները:

● Ղովմի կուսակցութեան նախագահ Ասաատ Հարտան երէկ յայտարարեց կուսակցութեան թեկնածուները, որոնք պիտի մասնակցին 2009-ի երեսփոխանական ընտրութիւններուն: Անոնք են Մահմուտ Հասան Աքքար, Սելիմ Սաատէ Քուրա, Ղասսան Աշքար Հիւսիսային Մեթն, Մարուան Ֆարես Պաալպեք-Հըրմել եւ Ասաատ Հարտան Մերժահիուն-Հասպայա:

● Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթ «Սաֆիր» օրաթերթին յայտնեց, որ ինք ներկայ չէ գտնուած Քըրայթեմի մէջ տեղի ունեցած իշխանամէտ ուժերու ղեկավարներու նիստին: Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան տեղեկատուական հարցերու պատասխանատու Ռամի Ռէյյիս յայտնեց, որ Ժոմպլաթ Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերու ղեկավարներուն նիստին չէր մասնակցած, որովհետեւ Պէյրութի մէջ չէր գտնուեր:

● Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի անդամ երեսփոխան Նեպիլ Նիքոլա ըսաւ, թէ Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերը պիտի ձախողին ընտրութիւններուն գիշերն իսկ, եթէ ընտրութիւններէն առաջ արդէն իսկ ձախողած չըլլան:

● Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու մէջ հրատարակուող «Իթթիհատ» օրաթերթին համաձայն, նախկին վարչապետ Օմար Քարամէ Թրիփոլիի մէջ պիտի առաջադրէ իր թեկնածութիւնը: Կը նախատեսուի, որ Քարամէ իր ընտրացանկին մէջ նկատի ունենայ նախկին նախարար Ժան Օպէյտի եւ Ժամաա Իսլամիէի թեկնածուին անունները:

● Ըստ «Ախպար» օրաթերթին, տնտեսութեան եւ առեւտուրի նախարար Մոհամետ Սաֆատի կ'ուղղուի Թրիփոլիի մէջ իր անձնական ընտրացանկը կազմելու:

● Ֆրանսայի մէջ Լիբանանի նախկին դեսպան Ճոնի Ապտօ յայտնեց, որ ինք յառաջիկայ երեսփոխանական ընտրութիւններուն թեկնածու չէ եւ մաղթեց, որ երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթ Մարտ 14-ի քաղաքական ուժերուն քաղաքական ուղեգիծէն չշեղի:

● Ներքին գործոց նախարարութեան տեղեկութիւններուն համաձայն, 2009-ի երեսփոխանական ընտրութիւններու թեկնածուներուն թիւը հասաւ 401-ի, իսկ թեկնածութիւն առաջադրելու ժամկէտը կ'աւարտի երեքշաբթի, 7 ապրիլ 2009-ին, կէս գիշերուան ժամը 12:00-ին:

● «Թայյար» կայքէջը հաղորդեց, որ հոգեւոր հեղինակութիւն մը բացայայտած է, թէ Ուալիտ Ժոմպլաթ Շուֆի մէջ քանդուած իւրաքանչիւր եկեղեցւոյ համար 10 հազար տոլար նուիրատուութիւն կը կատարէ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՅԴ Կեդրոնական ընտրական մարմինը կը յայտնէ, որ տակաւին կը շարունակէ ընդունիլ անձնաթուղթի դիմումներ: Այն ազգայինները, որոնք տակաւին չեն ամբողջացուցած իրենց թղթածրարները, կրնան դիմել ՀՅԴ ակումբներ եւ կեդրոններ:

«ԱԶԴԱԿ-ՄԵՏԻԱ»

Miracles in "40 Martyrs" Church, Aleppo

«Ազդակ-Մետիա»ի այցելուները կրնան դիտել Բերիոյ թեմի առաջնորդարանի տրամադրած տեսանիւթը Հալէպի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ արձանագրուած հրաշքի երեւոյթներուն մասին:

«ՔԻՆՏԸՐ ՄԻՇԸՆ ՈՒՈՔ» ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Շաբաթ, 4 ապրիլ 2009-ի առաւօտեան ժամը 10:00-ին, Հայ կաթողիկէ Մեսրոպեան բարձրագոյն վարժարան այցելեց Գերմանիոյ «Քինտըր Միշըն Ուոք» մանուկներու բարեսիրական կազմակերպութեան նախագահ գերապայծառ Ուիլֆրիտ Փիլզ ընկերակցութեամբ նոյն կազմակերպութեան Միջին Արեւելքի ծրագիրներու բաժանմունքի պատասխանատու դոկտ. Տիքօ Արաչիչի, «Քահանայապետական բարեգործութիւն ի սպաս առաքելական մանուկներու» բարեսիրական կազմակերպութեան Լիբանանի գրասենեակի նախագահ հայր Փոլ վրդ. Քարամի:

Հիւրերը դիմաւորեց վարժարանի տնօրէն Կրեկուար Գալուստ: Անոնց մտերմիկ ու սիրալիր հանդիպումին յաջորդեց վարժարանի տարբեր բաժանմունքներուն մէջ հիւրերու շրջագայութիւնը: Այցելութեան աւարտին հիւրերը կիսեցին իրենց դրական տպաւորութիւնները վարժարանի տնօրէնին հետ եւ բաժնուեցան նպատակ ունենալով այցելել նաեւ Պուրճ Համուտի Հայ քոյրերու «Սրբուհի Ագնէս» վարժարան:

ՏԵՍՉԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ
ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԼՕԽ-ի Շրջանային վարչութիւնը եւ ԼՕԽ-ի Շրջանային վարչութեան քարոզչական յանձնախումբը շնորհակալութիւն կը յայտնեն Ազգային Եղիշէ Մանուկեան քոլեճի, Հայ աւետարանական Շամլեան-Թաթիկեան վարժարանի, Ազգային Լ. եւ Ս. Յակոբեան քոլեճի, Հայ կաթողիկէ Մեսրոպեան բարձրագոյն վարժարանի եւ Հայ կաթողիկէ Գէորգ Հարպոյեան վարժարանի տնօրէնութեանց, որոնք քաջալերեցին ԼՕԽ-ի Շրջանային վարչութեան քարոզչական յանձնախումբի ԼՕԽ-ի հանգանակութեան ամսուան առիթով կազմակերպած ձեռնարկը:

ԼՕԽ-Ի ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

www.lokh-arcl.org

ԻՆՉԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

Լիբանանեան երեսփոխանական ընտրութիւններու նախօրեակին քաղաքական կողմերուն եւ ուժերուն կատարած յայտարարութիւնները, կարգ մը ընտրացանկերու յայտարարութիւնը, ընդդիմադիր եւ իշխանամէտ կողմերու շարքերուն մէջ հաւանական անհամաձայնութեան մասին շրջան ընող տեղեկութիւնները, ինչպէս նաեւ լիբանանեան կեանքին վերաբերող այլ զարգացումներ կը գրաւեն 4 ապրիլին լոյս տեսած լիբանանեան օրաթերթերուն հիմնական սիւնակները:

Միջազգային եւ շրջանային լուրերու կարգին թերթերը գրած են Կազայի դէմ շղթայազերծուած իսրայէլեան պատերազմին ընթացքին գործուած պատերազմի ոճիրներուն վերաբերող միջազգային հետաքննութեան սկսման, ինչպէս նաեւ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամայի կատարած յայտարարութիւններուն մասին:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ ՀՅԴ-Ի ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿԵՑՈՒԱԾՔՆԵՐՈՒՆ

«Ափքար» կը գրէ, թէ Դաշնակցութիւնը, որ ամէնէն նշանաւոր եւ զօրեղ կուսակցութիւնը կը հանդիսանայ լիբանանահայ զանգուածին մօտ, իր վերջնական ընտրութիւնը կատարեց եւ որոշեց քալել Հայկական երեսփոխանական պլոքի կազմութեան ուղիով: Թերթը անդրադարձած է այս պլոքի անհրաժեշտութեան եւ լիբանանահայութեան քաղաքական կեանքին մէջ յայտնուելէն ի վեր անոր ունեցած ներկայութեան եւ դերակատարութեան: Ըստ թերթին, այդ պլոքը կարելի չեղաւ կազմել 2000-ի եւ 2005-ի ընտրութիւններուն գործադրուած ընտրական օրէնքին պատճառով, եւ հայկական ներկայացուցչութիւնը այդ հանգրուանին բաժին ինկաւ Մուսթաքպալի:

«Ափքար» կը գրէ, թէ նախորդ կիրակի իր թեկնածուներու ցանկին յայտարարութեամբ Դաշնակցութիւնը զանազան երեւոյթներու մատնանշում կատարեց: Թերթին համաձայն, կուսակցութիւնը յստակ դարձուց, որ Մուսթաքպալի հետ բանակցութիւնները ոչ մէկ լուծման առաջնորդած են, կուսակցութիւնը կը յարգէ Տոհայի համաձայնութեան պայմանները, անիկա ոչ մէկ ձեւով կ'առաջադրէ «մարտահրաւէր կարդացող» թեկնածու, անիկա Զահլէի մէջ կ'առաջադրէ Ճորճ Գասարճին իբրեւ ցուցանիշ էլի Սքաֆի հետ դաշինքին: Թերթը գրած է, թէ Մեթնի մէջ երեսփոխան Յակոբ Բագրատունիի առաջադրումը անակնկալ մը չէր, որովհետեւ անոր անունը արդէն շրջան կ'ընէր նաեւ Միշել Մըրի հետ հանդիպումներուն ընթացքին:

«Ախպար»ի համաձայն, ներկայ դրութեամբ Միշել Մըրին դիմաց մարտահրաւէր կայ իր ցանկին մէջ հայ աթոռը դատարկ ձգելու, այլապէս ան պիտի կորսնցնէ հայութեան ձայները:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԵԱՆՔ

«Տիար» կը գրէ, թէ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի յայտնած է, որ վարչապետ Ֆուատ Սինիորա դիտումնաւոր կերպով կը ձգձգէ եւ խոչընդոտներ կը դնէ պետական պիւտճէի վաւերացման դիմաց, որպէսզի ան նշէ, որ ազգային միասնականութեան կառավարութիւնը ձախողած է: Խորհրդարանի նախագահը դիտել տուած է, որ վարչապետին պատճառաբանութիւններէն շատ աւելին կայ անոր դրած խոչընդոտներուն դիմաց, որովհետեւ նախագահին հովանաւորութեամբ լուծումներ առաջադրուած էին արդէն, սակայն այսօր անորոշ պատճառներով, որոնք հաւանաբար յստակ են միայն վարչապետին եւ իր կողմնակիցներուն համար, տակաւին կարելի չ'ըլլար պետական պիւտճէն վաւերացնել:

«Նահար» կը գրէ, թէ մինչ յառաջիկայ երեսփոխանական ընտրութիւններուն ընտրացանկերը սկսան հետզհետէ յստականալ, նաեւ սկսաւ յստականալ, որ տարբեր շրջաններու մէջ ինչ տեղի պիտի ունենայ եւ ընտրապայքարը ինչ բնոյթ ու տարողութիւն պիտի ստանայ:

«Սաֆիր» կը գրէ, թէ մինչ երեսփոխանական ընտրութեանց թեկնածութիւն առաջադրելու ժամկետը մօտեցաւ իր աւարտին, պատկերը կը նմանի ֆութպոլի մրցաշարքի մը, որուն ընթացքին զտումներ տեղի կ'ունենան, որպէսզի յստակ դառնայ, որ յունիսին ովքեր իրարու դէմ յանդիման պիտի ճակատին:

Ըստ թերթին, յառաջիկայ օրերը աւելի ճակատագրական պիտի ըլլան, որովհետեւ տակաւին շատ բաներ կան յստականալիք. արդարեւ, տակաւին յայտնի չէ, եթէ վարչապետ Ֆուատ Սինիորա իր թեկնածութիւնը պիտի առաջադրէ Սայտայի մէջ, մինչ անոր մօտիկ

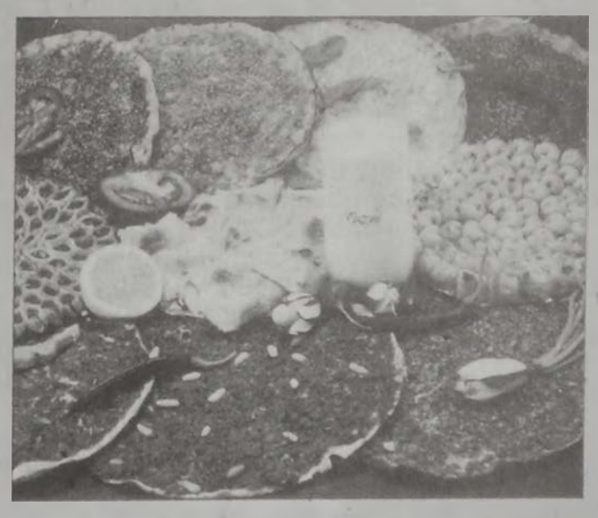
Շար.ը՝ էջ 9

TOP LEATHER
Automotive Leather Interiors

Dora Mar Maroun Street - Facing Mar Maroun Church
Tel: 01/250786 - Mobile: 03/942989

Pâtisserie Orientale

Rue du Fleuve
Hadjin, Nahr - Beyrouth
Tél.: 01/449273

ՓՈՒԴ ԻՇԽԱՆԵԱՆ

ՄՍԱԾՈՒԹԻ (ԼԵՀՄԱՅԻՆ)
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԿԱՐ ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ
ՄԵՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆ Է
ԱՅԺՄ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏԵՆՔ ՆԱԵԻ
«ՍՈՒՐ ՊԷՕՐԷԿ», «ՄԱՆԹԸ», ԵՒ ՍՈՒՆԿՈՎ ՄՍԱԾՈՒԹ
Ձորաք էլ Պլաթ, Ճեմարանի կից. հեռ. 01-375178 եւ 03-216012

galerie PIERROT
Specialiste de Meubles D'enfants de 0 à 20 ans

galerie PIERROT
Liste de Naissance et de Bâpteme
Autostrade Jal-el-Dib - Tel : 04 / 713233 - 03 / 701607

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Յարութիւն Գայայեան եւ զաւակունք
Տիկին Սօսի Գայայեան եւ զաւակունք
Տիկին Անի Գայայեան
Տէր եւ տիկին Ղասսան Սրուր եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Նաժի Հատտատ եւ զաւակունք
Օրդ. Նենսի Խաչատուրեան
Գայայեան եւ Պասմաճեան ընտանիքներ
Ղազարեան եւ Սրուր ընտանիքներ
Հատտատ եւ Խաչատուրեան ընտանիքներ
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց քրոջ, հօրաքրոջ, մօրաքրոջ եւ հարազատին՝

ԿԱՍԻԱ ԳԱՅԱՅԵԱՆԻ

մահը. որ պատահեցաւ շաբաթ. 4 ապրիլ 2009-ին. կէսօրէ ետք ժամը 2:30-ին. յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ կիրակի. 5 ապրիլին. կէսօրէ ետք ժամը 1:00-ին. Նոր Սիսի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ. ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

- *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահակդ:*
- *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին երկուշաբթի, 6 եւ երեքշաբթի, 7 ապրիլին, հանգուցեալին բնակարանը, Սին Էլ Ֆիլ, «Փուռ Փանոս»էն առաջ, «Մութրան» շէնք, Ա. յարկ:*

ՄԱՀԱԶԴ

ԼՕԽ-ի «Հոիփսիմէ Սասունի» մասնաճիւղը կը գուժէ իր ատենապետուհիին՝

ՇՈՂԻԿ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ կիրակի, 5 ապրիլ 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Ֆանարի մատրան թաղական խորհուրդը կը գուժէ մատրան տիկնանց յանձնախումբի անդամ՝

ՇՈՂԻԿ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ կիրակի, 5 ապրիլ 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Ֆանարի մատրան տիկնանց յանձնախումբը կը գուժէ իր անդամին՝

ՇՈՂԻԿ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ կիրակի, 5 ապրիլ 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Զարեհ Գոզանեան եւ զաւակը
Տէր եւ տիկին Արամ Գոզանեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Վահէ Նահիաս եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Խաչիկ Գոզանեան եւ զաւակունք
Տիկին Երանուհի Յովհաննէսեան եւ զաւակունք
Տիկին Շաքէ Ասատուրեան եւ զաւակունք
Տիկին Մարօ Աբէլեան եւ զաւակունք
Գարակէօզեան եւ Սուքիասեան ընտանիքներ
Փափազեան եւ Սէրայտարեան ընտանիքներ
Թէնպէլեան եւ Այվազեան ընտանիքներ
Ծինպաշեան եւ Տեմիրճեան ընտանիքներ
Մանուկեան եւ Շարլաքեան ընտանիքներ
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց քրոջ, հօրաքրոջ, մօրաքրոջ եւ հարազատին՝

ՇՈՂԻԿ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ ԳՈԶԱՆԵԱՆ, 1955-ին)

մահը, որ պատահեցաւ կիրակի, 5 ապրիլ 2009-ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ երկուշաբթի, 6 ապրիլ 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 3:30ին, Ֆանարի մատրան մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

- *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահակդ:*
- *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին թաղման արարողութենէն ետք, Ֆանարի ակումբին մէջ:*

ԳԻՄՐԻՆ ՊԱՀՊԱՆԵԼ Է 19-ՐԴ ԴԱՐԻ ՇՈՒՆՉՆ ՈՒ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՁԻԹՈՂՑԵԱՆՆԵՐԻ ԵՒ ՄԵՐԿՈՒՐՈՎԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆՆԵՐԸ ԱՅՑԵԼՈՒՆԵՐԻՆ ՄՏՈՎԻ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ ԵՆ ՅԱՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐ, ԵՐԲ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՊՈՒԼԸ ԿՈՎԿԱՍԻ ԱՄԵՆԱՀԱՐՈՒՍՏ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՔԱՂԱՔՆ ԷՐ ԹԻՖԼԻՍԻՑ ՅԵՏՈՅ

1926 թուականի հոկտեմբերի 22-ի եւ 1988 թուականի դեկտեմբերի 7-ի երկու աւերիչ երկրաշարժերը, որոնցից առաջինին զոհ գնաց աւելի մօտ 750, իսկ երկրորդին շուրջ 17.500 գիւմրեցի, մասամբ կամ ամբողջովին աւերեցին քաղաքի շէնքերի մեծ մասը, բայց ոչ՝ այն շէնքերը, որոնք կառուցուել էին ցարական ժամանակներում 19-րդ դարի երկորդ կէսերից մինչեւ 1920-ական թուականները: Երբ քայլում ես Գիւմրիի կենտրոնական փողոցներում, զգում ես 19-րդ դարի շունչն ու հիանում ճարտարապետական կոթողներով: Բայց դա Գիւմրին չէ, դա Ալեքսանդրապոլն է, քաղաք, որն իր ժամանակ Կովկասի ամենահարուստ, գեղեցիկ ու գրաւիչ քաղաքն էր Թիֆլիսից յետոյ:

19-րդ դարի սկզբին այսօրուայ Գիւմրին Կումայրի անունով մի գիւղ էր ընդամէնը, սակայն տասնամեակներ անց դարձաւ Կովկասի կարեւորագոյն երկաթուղային հանգոյցներից մէկը: Եւ դա տեղի ունեցաւ այն բանից յետոյ, երբ 1837 թուականին Կումայրի եկաւ Ռուսաստանի ցար Նիքոլայը եւ իր կնոջ Ալեքսանտրա Ֆեոդորովնայի պատուին, Կումայրին անուանակոչեց Ալեքսանդրապոլ: Երեք տարի անց՝ 1840-ին, Ալեքսանդրապոլը ստացաւ քաղաքի կարգավիճակ:

Այսօրուայ Գիւմրիի պատմութիւնը իմանալու եւ նախկին Ալեքսանդրապոլի շունչն զգալու համար պատմութեան, ազգագրութեան հատորները բաւարար չեն: Անհրաժեշտ է անպայման լինել Ձիթողցեանների թանգարանում, որը հէնց քաղաքի կենտրոնում է՝ հին Կումայրիում: Ընդհանրապէս, Գիւմրին շատ հարուստ է թանգարաններով: Ես միշտ խուսափում եմ օգտագործել «թանգարան բաց երկնքի տակ» փառասիրական ձեւակերպումը, անկախ նրանից թէ դա աշխարհի որ երկրին կամ որ քաղաքին ու տեսարժան վայրին է վերաբերում: Բայց Գիւմրիի կենտրոնական հատուածի դէպքում, այն տարածքի, որտեղ են գտնւում 100-150 տարուայ ճարտարապետական արժէք ներկայացնող սեւ, երբեմն սեւ ու դեղնաւուն քարերով շէնքերը, մեծահարուստների առանձնատները, թանգարանները, եկեղեցիները, ճարտարապետական արժէք ներկայացնող միւս շինութիւնները, կարելի է օգտագործել «թանգարան բաց երկնքի տակ» արտայայտութիւնը:

Քաղաքի կենտրոնական հատուածում Վարպետաց փողոցի վրայ, գործում է երեք տուն-թանգարան՝ հայ դասական նկարիչներ Աւետիք Իսահակեանի ու Յովհաննէս Շիրազի եւ աշխարհի բոլոր հայերի սիրելի դերասան Մհեր Մկրտչեանի: Քիչ հեռու Ասլամազեան քոյրերի արուեստ թանգարանն է: Բայց ամենայայտնին, անկասկած, հարեւանութեամբ գտնուող Ձիթողցեանների եւ քանդակագործ-կոթողագործ Մերկուրովի թանգարաններ են, ուր անպայման այցելում են Գիւմրի եկող սփիւռքահայ եւ օտարազգի զբօսաշրջիկները:

ՁԻԹՈՂՑԵԱՆՆԵՐԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

Ձիթողցեանների թանգարանը կառուցուել է 1872 թուականին: Դա եղել է քաղաքի ամենահարուստ մարդկանցից մէկի՝ Պետրոս Ձիթողցեանի տունը, որն այսօր թանգարան է: Թանգարանի աշխատակից Կարինէ Մկրտչեանի հետ շրջեցինք թանգարանում:

Թանգարանը բաղկացած է մի քանի բաժիններից, որոնցից մէկում պահպանուել են տան նախկին տէրերի իրերը: Այստեղ կարելի է լաւ պատկերացում կազմել, թէ ինչպէս էին ապրում հայ հարուստները 150 տարի առաջ եւ ինչ ճաշակ, նախասիրութիւն եւ հետաքրքրութիւններ ունէին: Ձիթողցեանների սենեակներում պահպանուել են նրանց կահ-կարասին, աւելի քան 130 տարուայ՝ Աւստրիայից բերուած դաշնամուրը, ժամացոյցը, Իտալիայից բերուած յայտնի նկարիչների նկարները եւ միւս կահոյքը, որը բերուել է Ռուսաստանից եւ Եւրոպայից:

Ալեքսանդրապոլը իրաւամբ համարուել է արուեստների եւ արհեստների քաղաք: Արմէն Տիգրանեանի «Անուշ» օփերան առաջին անգամ բեմադրուել է հէնց Ալեքսանդրապոլում: Թանգարանում ցուցադրուած են այն գործիքները, որոնցով նուագել են այն ժամանակ՝ պարկապզուկ, քամանչա, շուի, տուտուկ, թառ: Ձիւանին եւ Շերամը՝ այդ ժամանակների յայտնի հայ աշուղները, երգել են Ալեքսանդրապոլում:

Քաղաքում զարգացած են եղել ոսկերչութիւնը, արծաթագործութիւնը, դարբնագործութիւնը, ժանեակագործութիւնը եւ այլ արհեստներ:

«Ալեքսանդրապոլում եղել է երկու գարեջրի գործարան, մէկը պատկանել է Ծաղիկեաններին եւ կառուցուել է 1881 թուին, երկրորդը, որը բացուել է փոքր աւելի ուշ՝ Մկրտիչ Ձիթողցեանին, ով Պետրոս Ձիթողցեանի եղբայրն էր: Նա իր որդուն ուղարկել է Միւնիխ, որտեղ եւ սովորել է գարեջուր պատրաստելու արհեստը: Ալեքսանդրապոլում արտադրուած գարեջուրը մեծ պահանջարկ է ունեցել ոչ միայն Հայաստանում եւ Կովկասում, այլ՝ նրա սահմաններից դուրս», բացատրում է Կարինէ Մկրտչեանը:

Մի խօսքով Ձիթողցեանների թանգարանում քեզ զգում ես 19-րդ դարի Ալեքսանդրապոլում: Այդ օրերի Ալեքսանդրապոլը հայկական քաղաքների մէջ ամենահարուստն էր ու ճոխը: Այդ օրերի Արեւելեան Հայաստանը, որը ցարական Ռուսաստանի մաս էր կազմում, ունէր ընդամէնը վեց քաղաք, որոնցից ամենամեծը եւ կարեւորը Ալեքսանդրապոլն էր, ինչպէս նաեւ Երեւանը, Նոր Պայազետը (այսօրուայ Գաւառ), Գորիսը, Շուշին եւ Կարսը:

1920-ական թթ. Ձիթողցեանները տունը թողել եւ հեռացել են Ղրիմ, ապա Ֆրանսա: Այլ մանրամասներ նրանց եւ նրանց սերունդների մասին յայտնի չէ: 1984 թուականից տունը դարձել է թանգարան, 1988-ից յետոյ ապրել են քաղաքացիներ:

ՍԵՐԳԷՅ ՄԵՐԿՈՒՐՈՎԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

Ձիթողցեանների թանգարանի հէնց հարեւանութեամբ է քաղաքի միւս յայտնի թանգարանը՝ Սերգէյ Մերկուրովի տուն-թանգարանը: Տնօրէն Արշակ Մանուկեանը ասում է, որ Մերկուրովի ստեղծագործութիւնները խոշորագոյն երեւոյթ են հայ քանդակագործութեան զարգացման մէջ: Նրա անուան հետ են կապուած նախայեղափոխական Ռուսաստանի նշանաւոր մարդկանց կոթողային յուշարձանների ստեղծումը:

Սերգէյ Մերկուրովը ազգութեամբ յոյն էր, աւելի ճիշդ, նրա իսկ խօսքերով, որ կրկնել է բազմիցս՝ «ես գիւմրեցի յոյն եմ կամ յոյն գիւմրեցի հայ»: Տասնամեակներ յետոյ ապրելով Ալեքսանդրապոլից հեռու, նա ոչ միայն չմոռացաւ հայերէնը, որը նրա համար մայրենի լեզու էր, այլ միշտ խօսում եւ ինչպէս ամէն գիւմրեցի, կատակներ անում էր հէնց Գիւմրու բարբառով:

Մերկուրովները, իսկական ազգանունը Մերկուրիտի, Ալեքսանդրապոլ են տեղափոխուել 19-րդ դարի կէսերին իրենց հետ Հայաստան բերելով եւս 100 յոյն ընտանիք: Քանդակագործի պապը զբաղուել է առեւտրով, ունեցել է խանութներ Կարսում, Թիֆլիսում, Պաքւում, ինչպէս նաեւ հիանալի բաղնիքներ Ալեքսանդրապոլում: Մերկուրովները եղել են քաղաքի հարուստ ընտանիքներից:

Ապագայ քանդակագործը մինչեւ 15 տարեկանը ապրել եւ սովորել է Ալեքսանդրապոլում, ապա տեղափոխուել Թիֆլիս, սովորել եւ ստեղծագործել Ցիւրիխում, Միւնիխում, Փարիզում, Մոսկուայում, բազմաթիւ այլ քաղաքներում եւ երկրներում: Նա ուսանել է փիլիսոփայութիւն, հիանալի գիտէր, հայերէնից բացի անգլերէն, ռուսերէն, գերմաներէն, ֆրանսերէն:

«Մերկուրովը քանդակագործ-կոթողագործ էր, նրա քանդակած հսկայ արձանները դրւում էին դրսում՝ հրապարակներում: Երբ բացում էինք այս թանգարանը, դժուարութիւն ունեցանք, քանի որ չէինք կարողանում այդ արձանների մի մասը տեղափոխել այստեղ: Մերկուրովը յայտնի է նրանով, որ յետմահու մեծ դիմակների վարպետ է: Մերկուրովը նախախորհրդային եւ խորհրդային շրջանում ամենայայտնի յետմահու դիմակներ հանողն էր», պատմում է Մանուկեանը:

Մերկուրովը առաջին յետմահու դիմակը արել է 1907-ին: Երբ վախճանւում է Ամենայն հայոց կաթողիկոս Խրիմեան Հայրիկը, հայոց բարձրագոյն հոգեւորականութիւնը նրան Եւրոպայից հրաւիրում է Հայաստան: Առաջին անգամ նա հանում է մահացած մարդու՝ հայոց կաթողիկոսի յետմահու դիմակը: Այսպիսով, Մերկուրովը, ով արդէն աշխարհում յայտնի քանդակագործ-կոթողագործ էր, ստանում է բազմաթիւ հրաւէրներ հանել ժամանակի նշանաւոր մարդկանց յետմահու դիմակները: Նշենք ընդամէնը մի քանի անուններ՝ գրողներ Լեւ Թոլստոյ, Յովհաննէս Թումանեան, երաժշտահան Նիքոլայ Սքրեապին, քաղաքական, պետական գործիչներ Վլատիմիր Լենին, Կեորկի Փլեխանով, ընդհանուր առմամբ՝ 70 յետմահու դիմակ: Սա նշանակում է, որ նա 70 անգամ հրաւիրուել է աշխարհի տարբեր երկրներ եւ քաղաքներ:

«Աշխարհում նման կարգի ամենամեծ թանգարանը Տիւսելտորֆում է, Կեօթէի թանգարանը, որտեղ կայ մօտ 300 յետմահու դիմակ: Այստեղ մենք ունենք 56 յետմահու դիմակ: Մերկուրովի ողջ քանդակները տեղափոխուել է Մոսկուայից: Մոսկուայում էր ապրում նրա որդին՝ Կեորկի Մերկուրովը: Մերկուրովը ուներ մեծ արուեստանոց, ամբողջը տուեց մեզ», ասում է Մանուկեանը:

Մերկուրովը մօտիկից շատ լաւ ծանօթ է եղել Լենինի հետ եւ նրա մահից յետոյ քանդակել է խորհրդային առաջնորդի տասնեակ հսկայական արձաններ, որոնք տեղադրուել են բազմաթիւ քաղաքներում: Մերկուրովը քանդակել է այլ յայտնի քաղաքական եւ արուեստի գործիչների արձաններ՝ Թոլսթոյ, Պուշկին, Տոստոյեւսքի, Մարքս, Էնկելս, Շահումեան, Ստալին, ընդհանուր առմամբ՝ 190 քանդակ:

Մոսկուայում ապրելու եւ ստեղծագործելու տարիներին նա փրկեց կայսրուհի Եկատերինա Երկրորդի արձանը, այն ուղարկելով Երեւան: 2006 թ. այդ արձանը Մոսկուայի քաղաքապետ Եուրի Լուժքովի խնդրանքով ուղարկուեց Ռուսաստան:

Գիւմրիի Մերկուրովի այսօրուայ թանգարանը հէնց այն տունն է, որտեղ տասնամեակներ ապրել են Մերկուրովները:

«Մահանալուց առաջ Մերկուրովը այս տունը նուիրել է քաղաքին, պայմանաւ, որ ծառայի արուեստին: Քանի որ խորհրդային ժամանակներում բնակարանային խնդիր կար, այստեղ մարդիկ բնակեցրեցին, մօտ 25 ընտանիք էր ապրում: 1978 թ. կայացուեց որոշում, որ այս տունը դառնայ թանգարան: 1984 թուականին թանգարանը բացուեց: Երկրաշարժից յետոյ այստեղ կրկին մարդիկ բնակեցուեցին, բայց 2003 թ. վերանորոգուեց «Լինսի» հիմնադրամի միջոցներով եւ բացուեց որպէս թանգարան», ասում է Մանուկեանը:

ՃՇԴՈՒՄ

31 մարտին «*Հայկական ձեռարուեստի պահպանման բոյնը՝ ԼՕՀ-ի ձեռարուեստի կեդրոնը*» նիւթին մէջ պէտք է կարդալ հետեւեալը.

«... Իսկ դասատուն, որ ուրիշ մէկը չէ, եթէ ոչ ԼՕՀ-ի ձեռարուեստի յանձնախումբի անդամուհիներէն մասնագիտուհի մը Սիրուն Սեֆերեան...»

Ալիս Ոսկերիչեան եւ Էլօ Գազանճեան եւս կը սորվեցնեն ձեռարուեստի գործը:

ԹԱԹՈՒԼ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
«Արմինիըն ռիփորթըր»ի մեկնաբան

Յատուկ «Ազդակ»ի համար

ԳԱՂԱՓԱՐԱՊԱՇՏ ՈՒ ՆՊԱՏԱԿԱՍԼԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

Դաշնակցական երիտասարդ ըլլալ՝ կը նշանակէ մաս կազմել գաղափարական մեծ ընտանիքի մը՝ ՀՅ Դաշնակցութեան: Գաղափարական ընտանիքին անդամները իրարու միացնողը հայ ժողովուրդին եւ անոր հայրենիքին՝ Հայաստանի յաւերժութիւնն է: Հայաստանի ու հայութեան ազատագրութեան դատին ծառայող անհատն է, ուրեմն, դաշնակցական երիտասարդը: Ան սկզբունքներով ապրող ու անոնց մով ապրեցնող մարդ է: Ան կը սիրէ այն ամէնը, զոր հայութիւնը պահած է ու կը պահէ, որ հայութեան կը պատկանի: Կը սիրէ հայութեան ստեղծագործութիւնն ու մշակոյթը: Կը պաշտէ հայութեան հայրենիքը՝ Հայաստանը: Պատրաստ է պայքար մղելու այս արժէքներուն պաշտպանութեան համար, ի պահանջել հարկին՝ իր կեանքը տալու:

Նման նկարագիր կրնայ ունենալ միայն ան, որ մարդկային ու ազգային լաւագոյն առաքինութիւններուն կրողն է: Արժանաւոր յաջորդը՝ Հ. Յ. Դաշնակցութեան առաջին տասնամեակներուն դաշնակցական մարտիկի, մտաւորականի ու գործիչի բարոյական տիպարները կերտած անմահանուն ֆետայիներուն ու հերոսներուն, որոնք մեծամասնութեամբ երիտասարդներ էին իրենք ալ:

Վարք ու բարքով օրինակելի, ազնիւ, պարկեշտ, անձնուէր, այլեւ խիզախ ու նախաձեռնող, կարգապահ մարդու այս իտէալական նկարագիրը խտացումն է պատմութենէն մեզի ժառանգուած լաւագոյն առաքինութիւններուն, որոնց կրողները ամենաճակատագրական պահերուն՝ հայոց պատմութեան հերոսական էջերը գրեցին:

ՀՅ Դաշնակցութիւնը այս պարունակին մէջ կը տեսնէ իր երիտասարդութիւնը ու կը վստահի անոր: Այս ակնկալութեան մէջ պէտք է տեսնել պատճառը այն մեծ գուրգուրանքին, որուն առարկայ դարձուցած է ու կը դարձնէ ան, հայ երիտասարդութիւնն ու հայ պատանեկութիւնը:

Իր իրաւունքներուն տիրանալու համար հայ ժողովուրդի մղած պայքարին շարունակման մէջ երիտասարդութեան դերը հիմնական է: Ազատագրական պայքարը երիտասարդներու միջոցով կը ծաւալի, երիտասարդներու միջոցով կը մնայ մշտարծարծ:

Արդարեւ, երիտասարդութիւնը բոլոր ժամանակներուն եւ ամէն տեղ պայքարի ջահը բարձր պահող խաւն է ժողովուրդին: Սխալն ու անընդունելին մերժելու ու զանոնք ճիշդով ու ընդունելիով փոխարինելու գործին մէջ երիտասարդները միշտ առաջատար դիրքի վրայ են, քանի որ իրենք են ազնիւ ու իտէալական մղումներու, պատմութիւնը առաջ մղող ուժի. ազատութիւնն ու արդարութիւնը ջատագովող մտքերու պարունակը:

Նորոգութեան պահանջը եւ սրբագրութեան անհրաժեշտութիւնը կը շեշտուին, երբ, ներքին թէ արտաքին պայմաններու թելադրանքով, ազգի մը կեանքին մէջ փոփոխութիւններ կը հասունանան: Տագնապներն ու զանոնք յաղթահարելու համար սաստիկ պայքարի ժամանակաշրջանները նոր ասպարէզ կը բանան երիտասարդութեան առջեւ ու զայն կը դարձնեն պատմութեան թաւալումը խթանող առաջատար ուժ: Երբ նման պայմաններ ստեղծուին, երիտասարդութիւնը իր ներկայութիւնը հրաշալի կերպով կը հաստատէ՝ ուժականութեամբ ու խանդավառութեամբ նետուելով պայքարի բոցերուն մէջ:

ՀՅ Դաշնակցութեան Լիբանանի Երիտասարդական միութեան ստեղծումը նման օրինաչափութեան մը հետեւանքն էր: 35 տարի առաջ՝ 1973-ին, կը գտնուէինք պատմական վերիվայրումներու կրկնակի դրսեւորումներու նախօրեակին: Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմը կը խմորուէր արդէն, ու միաժամանակ օրակարգի վրայ էր Հայ դատի պայքարի միջոցներու վերանորոգման, աւելի ուժական ու ազդու միջոցներով զայն հետապնդելու անհրաժեշտութիւնը: Այս մարտահրաւէրները կ'ենթադրէին ոչ միայն երիտասարդութեան աւելի գործուն մասնակցութիւնը պայքարին, այլեւ կազմակերպուած երիտասարդական ուժ, որ կարենար ոգեւորութեան միացնել կարգապահութիւնը ու անոնց համադրումով ստեղծել գործունէութեան ամուր ենթահող մը:

Միշտ հարց ծագած է. կարելի՞ է երիտասարդներու վստահիլ խառնակ ու տագնապալի ժամանակներուն ազգային-քաղաքական կեանքին գլխաւոր դերակատարութիւնը: Քանի որ փորձառութիւնը երէցներուն կը պատկանի, աւելի ճիշդ պիտի չըլլա՞ր որոշման իրաւունքը անոնց վերապահել, իսկ երիտասարդներուն՝ լոկ հետեւողի ու գործադրողի դերը: Նման մօտեցումը ամլացնող է, որովհետեւ կը հակադրուի դաշնակցական՝ խօսքին ու գործին միասնութեան ըմբռնումին, ըմբռնում՝ որ ՀՅ Դաշնակցութեան հիմնադրութեան օրերէն իսկ դարձած է այս մեծ կազմակերպութեան կենսունակութեան աղբիւրը: Մնաց որ, երիտասարդութիւնը միշտ ալ ցոյց տուած է, որ գիտէ պատասխանատուութիւն վերցնել ու յախուռն նախաձեռնութիւններուն միացնել աշխարհաքաղաքական առողջ տեսիլք, կուռ տրամաբանութիւն ու գաղափարական մաքրութիւն: Պէտք չէ երիտասարդութիւնը բանտարկել հինի մերժումի, քննադատութեան ու դժգոհութեան շրջանակի մը մէջ: Երիտասարդութիւնը, գործելու հնարաւորութիւն ստանալով, դուրս կու գայ այդ վատառողջ շրջանակէն, կը մղուի դրական մտածողութեան, համադրումի ու կարգապահութեան բարիքները կը սորվի, այսինքն՝ կը կազմակերպուի ու հաւաքական ուժի կը վերածուի: Այսպէս է, որ կը վերանորոգուին ազգին կենդանի ուժերը եւ կը վերանորոգեն զայն:

Ահա այս է Լիբանանի Երիտասարդական միութեան վերապահուած դերը: ԼԵՄ-ը այդ դերը պատուով ու պատասխանատուութեան բարձր գիտակցութեամբ կատարեց անցնող երեսունհինգ տարիներու ընթացքին: Յատկապէս Լիբանանի քաղաքացիական երկար պատերազմի ամբողջ տեւողութեան ան հայ համայնքի ինքնապաշտպանութեան, անոր իրաւունքներուն պահպանման գործին տրամադրեց անդադար թարմ ուժ, ցուցաբերեց նուիրում, տոկունութիւն ու կորով: Տարբեր չեղաւ նաեւ միւս՝ գլխա-

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՆՊԱՇԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 9

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ԵՐԿՐԻՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱԽԵԱԼ Է ՏԻՐՈՂ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՄԹՆՈԼՈՐՏԷՆ

Աիաւասիկ չորս տարի անցած է խորհրդարանական վերջին ընտրութիւններէն եւ Լիբանան անգամ մը եւս դէմ յանդիման կը գտնուի այդ հսկայ աշխատանքին, արշաւին եւ գործընթացին:

Իշխանամէտ եւ ընդդիմադիր քաղաքական ուժերուն միջեւ գրեթէ չորս տարիէ ի վեր տիրող երկփեղկումն ու լարուածութիւնը հետզհետէ աւելի կը սրին, սակայն կը մնան Տոհայի մէջ ստորագրուած համաձայնագիրին շրջագիծին մէջ:

Տիրող ընդհանուր լարուածութիւնը թեթեւցնող եւ խաղաղեցնող իրականութիւններէն մէկը կը նկատուի հանրապետութեան համախոհական նախագահի մը գոյութիւնը, նկատի ունենալով, որ ան իրաւարարի լռելեայն դերակատարութիւն կ'ունենայ լիբանանեան քաղաքական բոլոր կողմերուն միջեւ եւ օտար երկիրներ իր կատարած պաշտօնական այցելութիւններուն կամ իր մասնակցութիւնը բերած արաբական թէ միջազգային վեհաժողովներուն ընթացքին ան բարձր կը պահէ Լիբանանի վարկը եւ զայն կը ներկայացնէ իբրեւ պատգամ-երկիր, ուր կը տիրէ ազգային համերաշխութիւն, երկխօսութիւն եւ միասնականութիւն:

Հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի անձէն բացի, երկրին մէջ կան այլ տարրեր, որոնք կը նպաստեն երկրին կացութեան խաղաղութեան պահպանումին. այդ տարրերէն մէկը կը նկատուի երկրին բանակը, որուն նկատմամբ լիբանանցին յարգանք կը տածէ եւ զօրակցութիւն կը ցուցաբերէ՝ ենթարկուելով անոր որոշումներուն եւ հրահանգներուն:

Իր կարգին, ներքին ապահովութեան ուժերուն ներդրումը հետզհետէ աւելի շօշափելի կը դառնայ լիբանանցիներուն կեանքին մէջ, նկատի ունենալով, որ այդ ուժերը կը նպաստեն քաղաքացիական ապահովութիւնը պահպանելու առաքելութեան եւ լիբանանցիներուն հետ իրենց կարուելակերպին մէջ շատ աւելի յարգալիր կ'ըլլան՝ բարձր դասելով քաղաքացիին արժանապատուութիւնը:

Լիբանանի առօրեան սովորական ու կայուն պահող այլ իրականութիւն մը կարելի է նկատել երկրին տարբեր մարզերուն բարգաւաճումն ու քաղաքացիներուն մատուցուած ծառայութիւններուն աստիճանաւոր բարելաւումը:

Այս ծիրին մէջ հաւանաբար ամէնէն խոցելին կը մնայ երկրին տնտեսական իրավիճակը, որ տակաւին հարկ եղած պայմանները չի լրացներ՝ լիբանանցի քաղաքացիին բարօրութիւն ապահովելու իմաստով, սակայն պէտք է ըսել, որ ամբողջ աշխարհի դիմագրաւած նիւթական այս ծանր տագնապին շրջագիծին մէջ Լիբանան կրցած է տոկալ եւ դիմանալ ու պահել իր դրամանիշին արժէքը:

Անշուշտ այս պայմանները քանի մը ամիսէն կրնան յեղաշրջուիլ, երբ յստակեան երեսփոխանական ընտրութիւններուն արդիւնքները եւ լիբանանցիին տրամադրուին աւելի լաւ պայմաններ:

Լա՛ւ պայմաններ, որովհետեւ լաւատես քաղաքացիներ ենք եւ կը հաւատանք Լիբանանի բարգաւաճման ու ծաղկումին, միաժամանակ սակայն կը գիտակցինք, որ պայմանները կրնան աւելի եւս վատթարանալ եւ մէկ գիշերուան մէջ շրջուիլ դէպի վատը, դէպի աննախատեսելին, որովհետեւ հոս Լիբանան է եւ ամէն ինչ կարելի է:

Երեսփոխանական ընտրութիւններուն կայ երկու ամիս. այս երկու ամիսներուն ընթացքին բնականաբար երկփեղկուած քաղաքական ուժերուն միջեւ մրցակցութիւն, ընտրապայքար եւ իրարու հասցէին ամէն տեսակի բացայայտումներ պիտի կատարուին, եւ մենք իրապաշտ լիբանանցիներ ըլլալով՝ կը գիտակցինք եւ կ'ակնկալենք, որ այդ լարուածութիւնները հասնին մինչեւ իրարու հանդէպ ցեխարձակումի աստիճանին, սակայն մենք չենք մնդրեր այդ մէկը, որովհետեւ այդպիսով երկրին մէջ տիրող կացութիւնը աւելի եւս պիտի ելեկտրականանայ եւ պատճառ պիտի դառնայ, որ արձանագրուի անսպասելին:

Այս հաւանականութիւններուն մասին մտածելու եւ թերեւս նաեւ կանխաւ մտահոգուելու մէկ այլ շարժառիթը այն է, որ երեսփոխանական ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան մէկ օրուան մէջ: Լիբանանի պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով է, որ ամբողջ երկրին տարածքին տեղի կ'ունենան միօրեայ դրութեամբ ընտրութիւններ, ինչ որ կը բարդացնէ երկրին ապահովութիւնը պահպանելու հրամայականը եւ կը մտահոգէ հազիւ իր սովորական, խաղաղ եւ կայուն առօրեային ընտելացած լիբանանցին:

Այնուամենայնիւ կասկածէ վեր է այն իրականութիւնը, որ լիբանանեան պետութիւնը, իր իշխանութեան պետերով եւ ամբողջ կառոյցներով, ըլլան անոնք սահմանադրական թէ ապահովական, ճիգ պիտի չխնայեն լաւագոյն կազմակերպելու ժողովրդավարական, պարկեշտ, ազատ, թափանցիկ ու արդար ընտրութիւններ՝ ապահով ու խաղաղ մթնոլորտի մէջ:

Այս ծիրին մէջ եւ նկատի ունենալով, որ ընտրութիւններուն կազմակերպման, հսկողութեան ու գործադրութեան ուղղակի պատասխանատուութիւնը վստահուած է ներքին գործոց նախարարութեան, շահեկան կը գտնենք անդրադառնալ ներքին գործոց եւ քաղաքապետութեանց հարցերու նախարար Զիատ Պարուտի կատարած հաստատումներուն, կեցւածքներուն եւ արտայայտած միտքերուն, որոնք տակաւին վերջերս տեղ գտած են «Նահար» օրաթերթին մէջ:

Անդրադառնալով երկրին մէջ տիրող ապահովական ներկայ կացութեան, ինչպէս նաեւ՝ երեսփոխանական ընտրութիւններուն ընթացքին որդեգրուելիք ապահովական միջոցառումներուն, ներքին գործոց եւ քաղաքապետութեանց հարցերու նախարար Զիատ Պարուտ ըսաւ. «Բնական է, որ քաղաքացիները հարց տան երկրին ապահովական կացութեան, ինչպէս նաեւ այդ կացութիւնը կայուն պահելու պետութեան կարողութեան մասին, ոչ միայն ընտրութիւններուն օրուան համար, այլեւ՝ ընդհանրապէս: Երկրին մէջ արձանագրուող ապահովական հարցերն ու միջադէպերը անպայմանօրէն ընտրութիւններուն չեն առնչուած: Լիբանանի ապահովական ամբողջ կառոյցը, որուն մէջ նաեւ՝ ներքին գործոց նախարարութիւնը, պաշտպանութեան նախարարութիւնը եւ բանակը, պատրաստ են իրարու հետ, որպէսզի կարելի ըլլայ կը պէտք է գործակցին երաշխաւորել քաղաքացիական ապահովութիւնը: Այս հարցին օրինականութիւնը ուղղակիօրէն առնչուած է որոշ իրաւական վիճակի մը, որուն ենթահողը տասնեակ տարիներու վրայ կ'երկարի: Հետեւաբար կարելի չէ եզրակացնել, որ պարզապէս ազգային միասնականութեան կառավարութիւն մը կազմելով կարելի կ'ըլլայ լուծել հարցերը եւ կաղութիւնը վերադարձնել իր բնականոն վիճակին: Այս պատճառով ալ, երբ ահաբեկչական բջիջ մը կրցանք բացայայտել յայտարարեցինք, որ մենք կրցած ենք ահաբեկչութեան որոշ թելեր բացայայտել, եւ աւելցուցին, որ ահաբեկչութեան սպառնալիքը տակաւին կը մնայ ի զօրու, պարզ այն պատճառով, որ լիբանանեան պետութիւնը տակաւին ի վիճակի չէ իր ապահովութիւնը աշխուժ եւ գործնական կերպով բանեցնելու երկրին ապահովական կառոյցին համեստ պայմաններուն, փորձառութեան եւ թիւին պատճառով»:

Զ. Պարուտ նշեց, որ սահմանային **հարցը** ապահովական հարց մըն է, որ ուղղակիօրէն կապուած է ՄԱԿ-ի թիւ 1701 բանաձեւին, լիբանանեան-սուրիական վեհաժողովին, ինչպէս նաեւ՝ սահմանը **թեքնիք** եւ գումակային միջոցներով պահպանելու կարեւորութեան: Ան դիտել տուաւ, որ կայ այլ իրականութիւն մը, որուն համաձայն, ընտրութիւններու ընթացքին եւ անոր նախորդող հանգրուանին ապահովական որեւէ միջադէպ իր չափէն շատ աւելի մեծ չափով կը դիտուի, նոյնիսկ եթէ ան ըլլայ փոքր դէպք մը, որ որեւէ երկրի մէջ կրնայ պատահիլ, մինչդեռ նոյն տարողութեամբ դէպք մը շատ աւելի մեծ արձագանգրուի անսպասելին:

Անդրադառնալով ամբողջ Լիբանանի տարածքին ընտրութիւնները մէկ օրուան մէջ կայացնելու որոշումին՝ Զիատ Պարուտ նկատել տուաւ, որ արդարութեան եւ վարչական հարցերու խորհրդարանական մնայուն յանձնախումբը կառավարութեան յղած իր օրինագիծին մէջ նշած է այդ առաջարկը եւ՝ աւելցուցած, որ եթէ ապահովական մտահոգութեամբ կարելի չէ վաւերացնել այդ օրինագիծը, ապա այդ պարագային կարելի է ընտրութիւնները կատարել երկու օրուան ընթացքին:

«Օրինագիծին մէջ նշուած էր նաեւ, որ այդ որոշումը պէտք է տրուի ներքին գործոց նախարարին կողմէ, սակայն նկատի ունենալով, որ այս կառավարութիւնը համագործակցութեան կառավարութիւն է, ես իմ կարգիս առաջարկեցի, որ կառավարութիւնը տայ իր որոշումը: Այդ առաջարկին կառավարութիւնը մերժումով եւ նկատի ունենալով, որ 1996-էն ի վեր ես եղած եմ ընտրութիւնները միօրեայ դրութեամբ կատարել պահանջողներէն, որոշեցի այդ մէկը, կատարեալ համոզումով, թէ այդ մէկը ընտրութիւններու առումով բարեկարգումի գործադրութեան միջոց մըն է», ընդգծեց ան:

Ներքին գործոց նախարարը նշեց, որ երեսփոխանական ընտրութիւնները կազմակերպելու համար կան երկու ձեւի աշխատանքներ՝ գումակային եւ ապահովական: Ան ըսաւ, որ ներքին գործոց նախարարութիւնը վարչական իմաստով կրնայ հոգալ այդ կարիքը, նոյնիսկ եթէ ան պիտի ստիպուի յաւելեալ ջանքեր ի գործ դնել:

«Ընտրութեան օրը մենք մեր տրամադրութեան տակ պիտի ունենանք 11 հազար հինգ հարիւր պաշտօնեայ, որոնք պատրաստուած պիտի ըլլան ընտրական աշխատանքները կատարելու համար: Այս պաշտօնեաները քաղաքացիական իրենց պարտականութիւնը, այսինքն ընտրելու իրենց իրաւունքը պիտի կատարեն ընտրութիւններուն համար ճշդուած թուականէն՝ 7 յունիսէն երկու օր առաջ: Ներքին ապահովութեան ուժերուն հսկողութեամբ այդ քուէատուփերը պիտի զետեղուին Կեդրոնական դրամատան գանձարկղներէն մէկուն մէջ եւ քուէախոյզ յանձնախումբին կողմէ նկատի պիտի առնուին 7 յունիսի գիշերը, որպէսզի այդ քուէները իրենց ազդեցութիւնը չունենան երկրին մէջ տեղի ունենալիք ընտրութիւններու ընդհանուր արդիւնքներուն վրայ», նշեց Պարուտ:

Ան դիտել տուաւ նաեւ, որ ներքին գործոց նախարարութիւնը իր պաշտօնեաներուն համար կազմակերպած է սեմինարներ՝ բացատրելու համար ընտրութիւններուն օրը անոնց կատարելիք աշխատանքները, ինչպէս նաեւ՝ այդ աշխատանքը կատարելու միջոցները:

Զիատ Պարուտ յայտնեց, որ ներքին գործոց նախարարութիւնը սկսած է պատրաստել ընտրական կեդրոնները, որոնք կահաւորուած պիտի ըլլան քուէատուփերով եւ քուէարկելէ առաջ իւրաքանչիւր քաղաքացիի առանձնանալու իրաւունքը նկատուող պահը ապահովող վարագոյրներ, որոնք միջազգային չափանիշները կ'ամբողջացնեն: «Մենք ամէն ջանք ի գործ դրինք, որ ընտրութիւններուն ընթացքին երկրին նահանգապետները հսկեն քուէարկութեան կեդրոններուն մէջ աշխատանքի ընթացքին, որպէսզի քաղաքացիները կամ ներքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաները տարբեր հարցերու եւ խոչընդոտներու դէմ յանդիման չգտնուին: Սերտուած են նաեւ հաշմանդամ կամ անդամալոյծ քաղաքացիները քուէակեդրոն հասցնելու միջոցները, եւ այդ իմաստով նախարարութիւնը դիւրութիւններ տրամադրած է», նշեց ան:

Զիատ Պարուտ աւելցուց, որ ներքին գործոց նախարարութիւնը ժամանակի դէմ մրցումի մէջ կը գտնուի, նկատի ունենալով, որ ընտրական օրէնքը վաւերացուած է հոկտեմբերին, իսկ ընտրութիւնները պիտի կայանան յունիսին: «Այսինքն խորհրդարանական ընտրութիւններէն քանի մը ամիս առաջ ստեղծուեցաւ այնպիսի կացութիւն մը, որուն համաձայն, մենք պատրաստ ու արհեստավարժ եւ փորձառու անձնակազմի չգոյութենէ կը տառապինք, ինչպէս նաեւ օրէնքին մէջ ունինք այլ մանրամասնութիւններ եւ նրբութիւններ, որոնց հիման վրայ մենք յաւելեալ ջանք ու աշխատանք պէտք է տանինք ապահովելու համար արդար ընտրութիւններ: Պէտք է նշել սակայն, որ ընտրութիւնները կայացնելու համար արդէն իսկ կազմ ու պատրաստ են դատաւորներու ամբողջ խումբ մը եւ դատական իշխանութեան բոլոր պատասխանատուները», աւելցուց Պարուտ:

Ակնարկելով ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ ամբողջացուելիք աշխատանքներուն՝ Զիատ Պարուտ ըսաւ, որ հարկ է նաեւ կատարել նահանգապետներուն եւ ներքին գործոց նախարարութեան ընդհանուր տնօրէնին նշանակումը: «Այս իմաստով նշանակումները արդէն իսկ կատարուած կին պատրաստութիւնը եւ քուէակեդրոններուն ապահովումն ու կահաւորումը:

Սակայն այդ նշանակումները տակաւին չեն կատարուած, թէեւ ես սերտած եմ ատակ բոլոր անձնաւորութիւններուն անունները եւ կառավարութեան յանձնած եմ իմ պատրաստած թղթածրարս: Այս նշանակումներուն յետաձգումը սխալ է, եւ նոյնիսկ եթէ երկրին մէջ երեսփոխանական ընտրութիւններ կատարելու պարտաւորութիւնը չըլլայ, այս նշանակումները պէտք է ամբողջանան», ըսաւ Պարուտ:

Ան յայտնեց, որ նահանգապետներուն անունները սերտելու ընթացքին ինք նկատի ունեցած է երկու չափանիշ, որոնցմէ առաջինը՝ անձին ատակ ըլլալու իրողութիւնն է, իսկ երկրորդը՝ այդ թղթածրարը առանց **շանթաժի** աւարտելու կարելիութիւնը, որովհետեւ լիբանանցիներուն միջեւ լարուածութիւն հրահրող այլ թղթածրար մը ստեղծել չէ իր պարտականութիւնը. Զիատ Պարուտ նշեց, որ Պէյրութի եւ Լեռնալիբանանի համար ինք առաջարկած է զոյգ անուններ, որոնցմէ մէկը պէտք է ընտրել՝ զայն նահանգապետ նշանակելու նպատակով, եւ աւելցուց, որ ընտրական օրէնքին մէջ ընդգրկուած տարբեր ընտրաշրջաններուն համաձայն հարկ է նաեւ նահանգապետներ նշանակել Աքքարի եւ Պաալպէք-Հերմէլի մէջ: Ան դիտել տուաւ, որ ինք նահանգապետի նշանակման թղթածրարը յանկարծ պիտի չարծարծէ, այլ հանրապետութեան նախագահին ու վարչապետը կանխաւ տեղեակ պիտի պահէ այդ առումով եւ զայն պիտի ներկայացնէ կառավարութեան նիստին ընթացքին քննարկուելիք օրինական օրակարգի ծիրին մէջ:

Անդրադառնալով երկրին ապահովական կացութեան՝ Զ. Պարուտ շեշտեց, որ այդ առումով կան երկու մասէ բաղկացող պարտաւորութիւններ, որոնք են՝ ընտրութիւններուն նախօրեակին եւ նոյն օրը հակակշռուելիք ապահովական կացութիւնները: «Երեսփոխանական ընտրութեան օրը մենք կարիքը ունինք երեսուն հազար հաշուող մարդուժի՝ ներքին ապահովութեան ուժերէն եւ բանակէն, որովհետեւ առանց բանակին օժանդակութեան կարելի չէ ընտրութիւն կատարել»:

Ան աւելցուց, որ բանակը եւ պաշտպանութեան նախարարը համաձայն են ընտրութիւններուն ընթացքին երկրին ապահովութեան հսկողութեան յանձնառութիւնը ստանձնելու, եւ արդէն իսկ ներքին ապահովութեան ուժերուն եւ բանակին միջեւ գործակցութեան հեռանկարները նկատի կ'առնուին, ինչպէս նաեւ երթեւեկի դիւրացման միջոցառումներ պիտի որդեգրուին:

Պարուտ նշեց, որ ընտրութիւններուն օրը անպայման երթեւեկի հարցեր եւ խճողում պիտի ստեղծուի, սակայն ամէն ջանք ի գործ պիտի դրուի ե՛ւ բանակին ե՛ւ ներքին ապահովութեան ուժերուն կողմէ, որ այդ խճողումը պատճառ չդառնայ քուէարկողը քուէարկութեան կեդրոն հասնելու եւ քուէարկելու իր իրաւունքը կիրարկելու գործընթացին: Ան ըսաւ, որ երթեւեկի կանոնաւորումը արդէն իսկ պիտի սկսի 7 յունիսէն երեք օր առաջ, իսկ այս մէկը եւս մարտահրաւէր մըն է մեզի համար, նկատի ունենալով, որ երկրին քաղաքացիական պատերազմէն եւ Թաէֆի համաձայնագիրէն ետք առաջին անգամն ըլլալով է, որ Լիբանանի մէջ պիտի կազմակերպուին եւ կատարուին միօրեայ դրութեամբ երեսփոխանական ընտրութիւններ, աւելցուց ան:

Ընտրական առումով տարուած աշխատանքներու շրջագիծին մէջ կ'իյնայ նաեւ ընտրական յատուկ գրասենեակի մը հիմնումը, որուն մէջ պիտի գործեն ապահովական պատասխանատուներ՝ բանակէն եւ ներքին ապահովութեան ուժերէն, ինչպէս նաեւ՝ դատաւորներ եւ ներքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներ: «Այս գրասենեակը պիտի ունենայ ընտրական որեւէ հարց լուծելու իրաւունք, պայմանաւ որ, սակայն, քաղաքական բոլոր ուժերը այս իմաստով մեզի հետ գործակցին: Այլապէս հարիւր հազար զինուոր հաշուող բանակ մը բաւարար պիտի չըլլայ զսպելու համար կացութիւնը, եթէ երկրին ապահովական կայունութիւնը խախտելու առումով որոշում մը գոյացած է եւ ընտրութիւններուն օրը միտումնաւոր կերպով լարուածութիւններ ստեղծելու ջանքեր ի գործ պիտի դրուին», շեշտեց Պարուտ:

Զիատ Պարուտ իր կատարած յայտարարութիւնները եզրափակեց՝ ըսելով, որ իր հասցէին կատարուած քննադատութիւնները ինք նկատի կ'ունենայ եւ ճիգ չի խնայեր սրբագրելու իր ընթացքը, եթէ սխալ է: Ան աւելցուց, որ ինք լիբանանեան քաղաքական բոլոր ուժերէն նոյն հեռաւորութեան վրայ կը գտնուի եւ կատարեալ անկողմնակալութեամբ կը կատարէ իր պարտականութիւնը եւ կ'ընդունի ներքին գործոց նախարարութեան բոլոր այցելուները՝ առանց երեսփոխանական ընտրութիւններուն մասնակցութեան իր թեկնածութիւնը դնելու:

ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ՝ ԱՐԾՕ ՊԱԼԵԱՆ

(Օգտագործուած աղբիւրներ՝ «ՍԱՏԱ ՊԱԼԱՍ» եւ «ՆԱՀԱՐ»)

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

ԹԻՒ 2
ԷՐՈԹԻԶՄ, ՊՈՌՆԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԱՍԱՄԲ ՆՈՐԻՆ...

Էրոսի մաքուր սիրոյ արտայայտութենէն դրուագ մը

Առաջին անգամը չէ, որ կ'անդրադառնանք այս կենսական հարցին: Հաւանաբար վերջինն ալ պիտի չըլլայ, որովհետեւ գեղարուեստի եւ ընկերային հարց ըլլալու զուգահեռ, է՛ նաեւ ազգային հարց: Այո՛, այս հարցը, որ զուտ բարոյական կը թուի ըլլալ, խորքին մէջ սերտօրէն կ'առնչուի մեր ազգային գոյապայքարին հետ, եւ եթէ ճի՛շդ չկողմնորոշուինք եւ ամէն ինչ պատահականութեան ձգենք, ապա, կամայ-ակամայ, մեր երիտասարդութիւնը պիտի հեռանայ ազգային կառոյցներէն եւ ուծացումը պիտի արագանայ թէ՛ Սփիւռքի եւ թէ՛ հայրենիքի մէջ հաւասարապէս:

Բացատրենք:

Երբ **էրոթիզմը** կը շփոթենք պոռնկագրութեան եւ կամ պոռնկագրութիւնը՝ **էրոթիզմի** հետ,

Երբ բարոյական (թապու դարձած) օրինակները սխալ կը մեկնաբանեն (**էրոթիզմը**),

Երբ, ըլլայ եկեղեցական, ակմբային թէ դպրոցական կեանքին մէջ, գեղարուեստական ստեղծագործական **էրոթիզմը** կը խոչընդոտուի,

Երբ **էրոթիզմէ** զուրկ ազգային մշակոյթ կը «պարտադրուի» մեր երեխաներուն եւ երիտասարդութեան,

Ապա հայ ագգային, ընկերային եւ կրթական միջավայրը կը դառնայ տհաճ, տաղտկալի եւ նոյնի՛սկ կարգ մը պարագաներու հեղձուցիչ՝ մեր մատղաշ սերունդին համար: Անոնք տարերայնօրէն իրաւունք ձեռք կը բերեն կեանքի վայելքը փնտռելու օտար մշակոյթի, օտար միջավայրի մէջ, ուր իրենց ներաշխարհին ու ցանկութեան համապատասխան գոհունակութիւն կը գտնեն եւ կը հեռանան մեզմէ:

Յստակացնենք:

Էրոթիզմ բառը կը պահենք պարզապէս սխալ չհասկցուելու համար: Ո՛չ սիրերգութիւնը, ո՛չ տարփականութիւնը, եւ ո՛չ ալ սեռայնութիւնը կրնան փոխարինել **էրոթիզմը** իր ամբողջական եւ լայն իմաստին մէջ: Իսկ պոռնկագրութիւնը թէեւ միայն գրականութեան կը վերաբերի, սակայն միւս արուեստներուն վերաբերող ցարդ որեւէ բառի չենք հանդիպած եւ հարկադրաբար կը պահենք այս մէկը եւս իբրեւ **փորնոկրաֆի** բառին հոմանիշ՝ իր ամբողջական իմաստային պարունակին մէջ:

Էրոսը յունական դիցաբանութեան հնագոյն աստուածներէն մէկն է: Ան սկզբնական շրջանին քաոսէն ծնած կը համարուէր: Տակաւին տիեզերքը չկազմաւորուած՝ Էրոսը՝ սիրոյ աստուածը (այս պարագային՝ սիրոյ աղբիւրը) կեանքի բացայայտումէն առաջ արդէն իսկ կար: Հետագային, երբ յունական աստուածները մարդկային խառնուածք եւ յատկութիւններ ձեռք բերին, Էրոսը «որդեգրուեցաւ» սիրոյ, կիրքի եւ գեղեցկութեան դիցուհի՝ Ափրոդիտէի կողմէ՝ իբրեւ իր զաւակը: Էրոսը մարդոց եւ նոյնիսկ

Սիրոյ եւ գեղեցկութեան դիցուհին՝ Մելոսեան Ափրոտիթէ

աստուածներու մէջ սէր եւ կիրք գոյացնելու ուժը ունէր: Ան կը ներկայանար իբրեւ պատանեակ (հաւանաբար նկատի առնուած էր արբունքի տարիքը), ծնած էր այդպէս, եւ ամբողջ ժամանակի ընթացքին յաւիտեանս կը մնար նոյնը՝ առանց տարիքային աճ արձանագրելու եւ կամ հասունութեան հասնելու: Համաձայն պղատոնական փիլիսոփայութեան, Էրոսը օժտուած էր այնպիսի մղիչ գերագոյն ուժով մը, որ մարդոց (ե՛ւ աստուածներուն) մէջ կ'արթնցնէր եւ կը խթաներ իսկական գեղեցկութեան ճանաչումն ու ընկալելու կարողականութիւնը: Այս հասկացողութեամբ ան մարմնական արտաքին գեղեցկութեան մէջ նկատել կու տար զտարիւն գեղեցկութիւնը՝ թաթաւուն մաքուր սիրոյ զգացողութեամբ:

Ահաւասիկ հո՛ս է, որ **էրոթիզմը** կը ծնի: Սեռայնութիւնը կը մաքրազտուի գռեհիկ, անպատշաճ ու անասնական սեռային յարաբերութիւններէ, կը բարձրանայ արուեստի մակարդակին եւ դիցաբանական հասկացողութեամբ կը սրբանայ: Արուեստն է, որ սիրոյ հեշտանքը կը վերածէ արարողութեան, ծէսի, որ պաշտամունքային բնոյթ կը ստանայ, որովհետեւ սիրոյ հեշտանքէն է, որ կեանքը պիտի ծնի ու կեանքի շարունակականութիւնը ապահովէ:

Ահաւասիկ թէ ինչո՛ւ Աստուած կամ աստուածները (դուք կրնաք ըսել՝ բնութիւնը) արբունքի շրջանին պարման ու պարմանուհիին օժտած են սիրոյ եւ սեռի անդիմադրելի քաշողական ուժով մը, որպէսզի անպայման սեռային յարաբերութիւնը տեղի ունենայ եւ կեանքի գոյատեւումը ապահովուի:

Միւս կողմէ, սակայն. երբ սեռային յարաբերութիւնը տեղի կ'ունենայ Էրոսի սկզբունքներուն բացակայութեան. հեշտանքը կը վերածուի անասնական կիրքի լիցքաթափման գործընթացի. եւ գռեհիկն ու տգեղը պժգանք եւ արգահատանք կը յառաջացընեն ազնիւ ու մշակուած հոգիներու մէջ, եւ բնականաբար սեռային հրայրքը կը դադրի աստուածային ըլլալէ:

Ահաւասիկ թէ ինչո՛ւ պէտք չէ **էրոթիզմը** շփոթենք պոռնկագրութեան հետ եւ կամ հակառակը:

Ահաւասիկ թէ ինչո՛ւ հարկաւոր է, որ շրջանցենք կարգ մը բարոյական թապուներ, որպէսզի կարողանանք կենսական ազատութիւնը շնորհել մատղաշ սերունդին, յատկապէս՝ ստեղծագործական գետնի վրայ:

Ահաւասիկ թէ ինչո՛ւ անհրաժեշտ է քաջալերել **էրոթիք** գրականութիւնն ու արուեստը՝ առանց աւելորդ վերապահութիւններու:

Այս բոլորէն ետք, սակայն, կը մնայ գլխաւոր հարցականը, ո՞ւր է **էրոթիզմի** եւ պոռնկագրութեան սահմանը: Խորքին մէջ չափազանց դժուար է ճշդել այդ սահմանագիծը, որովհետեւ տարբեր ժողովուրդներու, տարբեր կրօններու, տարբեր ժամանակի, տարբեր միջավայրի եւ տարբեր հասարակարգերու մօտ տարբեր դիրքի վրայ կը գտնուի ան: Այսօր լուրջ վերաբերումի չ'արժանանար մեր կողմէ, հակառակ անոր որ սիրոյ եւ սեռի խնդիրը հինէն ի վեր լրջութեամբ քննարկուած է տարբեր եւ բազում մակարդակներու վրայ. յատկապէս՝ կրօններու մէջ: Ինչպէս, օրինակ. հնդիկներու պարագային Քրիշնա աստուածութիւնը Էրոսի փոխարինողը կը համարուի: Ան եւս սէր յառաջացնելու եւ պարգեւելու գերագոյն ուժով օժտուած է: Նոյնպէս երիտասարդ է եւ փոքր տարիքին եղած է կնամոլ, յայտնի է իր սիրային արկածներով եւ չարութիւններով: Սակայն Քրիշնայի փիլիսոփայական հայեացքներէն բխած կը թուի ըլլալ **«սեքս-եոկա»**ի հետեւեալ սկզբունքը. Աստուած (կամ աստուածները) ստեղծագործող է, հետեւաբար ան տեւականօրէն կը գտնուի ստեղծագործական հեշտանքի մէջ: Սեռային յարաբերութեան առաջին եւ գլխաւոր նպատակը կեանքի բեղմնաւորման ու շարունակութեան ապահովումն է եւ ոչ թէ հաճոյքը, սակայն ի վերուստ այդ հաճոյքը շնորհուած է մարդուն (եւ առհասարակ կենդանական աշխարհին), որպէսզի ստեղծագործութիւնը դառնայ անխուսափելի եւ կեանքին գոյատեւումը ապահովուի: Ըստ **«սեքս-եոկա»**ի փիլիսոփայութեան, մարդ աստուածային պահեր կ'ապրի սեռային յարաբերութեան ընթացքին՝ իբրեւ գերագոյն հաճոյք: **«Սեքս-եոկա»**ն կը հաւատայ, թէ մտքի, հոգիի եւ մարմնի մշակման եւ կատարելագործման պարագային անոնք կը ներդաշնակուին իրարու, եւ ոչ միայն սերնդագործութեան հաճոյքը կը բազմապատկուի, այլեւ կ'երկարի, մարդ արարածին (ըլլայ ան կին թէ տղամարդ) կը պարգեւուին աստուածային ստեղծագործական պահեր, որոնք թէ՛ կը թարմացնեն, թէ՛ կը գեղեցկացնեն եւ թէ՛ կ'աշխուժացնեն կեանքը: Հոս է, որ սիրոյ եւ սեռի յարաբերութիւնը կը վերածուի ծէսի, արարողութեան ու կը հասնի արուեստի մակարդակին:..: Հո՛ս արուեստն ու կրօնը աւելի եւս կ'ընդելուզուին իրարու եւ զիրար կ'ամբողջացնեն: Կրօններէն որեւէ մէկը (ներառեալ՝ իսլամութիւնն ու քրիստոնէութիւնը) սկզբունքօրէն դէմ կ'արտայայտուին **էրոթիզմ**ին: Անոնք ո՛չ կ'անտեսեն եւ ո՛չ ալ կը ժխտեն զայն: Ընդհակառա՛կը, երբեմն նոյնիսկ կը քաջալերեն սիրոյ եւ սեռի մաքուր յարաբերութիւնները, յատկապէս՝ միասեռականութեան դէմ պայքարի ընթացքին, որ յաճախ կ'առաջնորդէ նաեւ դէպի թմրամոլութեան եւ այլ վարակիչ ու վտանգաւոր հիւանդութիւններու: Այս առումով յատկանշական էր նախկին պապին առած մէկ գործնական քայլը, որուն համաձայն, ան իր ձեռքով ապահովիչ բաժնեց Ամերիկայի մատաղ սերունդին: Կրօնները (իւրաքանչիւրը՝ իր բարոյական սահմաններուն մէջ) դէմ են պոռնկագրութեան եւ ո՛չ **էրոթիզմ**ին:

Փաստօրէն արուեստն ու կրօնը զիրար կ'ամբողջացնեն եւ ոչ թէ կը հակասեն: Թիւրիմացութիւններու եւ կամ սխալ մեկնաբանութիւններու պատճառով պէտք չէ իյնանք նեղմտութեան անդունդը, որ մեզ պիտի առաջնորդէ դէպի ուծացման արագացում:

Մենք ո՛չ կրնանք կանխել ժամանակը եւ ո՛չ ալ կրնանք ետ մնալ անկէ: Յանուն մատաղ սերունդի ճի՛շդ դաստիարակման, յանուն ազգային գոյատեւման, հարկաւոր է (թէկուզ պարտադրաբար) ներդաշնակուիլ միջավայրի եւ ժամանակի պահանջներուն հետ, եւ այնքան ատեն որ **էրոթիզմը** չի շեղիր իր հիմնական սկզբունքներէն եւ կը մնայ մարդկային բնական յարաբերութիւններու ծիրին մէջ, հարկաւոր է քաջալերել ու խթանել զայն, յատկապէս՝ ստեղծագործական գետնի վրայ:

Այս հարցը առաւել եւս կ'իմաստաւորուի եւ կարեւորութիւն կը ստանայ այս տարի, որովհետեւ 2009-ը նուիրուած է երիտասարդութեան:

ԴՈԿՏ. Մ. Ս. ՀԵՐԿԵԼԵԱՆ

ՍԻՐՈՅ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ՀԱՅ ՄԻՋՆԱԴԱՐԵԱՆ ՏԱՂԵՐԳՈՒՆԵՐՈՒՆ ՄՕՏ

*Հայ միջնադարեան տաղերգուներէն շատեր սիրոյ ազատութեան քաջագովներ եղած են: Անոնցմէ ամէնէն համարձակներն ու օժտուածները Յովհաննէս Թլկուրանցին եւ Նահապետ Քուչակը կը համարուին: Թլկուրանցին մասնագէտներու մեծամասնութեան կողմէ կը նոյնացուի ԺԴ. դարուն ապրած Յովհաննէս Թլկուրանցի կաթողիկոսին հետ: Երբ կաթողիկոս մը այսքան ազատամիտ եղած է եւ չէ վարանած **էրոթիք** տաղեր հիւսելու, ապա մենք ինչո՞ւ տակաւին գերին ըլլանք մեր անցեալի բարդոյթներուն եւ թապուներուն, որոնք միայն ու միայն վնաս պիտի բերեն մեր երիտասարդութեան՝ թէ՛ ընկերային, թէ՛ բարոյական եւ թէ՛ նոյնիսկ ազգային գետնի վրայ:*

Ստորեւ նմուշներ կու տանք Նահապետ Քուչակէն եւ Յովհաննէս Թլկուրանցիէն: Անոնց կողքին կու տանք վերլուծական հատուածներ՝ սիրոյ թեմայի մասին:

Տրուած ըլլալով, որ Թլկուրանցիի եւ Քուչակի լեզուն միջին հայերէնն է եւ դժուար հասկնալի մեր ընթերցողներուն, թեթեւ հպումներով գրաբարեան որոշ շերտեր հանած ենք գիտակցաբար:

ՆԱՀԱՊԵՏ ՔՈՒՉԱԿ

Հնդկական սիրոյ եւ սեռի Աստուած՝ Քրիշնա

Մի շարք քառեակներում Քուչակը փոխաբերական իմաստով ցոյց է տալիս, թէ ինչպիսի անառիկ ամրոց է ազատ սիրոյ դէմ կանգնած արգելքը: Մերթ նա սիրուհուն պատկերացնում է անտառ-մորիում «արծուին աիիկն ի վրան», մերթ պատկերացնում է չար փշով պատած կամ ծովի յատակին օձի բերանում, մէկ ուրիշ դէպքում նա տեսնում է սիրուհու ծոցը երկաթէ փակ ունեցող դրան յետեւ եւ այլն: Բոլոր դէպքերումէ էլ սիրոյ ազատութեան ձգտող անհատն աշխատում է, պատրաստակամութիւն ու վճռականութիւն է յայտնում խորտակելու այդ կապանքները: Ահա թէ ինչու, ըստ Քուչակի, սիրահարը պիտի կտրիճ լինի եւ հասնի իր փափաքին անձնազոհ հերոսութեամբ.

Ձագուկն առիւծուն եմ ես. զով սիրեմ ի հուն հանեմ ես.
Արեկ, որ զքեզ ալ սիրեմ ու տանեմ այլ աշխարհ ի ներս.
Չարկամն որ ի գալ տեսնում, քո արեւդ, որ լաւ ջանում ես.
Չարիւնս ի վերայ վաթեմ ես, թուխ աչեր, դու կանգնէ ու տես:

Անհատը վերջնական ազատութեան հասնելու համար նոյնիսկ ուզում է հեռանալ այդ հասարակութիւնից՝ սիրուհուն իր հետ տանելով: Հեռացումն էլ այնքան դառնացած է ցանկանում, որ երանի է տալիս իրենց հետքը կորցնող բոլոր միջոցներին, որպէսզի հասարակութիւնը այլեւս չգտնի իրենց տեղը:

Այս տեսակէտից խիստ բնորոշ են հետեւեալ քառեակները.

- Խոշ եար, դու հերիք արա, քո սիրուդ հոգիս կու քակի.
Արեկ այլ աշխարհ երթանք, այս աշխարհ մեզի չի պիտի.
Երթանք այլ աշխարհ կենանք, որ անկախ կենանք, ալանի.
Քանի՞ տեղս անով կենանք ու դողանք, թէ ի՛նչ կու լինի:

ԷՄ. ՊԻՎԱԶԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 9

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹԼԿՈՒՐԱՆՑԻ

Եթէ Գրիգոր Նարեկացու մօտ կրօնական-այլաբանական շղարշի տակից ենք նկատում բնութեան ու սիրոյ նրա աշխարհիկ ընկալումը, իսկ Կոստանդին Երզնկացու այդ ընկալումը իրապէս աշխարհիկ է, բայց նա ջանում է այդ ծածկել այլաբանութեամբ, եւ դեռեւս անվստահութեամբ է սիրոյ ու բնութեան գովքն անում, ապա Յովհաննէս Թլկուրանցու մօտ ո՛չ այլաբանութիւն կայ, եւ ո՛չ էլ անվստահութիւն: Նա երգում է սէրն ու բնութիւնը առանց որեւէ այլաբանութեան, բացայայտ ու վստահ: Աւելին՝ նրա կարծիքով աստուած կնոջը ստեղծել է սիրոյ համար: «Գէնա՛յ բահար, այլ ւ'ի բահար» տաղում հեղինակը դիմելով աստծուն, ասում է.

«Դու ստեղծեր զկինն ի կողէն,
Վասն Ադամայ սիրոյն համար՝
Թէ աճեցէք եւ բազմացէք
Եւ շրջեցէք լերունք ւ'ի քար» (ԺԴ, 77-80):

Ուրեմն՝ սէրը աստուածատուր է, կեանքի հիմքը: Սէրը յատուկ է նոյնիսկ աստծուն, գեղեցիկ կնոջը սիրում է ե՛ւ մարդը. ե՛ւ աստուած.

«Դու օրինակ ես աղէկնուն.
Զքեզ սիրէ աստուած եւ մարդ» (Դ. 15-16):

ԷՄ. ՊԻՎԱԶԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 9

- Քո ծոցդ է տիրոջ մառան, քո ծծերդ է սաղմոսարան.
Երթամ յաբեղայ լինեմ եւ գամ ի քո ծոցդ կենամ.
Այնչափ այբուբեն ասեմ, ինչ որ քո ծոցուդ տիրանամ:

• • •

- Քո գունովն գինի պիտեր խմէի ու հարբենայի.
Քո ծոցդ Ադամա դրախտ, մտնէի խնձոր քաղէի.
Քո երկու ծծամիջին պառկէի ու քուն լինէի.
Այն ժամն ես հոգի պարտ՝ ի գրողին, լոկ թող գայ տանի:

• • •

Քանի մարն գիս բերեր, քահանի չեմ խոստովաներ.
Ուրտեղ քահանայ տեսեր, նա ծռեր ճամբուս ու ելեր.
Ուրտեղ մէկ աղուոր տեսեր, գիրկ ու ծոց ի դէմ գնացեր.
Ծոցիկն եմ ժամտուն արել, ծծերուն եմ խոստովաներ:

• • •

- Քո ծոցդ է ճերմակ տաճար, քո ծծերդ է կանթեղ ի փառ.
Երթամ ես ժամկոչ ըլլամ, գամ լինիմ տաճրիդ լուսարար:
- Գնա՛, ծո տղա՛յ տխմար, չի վայլես տաճրիս լուսարար.
Երթաս դուն խաղով լինաս ու թողուս տաճարս ի խաւար:

ՆԱՀԱՊԵՏ ՔՈՒՉԱԿ

Շար.ը՝ էջ 9

ՁԵՌՔՈՎ ԳՐԵԼՈՒ ԴԱՆԴԱՂ ԱՆՀԵՏԱՑՈՒՄԸ

ԿԱՂԱՆԴԻ ՔԱՐՏԵՐ, ԳՆՈՒՄԻ ՑԱՆԿԵՐ, ՈՒՐԻՇ Ի՞ՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆՔ ՁԵՌՔՈՎ: ՄԻՆՉ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՉԸ ԴԱՐՁԱԾ Է ՀԱՆԱՊԱՉՕՐԵԱՅ ԿԱՐԻՔ, ՁԵՌՔՈՎ ԳՐԵԼՈՒ ԱՌԻԹՆԵՐԸ ՀԵՏԶՀԵՏԷ ԿԸ ՊԱԿՍԻՆ: ԱՐԴԵՕՔ ՁԵՌԱԳԻՐԸ ԻԲՐԵՒ ՀՆԱՄԵԱՅ ԱՐՈՒԵՍՏ ԱՅԼԵՒՍ ԿԸ ՇԻՋԻ՞: «ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.» ԿԸ ՔՆՆԷ:

Շուրջ դար մը ետք հաւանաբար միայն մասնագէտներ պիտի կարենան կարդալ մեր ձեռագիրը:

Ոմանց համար արդէն այս է պարագան: Սակայն գրագէտ Քիթի Պըրնզ Ֆլորի կ'ըսէ, թէ ձեռքով գրելու արուեստը այնքա՛ն արագ կը շիջի, որ սովորական ձեռագիր գրութիւն մը կարդալը շուտով նոյնքան պիտի դժուարանայ, որքան՝ միջնադարեան ձեռագիր մը:

«Երբ ձեր ծոռները ձեր գրած մէկ նամակը յայտնաբերեն տան ձեղնայարկին մէջ, պիտի ստիպուին զայն տանիլ մասնագէտի մը կամ գրադարանի մը մէջ աշխատող տարեց անձի մը, որպէսզի ան կարենայ վերծանել գրութիւնը», կ'ըսէ Ֆլորի, որ հեղինակն է վերջերս հրատարակուած «Սքրիփթ ենտ սքրիպըլ. տը ռայզ ենտ ֆոլ աֆ հենտրայթինկ» գիրքին:

Ան կը վիճի, թէ մանուկներ կամ գէթ յաջորդ սերունդը հաւանաբար հասակ պիտի նետեն գործածելով միայն տպագրելու միջոցը, որովհետեւ կեանքի մէջ միայն հազուադէպ առիթներով կարիքը պիտի զգայ գրիչով հաղորդակցելու:

Կասկած չկայ, որ ձեռքով գրել սորվեցնելու մօտեցումը փոխուած է: 1950-ական տարիներու Ամերիկայի մէջ Ֆլորիի դպրոցին մէջ մայրապետ մը գաւազանով կշռոյթ կը պահէր, մինչ աշակերտներ գրատախտակէն տառեր կ'ընդօրինակէին: Անհատական նախասիրութեան տեղ չկար: Տառերը գրելու ճիշդ ձեւ մը գոյութիւն ունէր, իսկ սխալ ձեւերը բազմաթիւ էին:

Նոյն ձեւը կը կիրարկուէր բրիտանական դպրոցներուն մէջ՝ անցեալ դարու գրեթէ ամբողջ ընթացքին: 1970-ական տարիներուն նախակրթարանի մէջ ամբողջ դասապահեր կը նուիրուէին «լաւագոյն ձեւով գրելու» աշխատանքին: Աշակերտներ նիշ չէին ստանար, եթէ բառ մը մատիտով ջնջէին: Արդեօք անոնք ինչպէ՞ս պիտի կարդային Ճեյմս Ճոյսի մէկ ձեռագիրը:

Շատերու համար գրելը ձանձրոյթ է, իսկ ձախլիկներուն համար անիկա տաժանք կրնայ ըլլալ: Անոնք յաճախ պարտաւորուած են աջով գրել, մինչ անոնց «չար» ձեռքը կապուած է:

Աւելի քան մէկ դար մանուկներ անվերջանալի էջեր գրած են՝ բոլորին ընթեռնլի ձեռագիրով: 1940-ական տարիներուն «Ուենթ տը տէյ ուե՞լ» թատերախաղին մէջ գերմանացի զինուորներու ջոկատ մը, իբրեւ թագաւորութեան ծառայող ճարտարագէտներու խումբ, իր բանակավայրը կը հաստատէ Անգլիոյ քաղաքամերձ շրջանի մը մէջ. Չինուտրներուն ինքնութիւնը կը բացայայտուի, որովհետեւ անոնցմէ մէկը «7» թուանշանը կը գրէ՝ մէջտեղէն գիծ մը քաշելով: Ինչո՞ւ անոնք այս թուանշանը պիտի գրէին այնպէս, ինչպէս կը գրէին եւրպական ցամաքամասին ժողովուրդները, հարց կու տար գիւղացի մը:

Այս օրերուն այնքան կարեւորութիւն չեն ներկայացներ մանուկներուն ձեռագիրին կլորութիւններն ու շեշտակի գիծերը, որքան՝ անոնց գրածը: «Բովանդակութիւնը ամէն ինչ է,- կ'ըսէ նախակրթարանի ուսուցչուհի Մարք Պրաուն:- Շեշտը շատ աւելի կը դրուի ինքզինք արտայայտելու կարողութեան եւ գաղափարներ արձանագրելու վրայ»:

Ան կ'ըսէ, թէ տառեր գրելը տակաւին կը սորվեցուի նախակրթարանի կանուխ տարիներուն, սակայն ձեռագիրի մը պատկերը նուազ կարեւորութիւն կը ներկայացնէ, երբ մանուկներ հասակ կը նետեն, պայմանաւ որ անիկա ընթեռնլի ըլլայ:

Կարգ մը մասնագէտներ կ'ակնկալեն, որ ձեռքով գրելու վարժութիւնը կրկնութեամբ կատարելագործուի, այնպէս՝ ինչպէս իրենք կատարելագործած են: Սակայն Պրաուն կը վիճի, թէ մանուկներուն գրութեան բովանդակութիւնը նկատառելի կերպով բարելաւուած է, երբ շեշտը դրուած է անոր վրայ, եւ թէ՝ անոնք շատ աւելի առիթ պիտի ունենան գրելու դպրոցին մէջ, քան՝ չափահաս դառնալէ ետք:

Ուրեմն, դպրոցը աւարտելէ ետք այլեւս կարեւորութիւն կը ներկայացնէ՞ ձեռքով գրելը: Բացի գնումի ցանկ մը պատրաստելէ՝ արդեօք մարդիկ տակաւին կարիքը ունի՞ն գրիչի:

Ոմանք՝ այո՛: Օրինակ՝ ծնունդներ, մահեր եւ ամուսնութիւններ արձանագրող անձերը, որոնք 1837-էն ի վեր իրենց սովորաբար անբիծ ձեռագիրով արձանագրած են կեանքի յատկանշական իրադարձութիւնները:

«Բոլոր նոտարները կը գիտակցին, թէ կը հետեւին հին եւ ազնուական աւանդութեան մը», կ'ըսէ արձանագրութեան կեդրոնի մը պատասխանատուն՝ Ռութ Հատսըն:

Սակայն նոյնիսկ անոնց ինքնահոս գրիչներուն ձայնը շուտով պիտի դադրի: Արդիականացումի ծրագիրով՝ հետզհետէ աւելի մեծ քանակութեամբ տեղեկութիւն ուղղակի համակարգիչին մէջ կը տեղադրուի:

Հատսըն չէ վրդոված: «Եթէ շարունակէինք ձեռքով գրի առնել ամէն ինչ, ապա օրուան ժամերը պիտի չբաւէին», կ'ըսէ ան:

Սակայն թերեւս ձեռքով գրելը առաւելագոյն կարեւորութիւն կը ներկայացնէ հոն, ուր նուազագոյն չափով ընթեռնլի է: «Պրինթիշ Մետիքըլ Ճըռնըլ» թերթին մէջ ուսումնասիրութիւն մը յաւելեալ շեշտ կը դնէ բժիշկներու անընթեռնլի ձեռագիրին վրայ, երբ կ'ըսէ, թէ անիկա շատ աւելի վատ է, քան՝ առողջապահութեան մարգին մէջ աշխատողներու կամ վարչական գործերու պատասխանատուներու ձեռագիրը: Վատ ձեռագիրը յաճախ պատճառ կը նկատուի բժշկագիտական սխալներու:

Երիտասարդ բժիշկ մը՝ Կուին Ուիլիըմզ կ'ըսէ, թէ հակառակ արհեստագիտական յառաջդիմութիւններու՝ բժշկագիտական մարզին մէջ տեղեկութիւններու փոխանակումին մեծ մասը տակաւին կը կատարուի ձեռագիրով:

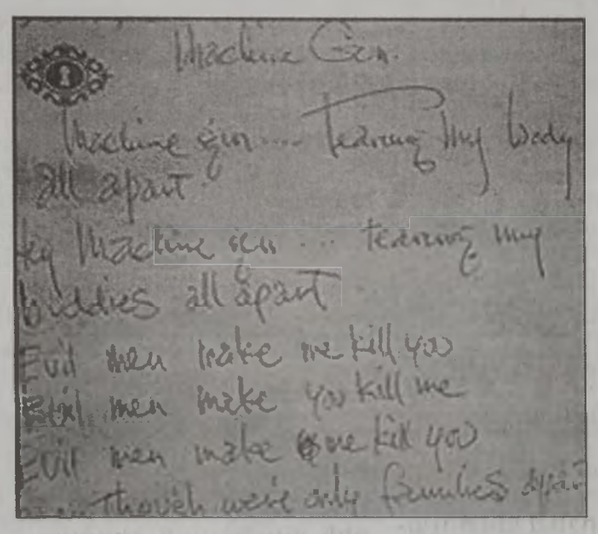
«Յաճախ շատ բան ունինք գրելիք շատ կարճ ժամանակամիջոցի մէջ: Հետեւաբար արդիւնքը այնքան անընթեռնլի կ'ըլլայ, որ նոյնիսկ ես երբեմն կը ստիպուին կեդրոնանալ՝ հասկնալու համար, թէ ի՛նչ գրած եմ», կ'ըսէ ան:

«Կը թուի, թէ աշխատելու տրամաբանական այլ ձեւ մը գոյութիւն չունի: Համակարգիչի ստեղնաշարին վրայ բժշկագիտական նօթեր մեքենագրելը այնքա՛ն մեծ տաղտուկ կը թուի ըլլալ մեր սահմանափակ ժամանակամիջոցին մէջ, որ չեմ գիտեր, թէ ինչպէ՛ս արդիւնաւէտ կրնայ ըլլալ անիկա»:

Սակայն աշխատանքի բազմաթիւ մարզերու մէջ մէկը կրնայ ամիսներ, նոյնիսկ տարիներ գրելու պատճառ չունենալ, բացի՝ հեռաձայնով ստացած մէկ տեղեկութիւնը ձեռքով գրի առնելէ:

Այսուհանդերձ կարգ մը գործատէրեր կը պահանջեն ձեռագիր տառերով լեցնել դիմումնագիր մը կամ ձեռագիրի մը օրինակը կցել, թէեւ Անձնակազմերու եւ բարգաւաճումի «Չարթըրտ» հիմնարկին համաձայն, գործատէրեր պէտք է յստակ պատճառներ տան, որպէսզի չենթարկուին խտրականութեան ամբաստանութեան:

Ոմանց համաձայն, երբ ձեռագիրը հետզհետէ նուազ առաջնահերթութիւն է կրթութեան մէջ եւ աւելի արտառոց դեր մը տրուած է անոր աշխատանքային մարզերու մէջ, ապա գէթ Արեւմուտքի մէջ ասիկա կ'ապացուցէ, թէ հետզհետէ կը մոռնանք արուեստի հնադարեան ձեւ մը:

Միմի Հենտրիքս 1969-ին իր երգերը գրի առած է Մըշիմ Կանի համար:

Թերեւս խուճապի արտայայտութիւն է այս մէկը, զոր կ'ապրինք ամէն անգամ, երբ ձեռագիրի ոճ մը կը փոխուի կամ արհեստագիտական նոր միջոց մը կը սպառնայ անոր:

Գրամեքենայի սկզբնական տարբերակ մը պատճառ դարձած էր, որ «Սայընթիֆիք Ամերիքըն» թերթը 1867-ին հիացումով նշէր, թէ՝ «դպրոցներու մէջ գրելու գործընթացը սորվելու տաժանքը պիտի վերածուէր պարզապէս սեփական անունը ստորագրելու բաւարար վարժութեան եւ գրականութեան դաշնակին վրայ նուագելու կարողութեան»:

Սակայն բաւական է նկատի ունենալ նամակագրութեան անհետացումը: Այն աշակերտները, որոնք 20 տարի առաջ 10 էջնոց նամակներ կը գրէին առաւօտուն իրենց անկողինին մէջ, հաւանաբար 10 էջնոց արձակ որեւէ գրութիւն մը չեն գրած այս տարի:

Ֆլորի կը մտածէ, թէ լուծումը պէտք է փնտռել դասարանին մէջ: Ոչ թէ վերադառնալով գաւազանը ձեռքին բռնած մայրապետներուն, այլ մանուկին սկիզբէն սորվեցնելով արժէք տալ ձեռագիրին՝ պարզ, ընթեռնլի եւ գրաւիչ գիրով, թերեւս շեղակի գիրով, ապա շարունակել վարժութիւնը խթանել տարիներու ընթացքին:

«Թերեւս աշակերտներ պէտք է շաբաթը քանի մը անգամ ցոյց տան ձեռագիր բան մը, որ գնահատուի՝ ընթեռնլիութեան եւ նոյնիսկ գեղեցկութեան մակարդակին համաձայն», կ'ըսէ ան:

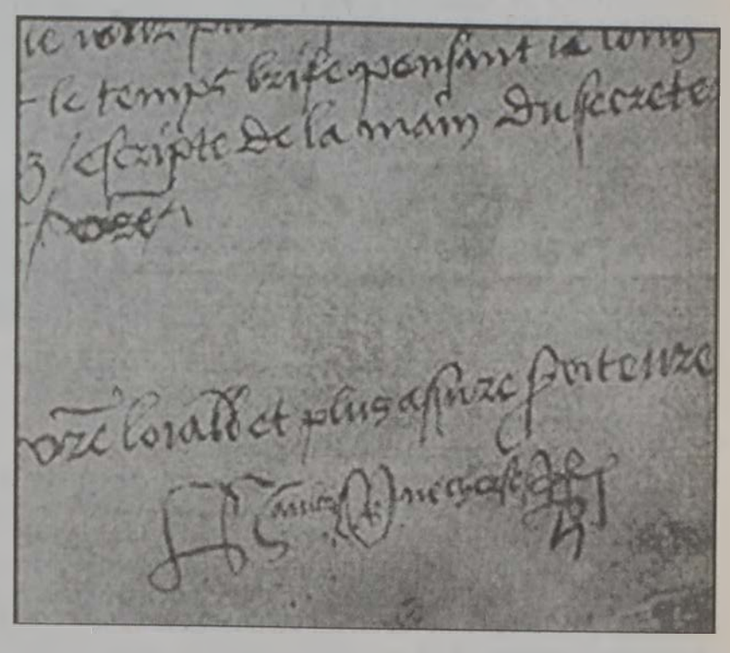
Չափահասներ եւս կրնան բարելաւել իրենց ձեռագիրը՝ դասագիրքի մը օգնութեամբ, ինչպէս նաեւ՝ դիմելով մասնագէտներու կարծիքին: Համակարգիչի «Էփըլ» վաճառանիշի հիմնադիրներէն Սթիւ Ճոպզ ըսած է, որ եթէ քոլեճի մէջ գեղագրութեան դասընթացքի մը հետեւած չըլլար, մտածած պիտի չըլլար Մաքինթոշ համակարգիչը տարբեր տեսակի տառերով օժտելու մասին:

Հաւանաբար լաւագոյն վիճարկութիւնը ի նպաստ մեր գրիչները գործածելու կարծիքին այն է, թէ կ'ապրինք ընկերութեան մը մէջ, որ որեւէ ժամանակէ աւելի մանրամասն կերպով տեղեկագրուած է, հետեւաբար ձեռագիրէն հրաժարելու պարագային՝ մեր ետին պիտի ձգենք բազմաթիւ տեղեկութիւններ, սակայն շատ քիչ բան՝ մեր անհատականութեան վերաբերեալ:

Մեր յաջորդները թերեւս պիտի տքնին՝ կարդալու համար մեր նամակները, սակայն երբեւիցէ պիտի չտեսնեն բջիջային հեռաձայնով փոխանակած մեր երկտողերն ու ե-նամակները:

Ի՞ՆՉ ԿԸ ՄՏԱՑԵՆ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐԸ

«Եթէ արդի կեանքը այսքան հեւքոտ եւ աղմկոտ չըլլար, թերեւս կրնայի ամէն օր ժամ մը նստիլ եւ օրագրութիւն մը գրել ինքնահոս գրիչով: Սակայն կ'արժէ՞: Ինչպէ՞ս կտրել եւ փակցնել, ինչպէ՞ս նախադասութիւն մը փնտռել ամիսներու եւ տարիներու ընթացքին պահուած նօթերու մէջ: Ոչ ոք այլեւս ձեռքով կը լուայ հագուստները: Արդեօք պէ՞տք է նաեւ ձեռքով լուալ սորվեցնել դպրոցներու մէջ»:

Հենրի Ե. թագաւոր սիրային նամակ մը յղած է Էնն Պոլինի:

«Ճափոնի նախակրթարաններուն մէջ մանուկներ ամէն շաբաթ մէկ կամ երկու պահ «գրել» կը սորվին գեղագրութեան յատուկ հաստ վրձիններ բռնած՝ քանժի տառեր գրելու համար: Ասիկա արուեստի ձեւ մըն է եւ մեծ կարողութիւն կը պահանջէ»:

«Շատ դիւրին է ձեռագիրդ համակարգիչի գիրիդ վերածելը»:

«Անշուշտ ձեռքով կը գրեմ, եւ շատեր կ'ըսեն. «Ի՜նչ լաւ է ձեռագիր նամակ մը ստանալը»: Ֆրանսայի մէջ պաշտօնական հաղորդակցութեան ընդունուած ձեւը ձեռագիր նամակն է»:

«Գրելը արուեստ է: Թէեւ տեւաբար համակարգիչ կը գործածեմ եւ կը մեքենագրեմ, սակայն կը շարունակեմ ձեռագիր նամակներ յղել անոնց, զորս կարեւոր կը նկատեմ: Այս ձեւով ցոյց կու տամ, թէ անոնք ինծի համար սիրելի են»:

«Գրելը շատ անձնական բան մըն է: Գրի առած եմ մտածումներս եւ զաւակներուս ըրածները: Կը յուսամ, որ անոնք պիտի կարդան զանոնք մահէս ետք եւ ժպտին, խնդան, նոյնիսկ քանի մը արցունք թափեն՝ յիշելով այն դէպքերը, որոնց մասին գրած եմ»:

«Զարմանալի է, որ յօդուածը չի նշեր, թէ համալսարանական քննութիւններու պարագային պարտադիր է ձեռագիր գրելը... կարեւոր է մանուկները պատրաստել ընթեռնլի պատասխաններ գրելու՝ կարճ ժամանակամիջոցի մէջ»:

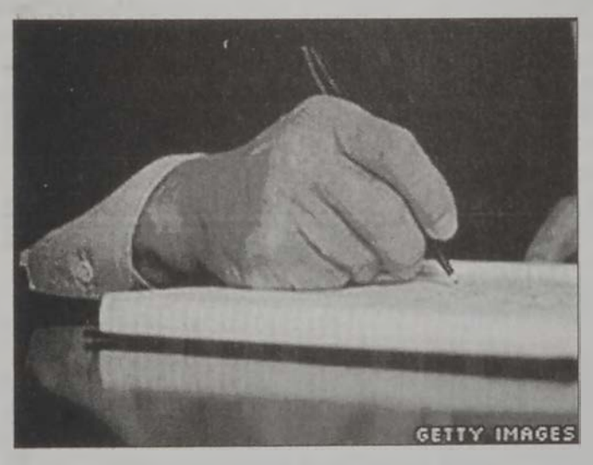
ՄԻ՛ ՍՈՐՎԵՑՆԷՔ ՁԵՌՔՈՎ ԳՐԵԼ

ԱՐՀԵՍՏԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ԹԵՐԵՒՍ ՕՐ ՄԸ ՊԻՏԻ ԴԱԴՐԻ ԵՂԱՓՈԽՈՒԵԼԷ: ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՑԵՂԸ ՊԱՐԶԱՊԷՍ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ՀՐԱԺԱՐԻԼ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ԻՐ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԷՆ՝ ՁԵՌԱԳԻՐԷՆ ԵՒ ՄԻՇՏ ԿԱՐԻՔԸ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԱՆՈՐ: ՍԱԿԱՅՆ «ԿՈՒՏՄԱԿԱՉԻՆ» ԹԵՐԹԻՆ ՊԼՈԿԻՆ ՄԷՋ ԷՆՆ ԹՐՈՒՊԷՔ ԿԸ ԳՐԷ, ԹԷ ՁԵՌՔՈՎ ԳՐԵԼԸ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐ ԱՐՏԱՅԱՅՏԵԼՈՒ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆԸ ՊԷՏՔ ՉԷ ԴԱՌՆԱՅ՝ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՉՈՎ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՅՍ ԴԱՐՈՒՆ:

Չաւակս երրորդ դասարան է եւ դպրոցին մէջ օրուան մեծ մասը կ'անցընէ «Ճի.» տառը գրել սորվելով: Երբեմն զայն կը գրէ հակառակ կողմէն, երբեմն անոր գրած «Թի.» տառին գիծը ծուռ կողմ կը շեղի: Ուսուցիչները անընդհատ կ'ըսեն, թէ ան կրնայ ձախողիլ պետական քննութիւններուն: Բազմաթիւ «միջամտութիւններ» կատարուած են: Այժմ Սայմըն կը վախնայ մատիտ բռնելու: Երբ տեւաբար կը լսէ, թէ իր ձեռագիրը վատ է (մեքենական կարողութեան հարց մը), ան կը կարծէ, թէ վատ կը գրէ (արտայայտութեան հարց մը): Այժմ ան կ'ատէ գրելը: Վերջակէտ:

Ասիկա անհեթեթ է: Քոլեճի դասախօս եմ եւ ազատ կ'աշխատակցիմ թերթերու: Մատիտ կը բռնեմ միայն, երբ **քրետիթ քարտի** մը ստացագիրը պիտի ստորագրեմ: Ժամանակն է, որ այլեւս չբռնանանք մեր զաւակներուն վրայ՝ տարիներ շարունակ անոնց վարժեցնելով գլխագիր «Էս.» մը գրելու: Ձեռքով գրելը պատմական միջանկեալ մըն է՝ գրելու արհեստագիտութեան երկար պատմութեան մէջ, եւ ժամանակն է, որ տառեր ձեւելու այս արուեստական միջոցը մէկ կողմ նետենք՝ կաւէ սալիկներու, ծուխով նշաններու եւ հնադարեան այլ արհեստագիտութիւններու շարքին:

Շատեր դժուար պիտի ընդունին այս վիճարկութիւնը, որովհետեւ գրելու կը կառչինք վիպերգական այն զգացողութեամբ, թէ ձեռագիրը ինքնութիւն կ'արտայայտէ: Սակայն միայն տպագրական գործիքին յայտնագործութենէն ետք է, որ գրելը նկատուած է ինքգինք արտայայտելու ցուցանիշ: Միջնադարեան կրօնաւորներ սկիզբը այն մտավախութիւնը ունէին, թէ տպագրութիւնը պիտի կորթուի ունէին, թէ տպագրական գործաներ գիրքը, որովհետեւ տպագրական գործի ենթակայ էր մարդկային սխալներու, քան՝ ձեռագրատուներու մէջ արտադրուած գիրքերը: Այս կրօնաւորները երբեք ձեռագիրը չէին նկատեր ինքնութեան ցուցանիշ մը: Անոնց համար ձեռագիրը տեսական բան մըն էր եւ ոչ՝ ինքզինք արտայայտող բան մը, որուն գաղափարը պիտի յայտնուէր 18-րդ դարու սկիզբը: Աւելի ուշ յայտնուեցաւ այն գաղափարը, թէ անհատականութիւնն ու անջատ ինքնութիւնը կարելի էր զատորոշել՝ ձեռագիրներ վերլուծելով: Այս միջոցին տպագրութիւնը արդէն մատչելի էր բոլորին եւ ձեռագիրը կորսնցուց իր առաջնահերթութիւնը՝ իբրեւ զանգուածներուն հետ հաղորդակցութեան միջոց:

Գրամեքենան ձեռագիրը առաջնորդեց դէպի այլ ուղի մը: Հենրի Ճէյմս 1880-ական տարիներուն սկսաւ գրամեքենայ գործածել, շատ հաւանաբար այն պատճառով, որ տղուս պէս լաւ ձեռագիր չունէր: 1890-ական տարիներուն Ճէյմս իր բոլոր վէպերը կը թելադրէր քարտուղարի մը: Մինչ վիպագիրներ եւ գործատէրեր վար կը դնէին իրենց գրիչները, անդին՝ ուրիշներ սկսած էին զայն հերոսացնել իբրեւ աւելի մաքրամաքուր եւ իրական ձեւ մը՝ ձեռագիրը օժտելով կարօտախտով յատկանշուած վիպականութեամբ: Մասնաւորաբար յանցաւոր էր փիլիսոփայ Մարթին Հայտեկըր, որ 1940-ին կը գրէր գրամեքենայի գործածութեան պատճառով արձանագըրուած կորուստներուն մասին. «Ձեռագիրին պարագային՝ գոյութեան հետ մարդուն կապը, այսինքն բառը դրոշմուած է ինքնին այդ գոյութեան մէջ... Երբ գրելը դուրս բերուեցաւ իր սկզբնական աղբիւրէն, այսինքն՝ ձեռքէն, եւ փոխանցուեցաւ մեքենային, փոխակերպուեցաւ գոյութեան եւ մարդուն միջեւ կապը»:

Մինչ այդ դպրոցներու մէջ ուսուցիչներ կը փորձէին աշակերտներուն վարժեցնել, որ մեքենագրուած փաստաթուղթերու նման գրութիւններ ներկայացնէին: Անոնք աշակերտներէն կը պահանջէին գրել մեքենագըրուած տառերու պատկերով:

Հոլովոյթը չի փոխուիր. մինչ գրելու արհեստագիտութիւնները կ'եղափոխուին, կը վիպականացնենք հինը եւ կը յարմարինք նորին: Ասիկա տեղի պիտի ունենայ նաեւ ստեղնաշարի պարագային: Ժամանակակից վիպագիրներ արդէն հրաժարած են զայն գործածելէ: Ռիչըրտ Փաուըրզ կ'օգտագործէ ձայնը ճանչցող համակարգիչի սարք մը՝ գրի առնելու համար ամէն ինչ, ներառեալ՝ իր վէպերը: «Տարիներէ ի վեր ստեղնաշարի չեմ դպած, բացի՝ երբ պարտաւորուած եմ,- կ'ըսէ ան:- Այս բառերը, կամ գէթ իմ հրատարակուած երեւակայական պատմութիւններուս վերջին կէս միլիոն բառերը արտադրելու համար մատներ չեն չարչարուած»: Հիանալի է, որ Փաուըրզ արհեստագիտական կարօտախտէ զերծ է: «Գրել՝ կը նշանակէ ընդունիլ այն հսկայական պակասը, որ գոյութիւն ունի միտքիդ մէջ եղածին եւ թուղթին վրայ գրուածին միջեւ... Այս պատճառով ոչ մէկ միջոց մաքուր է կամ աներեւոյթ, որպէսզի արտայայտենք ճիշդ այն, ինչ որ կայ մեր մտքին մէջ», կը փոխանցէ ան իր համակարգիչին:

Ճիշդ այս պակասն է, որուն կ'ակնարկէ տղաս, երբ կը նկարագրէ իր գրելու դժուարութիւնը: «Ամէն ինչ յիշողութեանս մէջ է, բայց երբ կանգ կ'առնեմ, յիշողութեանս մէջ ամէն ինչ կը սրբուի», կը բացատրէ ան: Զայնը ճանչցող համակարգիչի սարքեր կրնան օգտակար ըլլալ. ճաշի ընթացքին «Փոքեմոն»ի մասին անոր արագ մենախօսութիւններէն կարելի է դատել այս:

Գրելու համար ինչ միջոց որ գործածենք, բան մը պիտի կորսուի յղացքի եւ գործադրութեան միջեւ: Տակաւին չեմ համոզուած, թէ տառ մը որոշ ձեւով գրել սորվիլը կը խթանէ մտաւորական զարգացումը: Եկէք՝ մեր զաւակներուն սորվեցնենք օգտագործել այն միջոցները, զորս ունինք մեր տրամադրութեան տակ: Մեծ քանակութեամբ լաւ խաղալիքներ կան: Ժամանակն է, որ մատիտները վար դրուին:

Պատրաստեց՝ Լ. ԿԻՒԼՈՅԵԱՆ - ՍՐԱՊԵԱՆ

www.hamazkayin.com

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԱԾ Է «ՀԵՏԵՒԵԼՈՎ ԱՐԵՒՈՒՆ» ՀԵՔԻԱԹՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒՆ

Հայաստանի տարբեր անկիւնները ապրող մանուկները իրենց գրութիւններով պատրաստած են հեքիաթներու գիրք մը, ուր տեղ գտած են բնապահպանական նիւթերու առնչուած գրութիւններ: «Հետեւելով արեւուն» գիրքը, որուն մէջ կան մանուկներուն հնարած ու պատկերազարդած 11 հեքիաթներ, 27 մարտին ներկայացուած է Խնկօ Ապոր անուան մանկապատանեկան գրադարանին մէջ: Ժողովածուն պատրաստուած է Հայաստանի մէջ գործող վայրի բնութեան եւ մշակութային ժառանգութեան պաշտպանութեան հիմնադրամին կողմէ՝ «Վիվասել-ԷՄ.Թի.Էս.»ի աջակցութեամբ:

«Չափահասները իրենց առօրեայ հարցերուն պատճառով անտարբեր են վայրի բնութեան նկատմամբ: Մինչ երեխաները աւելի զգայուն եւ ուշադիր են բնապահպանութեան երեւոյթներուն նկատմամբ, եւ մենք պէտք է ամէն ջանք ի գործ դնենք անոնց աջակցելու: Այս տարի մեր ընկերութիւնը տար-

բեր անակնկալներ պահած է Հայաստանի մանուկներուն», ըսաւ «Վիվասել-ԷՄ.Թի.Էս.» ընկերութեան գլխաւոր տնօրէն Ռալֆ Եիրիքեան:

Գիրքէն բացի, «Հետեւելով արեւուն» ժողովածուն նաեւ հրապարակուած է տեսողական-գիրքի ձեւով, որ նոյնպէս մանուկներուն կողմէ ձեւաւորուած է: Դիտելով կարդալու առաւելութեամբ օժտուած այս ծրագիրը պիտի տրամադրուի Հայաստանի մանկական կեդրոններուն. յատկապէս անոնց, ուր տեսողութեան հարց ունեցող մանուկներ կան:

Կը ծրագրուի «Հետեւելով արեւուն» մանկական հեքիաթներու ժողովածուն հրատարակել ռուսերէն եւ գերմաներէն լեզուներով եւս: Ըստ Հայաստանի մէջ Գերմանիոյ դեսպան Անտրէա Վիքթորինի, գիրքին գերմաներէն թարգմանութեամբ գերմանացի մանուկները կը ծանօթանան իրենց հայ հասակակիցներուն երեւակայութեան աշխարհին եւ ստեղծագործութիւններուն:

Ձեռնարկին ընթացքին տեղի ունեցան «Հետեւելով արեւուն» ժողովածուէն երեք հեքիաթներու թատերական ներկայացում եւ Հայաստանի վայրի բնութեան նուիրուած մանկական կայք էջի շնորհահանդէսը:

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԱՆՈՒԱՆ ՍԵՆԵԿԱՅԻՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ, ՄԵԾ ԵՐԳԱՀԱՆԻՆ 140-ԱՄԵԱԿԸ ՊԻՏԻ ՆՇԷ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔՈՎ ՄԸ

Մարտ 3-ին Հայաստանի պետական սենեկային երգչախումբը յայտարարած է Կոմիտասի 140-ամեակին նուիրուած երգահանդէսներու շարքին մասին: Հայ մեծ երգահանին յոբելեանին առիթով կը նախատեսուի կատարել շարք մը ձեռնարկներ այն երկիրներուն մէջ, ուր աշխատած եւ ստեղծագործած է Կոմիտաս: Ծրագիրը մեծ մասամբ հիմնուած է Կոմիտասի երգչախմբային ստեղծագործութիւններուն վրայ:

Երեւանէն բացի, երգահանդէսներ տեղի պիտի ունենան նաեւ Հայաստանի տարբեր քաղաքներուն մէջ, ինչպէս նաեւ՝ Գերմանիոյ, ուր ուսած եւ աշխատած է Կոմիտաս, Ֆրանսայի մէջ, ուր ան բազմիցս առիթ ունեցած է ներկայացնելու հայկական երաժշտութիւնը, Չուիցերիոյ եւ Իտալիոյ մէջ, ուր ան տեղւոյն գաղութին հրաւէրով տուած է դասախօսութիւններ հայկական մշակոյթին մասին:

Հոգեւոր երաժշտութեան կեդրոնի տնօրէն, երաժշտագէտ Միհր Նաւոյեան յայտնած է, որ՝ «Առաջին անգամ մշակուած եւ կատարելութեան հասցուած հայ հոգեւոր երաժշտութիւնը Արեւմուտքին ներկայացուեցաւ Կոմիտասի շնորհիւ: Ոչ ոք կրցաւ շարունակել եւ համաշխարհային մակարդակով ներկայացնել հայկական երաժշտութիւնը, այն հետեւողականութեամբ եւ գիտական ճշգրտութեամբ, ինչպէս կատարեց Կոմիտաս»: Ան շարունակած է՝ ըսելով, որ շնորհիւ Կոմիտասի 140-ամեակի տօնակատարութեան, պետական սենեկային երգչախումբին օգնութեամբ, կարելիութիւն ընձեռուած է գիտականօրէն ներկայացնելու մշակուած հայկական երաժշտութիւնը այն երկիրներուն մէջ, ուր ժամանակին աշխատած եւ ստեղծագործած է մեծ վարպետը:

Ըստ Կոմիտասի անուան պետական սենեկային երգչախումբի գեղարուեստական գլխաւոր ղեկավար Ռոպերթ Մլքէեանի, երգչախումբը հսկայական աշխատանք տարած է Կոմիտասի ինչպէս հոգեւոր, այնպէս ալ աշխարհիկ ստեղծագործութիւններուն՝ մեծաքանակ աշխատանքներու կատարման նախապատրաստութեան ուղղութեամբ: «Այսօր մեր ունեցած դժուար հարցերէն մէկը՝ Կոմիտասի մեկնաբանութեամբ ձայնասկաւառակի ձայնագրութիւններէ եւ Կոմիտասի ստեղծագործութիւններուն ներկայացումը Եւրոպայի մէջ իրագործելն է», յայտնած է Ռոպերթ Մլքէեան:

Այն երկիրներու ցանկին մէջ, ուր պիտի ներկայացնեն Կոմիտասի ստեղծագործութիւնները, կազմակերպիչները որոշած են բացառել Թուրքիան, որովհետեւ Կոմիտաս Հայոց ցեղասպանութեան զոհ է, իսկ Թուրքիան ցարդ չէ ընդունած իր գործած ոճիրը:

Կոմիտասի 140-ամեակին նուիրուած իր միջազգային շրջագայութիւնը պետական սենեկային երգչախումբը պիտի սկսի Ֆրանսայէն: Սորպոնի մէջ, ուր ժամանակին Ռոմեն Ռոլանի հրաւէրով հանդէս եկած է Կոմիտաս, դասախօսութիւն մը տեղի պիտի ունենայ՝ նուիրուած Կոմիտասի կեանքին եւ գործունէութեան: Կը նախատեսուի նաեւ, որ երգչախումբը այլ ելոյթ մը ունենայ Հաշմանդամներու պետական տան դահլիճին մէջ, ուր, ըստ մասնագէտներու գնահատութեան, հնչեղութիւնը հիանալի է:

«ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ՇԱԲԱԹՆԵՐ-2009» ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ Է ԳԾԱՆԿԱՐԻՉ ՀՈՐՍԹ ԵԱՆՍԵՆԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՈՎ

Երեւանի Ազգային պատկերասրահին մէջ գերմանացի նշանաւոր գծանկարիչ Հորսթ Եանսենի ցուցահանդէսով բացումը կատարուած է «Գերմանիայի շաբաթներ-2009» մշակութային ձեռնարկներու շարքին: Ցուցահանդէսին ներկայացուած են 160 աշխատանք՝ վիմագրութեան **թեքնիքով**: Ցուցահանդէսը պիտի տեւէ մինչեւ ապրիլ 12, ապա պիտի ցուցադրուի նաեւ Գիւմրիի, Մարտունիի եւ Կապանի մէջ:

Հայաստանի մէջ Գերմանիոյ դեսպանատան եւ Հայաստանի մշակոյթի նախարարութեան կազմակերպած «Գերմանական շաբաթներ-2009» ձեռնարկներուն շարքը պիտի տեւէ երեք ամիս եւ այդ ամիսներուն տեղի պիտի ունենան՝ ցուցահանդէսներ, նուագահանդէսներ, սեմինարներ, ընթերցումներ, գիտաժողովներ եւ այլն:

Յիշեցնենք, որ Հորսթ Եանսեն Եւրոպայի մէջ կը դասուի լաւագոյն գծանկարիչներու շարքին: Ան ծնած է 1929-ին Համպուրկ, իսկ մահացած՝ 1955-ին: Ուսած է Համպուրկի բարձրագոյն գեղարուեստական դպրոցին մէջ: Ստացած է Վենետիկի փառատօնի առաջին մրցանակը:

Նշենք, որ մարտ 21-ին Հայաստանի Ազգային պատկերասրահին մէջ տեղի ունեցած է դասախօսութիւն՝ «Հորսթ Եանսենն ու անոր ժառանգութիւնը» նիւթով:

ՎԵՐՋԵՐՍ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ Է «ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԴԻԼԻՋԱՆՑԻՆԵՐ» ԳԻՐՔԻՆ ՇՆՈՐՀԱՀԱՆԴԷՍԸ

Վերջերս Երեւանի մէջ տեղի ունեցած է փոխգնդապետ, բազմաթիւ յօդուածներու եւ մենագրութիւններու հեղինակ Հենրիկ Խառատեանի «Նշանաւոր դիւիջանցիներ» գիրքին շնորհահանդէսը: Հանդիսութեան ներկայ եղած են՝ Հայաստանի Ազգային գրադարանի տնօրէն Դաւիթ Սարգսեան, Հայ կենսագիրներու ակումբի նախագահ Յարութիւն Սարգսեան եւ հայ մտաւորականներ:

«Նշանաւոր դիւիջանցիներ»ը Հենրիկ Խառատեանի չորրորդ աշխատանքն է: Գիրքին մէջ հեղինակը պատմած է գիտութեան եւ մշակոյթի ոլորտին մէջ յայտնի դարձած դիւիջանցիներու մասին: Հատորը հրատարակուած է 300 տպաքանակով:

ԺԱՆՍԵՄԻ ՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Երեւանի կեդրոնը գտնուող «Արամէ» պատկերասրահին մէջ բացումը կատարուած է ֆրանսահայ անուանի գեղանկարիչ Ժանսեմի (Յովհաննէս Սեմերճեան) նկարներու ցուցահանդէս-վաճառքին: Արուեստասէրներուն ներկայացուած է Ժանսեմի գործերէն 43 նկարներ, որոնցմէ 30-ը վիմագրութիւններ էին, հինգը՝ գծագրային աշխատանքներ, նոյնքան ալ՝ գեղանկարներ, որոնք վերջին ժամանակաշրջանի աշխատանքներ են:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ ՀԵՔԻԱԹՆԵՐՈՒ ՓԱՌԱՏՕՆ

Հեքիաթները իրենց հետքը կը ձգեն իւրաքանչիւր անհատի հոգեբանութեան վրայ: Ասիկա ապացուցած են հոգեբանութեան հայրերը՝ Ֆրոյտը եւ Պեկենհայմը, իսկ նոյն ապացոյցները յայտնած են Յովհաննէս Թումանեանի տուն-թանգարանին մէջ բացուած, հեքիաթներու արդի մեկնաբանութիւններուն նուիրուած «Հնօրեայ զրոյցներ եւ հրաշապատում» երկօրեայ խորհրդաժողովին մասնակիցները:

Գրական հեքիաթին հայրենիքը Ֆրանսան է: Առաջին անգամ հոն թարգմանուած է՝ «Շեհրազատի 1000 ու մէկ գիշերները» գիրքը: Իսկ հայկական հեքիաթը առաջին անգամ մուտք գործած է Ֆրետերիք Մաքլերի շնորհիւ, երբ ան 1910-ին Ֆրանսերէնի թարգմանած է հայկական քանի մը հեքիաթ:

Մօտաւորապէս հարիւր տարի ետք, Հայաստանի պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով, Հայաստանի մէջ Ֆրանսայի դեսպանութեան աջակցութեամբ, կազմակերպուած է հեքիաթներու փառատօն:

Փառատօնի շրջանակներուն մէջ, Ռուս-հայկական (սլաւոնական) համալսարանի եւ գլխաւոր հայ հեքիաթասաց Յովհաննէս Թումանեանի թանգարանին հետ միասին կազմակերպած են «Հնօրեայ զրոյցներ եւ հրաշապատում» խորագիրով խորհրդաժողովը՝ նուիրելով Հայաստանի մէջ հեքիաթի առաջին փառատօնին: Երկօրեայ խորհրդաժողովին, գրականագէտները, եւ զանազան համալսարաններու դասախօսները վերլուծած են տարբեր երկիրներու հեքիաթները, անոնց վերլուծման հանգրուանները եւ բարոյական ու կենսական զարգացման հանգրուանները եւ բարոյական ու կենսական արժէքներու արտացոլումը հեքիաթներուն մէջ, հետաքրքրական նիւթերը:

Երեւանի մէջ, խորհրդաժողովէն եւ հեքիաթներու փառատօնէն բացի, տեղի ունեցած են մանկական ներկայացումներ, Թումանեանի տուն-թանգարանին եւ «Խնկօ-Ապոր» մանկական գրադարանին մէջ, նաեւ կազմակերպուած են ֆրանսական, պելճիքական եւ հայ հեքիաթասացներու ստեղծագործական, պելճիքական եւ հայ հեքիաթասացներու ստեղծագործական, պելճիքական եւ հայ հեքիաթասացներու ստեղծագործական գործութիւններու ընթերցումներ, ինչպէս նաեւ տեղի ունեցած

ԳԱՂԱՓԱՐԱՊԱՇՏ ՈՒ...

Շարունակուած 4րդ էջէն

ւոր մարզի պարագային, Հայ դատի հետապնդման աշխատանքներուն ստացած թափն ու ուժականութիւնը շատ բան կը պարտին դաշնակցական երիտասարդներու անձնազոհ ու **գաղափարապաշտ** ներդրումին:

Իսկ հիմա՞:

Ազգային արժէքներու նկատմամբ արհամարհանքի, անտարբերութեան, օտարամուտ խորթ երեւոյթներու բազմացման այս ժամանակներուն մենք կրկին կարիքը ունինք վերանորոգման: Երիտասարդութիւնն է, որ իբրեւ մշտական ջատագով գաղափարական մաքրութեան՝ պիտի ծառանայ ժխտական երեւոյթներուն դէմ, վերանորոգէ մեր կեանքը ու զայն վերադարձնէ իր բնական հունին՝ հայրենակերտումին:

Հիմա որ Հայաստանը անկախ պետականութեամբ օժտուած է, երբ արցախեան ազատամարտը յաղթական հանգրուան մը նուաճած է, ստեղծուած են Հայ դատի պայքարին համար նոր ու հզօր կռուաններ եւ նոր մարտահրաւէրներ: Երիտասարդութիւնը նոր մտքերով, նոր ոճով պիտի պատասխանէ Հայաստանի պետականութեան ամրապընդման, անոր բարգաւաճման ու զօրացման, Արցախեան պայքարի հայանպաստ լուծման, Ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման, Սփիւռքի աշխուժ ու կազմակերպ կեանքի ծաւալման հիմնական մարտահրաւէրներուն:

Մեր ակնկալութիւնը օրինաչափ է, անհրաժեշտ եւ անխուսափելի: Պայման՝ մշտապէս երիտասարդ Հ. Յ. Դաշնակցութեան ծառայական երթը պահելու համար զգաստ, ներգործուն ու նպատակասլաց:

(*) Արտասանուած ԼԵՄ-ի 35-ամեակին առիթով

Ի՞ՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ . . .

Շարունակուած 3րդ էջէն

անձնաւորութիւններ դիտել տուին, որ ան վերջին օրը պիտի յայտարարէ իր թեկնածութիւնը, ինչ որ մտածել կու տայ, որ ընտրական դաշինք պիտի չստեղծուի այդ շրջանին մէջ եւ ընտրապայքարը շատ սուր պիտի ըլլայ: Մինչ այդ, խորհրդարանի նախագահը զգուշացուցած էր կացութիւնը այդքան լարուածութեան հասցնելէ եւ կոչ ուղղած էր շրջանի բնակիչներուն պահպանելու շրջանի ազգային դիմագիծն ու արժանապատուութիւնը:

ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

«Նահար» կը գրէ, թէ ՄԱԿ-ի Ապահովական խորհուրդը ընդարձակեց դեկտեմբերին Կազայի դէմ գործադրուած իսրայէլեան զինեալ գործողութեան ընթացքին տեղի ունեցած մարդկային իրաւանց բռնաբարման վերաբերող հետաքննութեան շրջագիծը: Արդարեւ, ափրիկեցի նոր նշանակուած դատախազի մը յանձնուեցաւ այս պարտականութիւնը, եւ ան նկատի պիտի ունենայ ոչ միայն իսրայէլեան վերջին յարձակումներուն գործադրուած ոճիրները, այլեւ ընդհանրապէս Կազայի եւ պաղեստինեան շրջաններուն մէջ ցարդ տեղի ունեցած անմարդկային արարքները: Դատախազը յայտնած է, որ իրեն համար բաւական դժուար եղած է համաձայնիլ նման պարտականութեան մը ստանձնման, սակայն կատարած է այդ մէկը հաւատալով, որ պէտք է ոճիրները երեւան հանուին եւ իւրաքանչիւր կողմ գիտակցի իր կատարածին եւ հաշւետուութեան նստի միջազգային ատեաններուն դիմաց: Ըստ դատախազին, այս հետաքննութեան մէջ կրնան յանցագործ նկատուիլ նոյնիսկ պետական մակարդակի անձնաւորութիւններ կամ մարմիններ:

ԱՅԼ ԼՈՒՐԵՐ

«Լիուա» կը գրէ, թէ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամա Ատլանտեան ուխտի վեհաժողովին ընթացքին դիտել տուաւ, որ «ծեր թերակղզին» պէտք է յաւելեալ դերակատարութիւն ունենայ Աֆղանիստանի կացութեան բարելաւման մէջ, որովհետեւ հոն վիճակը սկսած է բաւական վտանգաւոր դառնալ:

Ըստ թերթին, Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատ շարունակեց իր այցելութիւնները Ծոցի երկիրներուն մէջ: Սուրիական աղբիւրներ դիտել տուած են, որ Ասատի այս այցելութիւնները կը միտին ամրապնդել արաբական միացեալ ու մէկ կեցւածքը հանդէպ Միջին Արեւելքին ու արաբներուն վերաբերող հիմնական հարցերու:

«Նահար»ի համաձայն, նախագահ Օպամա Միացեալ Նահանգներու յատուկ յոխորտանքէն զիջելով վեհաժողովին ընթացքին յայտարարեց, որ Միացեալ Նահանգներ իրենց կարգին սխալներ գործած են: Ի տարբերութիւն իր նախորդին Պարաք Օպամա դիտել տուաւ, որ Եւրոպայի մէջ գործակցելու եւ դաշնակցելու ամերիկեան ձեռքը միշտ երկարած է բոլորին:

The following job opening is available in a company located in Bourj Hamoud

Design Assistant
(female)

Qualifications
- Lebanese Bacc. II
- Adobe Illustrator
- Microsoft Outlook
- Typesetting in Armenian is a plus

please send your CV to:
hrcp08@gmail.com

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ անուանակոչութեան տօնին առիթով, տէր եւ տիկին Յարութիւն Մարտիրոսեան 200 $:

ՆԱՀԱՊԵՏ ՔՈՒՉԱԿ

Շարունակուած 6րդ էջէն

Էրնէկ ես անոր կու տամ, որ առեր իւր եարն է փախեր.
Ոնց որ զկամուրջն անցեր, ջուրն ելեր զկամուրջն է տարեր.
Ձնիկ-եղեմնիկ եկեր, զոտվնուն հետքն է կորուսեր.
Առեր ի պաղչան մտեր, ցորեկով զդնչիկն է պագեր:

Սակայն որքան էլ անհատը ըմբոստանում էր եւ ուզում էր հարցը լուծել անսահանջ պայքարով, այնուամենայնիւ այդ անհաւասար մարտում մերթ-մերթ ապրում էր ծանր ողբերգութիւն.

- Աչկունք, ծրարեմ զքեզ կրակով, որ երթաս էրիս.
Լեզուակ, կտրատեմ զքեզ դանկով, որ՝ այլ չի խօսիս.
Սրտիկ, դանկտեմ զքեզ, արունին մէջն թապլտիս.
Երբ սապո ու համբեր չունիս, սիրոյ տէր, ա՜մ, է՞ր կու լինիս:

Այս ողբերգութիւնը Քուչակի լիրիկական հերոսն ապրում է ոչ թէ իր ներքին հակասութիւնից, ինչպէս այդ տեղի ունի Թլկուրանցու մօտ, այլ հասարակական ծանր ճնշման ազդեցութեամբ:

ԷՄ. ՊԻՎԱԶԵԱՆ

Երէկ գիշեր ի երազ տեսայ զիմ եարն անուշիկ.
Որ եկեր կրծքիս ընկեր, պագներ զիմ թուխ երեսիկ.
Գլխիկս վերցի ի բարձէն, որ պագնեմ զիուր կաթ թշիկ.
Եղո՜ւկ, զիմ լալա եար, հաւքու նման թռաւ ի յերդիկ:

Դու ես գարնանային վարդ ու բուրաստան,
Աչերդ է ծովեր, խումար ու մէստան.
Քո ծոցդ է դըրախտ, մըրգաց անդաստան (1-3):
Է՛ վիզ շողկտան, է՛ այտեր կակաչ (9):
Է՛ շահրի սիվաթ եւ աշխարհի զարդ,
Յովսէփ գեղեցիկ ւ՛անօրինակ մարդ (24-25):
Է՛ մեղր ու կարագ եւ կեղեւած նուշ (30):
Է՛ սալվի չինար եւ ըսպիտակ թուշ,
Է՛ կամար ունէր եւ աղեղան կուշ (32-33):
Է՛ աղուոր քաղաք, բարձր ու ամուր բերդ,
Է՛ փունճ մանուշակ, կարմիր վարդի թերթ (35-36):
Երեսդ է արեւ, ճակատդ է զօհրան,
Կըլափդ է խնծոր, ծըծերդ է շամամ,
Չինչ յեդեմ դըրախտի՝ ի քո ծոցդ կան (50-52):

Մարդ որ սիրու կու հանդիպի,
Նա քան ըզկրակ կու լինի վառ,
Այլ ոչ աղօթք միտքըն կու գայ,
Ոչ յայսմաւուրք կարդայ եւ ճառ:

Շրթունքդ շող է լուսեղէն,
Պըռկնէդ ի վայր թափի գոհար,
Ով որ զմեղաց ճաշակն առնու,
Այլ աստուծոյ չի տայ խաբար:

Սէրն զԱդամ դրախտէն եհան,
Յերկիր ձըգեց արար շուար,
Եւ սատանի ըզնա մատնեաց,
Որ չարչարեաց ամ վեց հազար:

Սեթայ որդիքըն խառնակեցան,
Որ ճըգնաւորք էին յօժար՝
Չփողն ու զցնծըղայսն լսեցին,
Ամէնն եկին լեռնէն ի վար:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹԼԿՈՒՐԱՆՑԻ

Շարունակուած 6րդ էջէն

Ճիշդ են նկատել, որ սա միջնադարում սիրոյ քնարերգութեան իրաւունքի հիմնաւորումն ու պաշտպանութիւնն էր, մարմնի իրաւունքի պաշտպանութիւնը ընդդէմ քրիստոնեական վարդապետութեան:

Այսպիսի հիմնաւորումից յետոյ բնական է, որ մենք Թլկուրանցու մօտ գտնենք կնոջ ու սիրոյ ազատ ու անկաշկանդ գովքը: Մեր բանաստեղծի համար սէրը ամենաուժեղ զգացմունքն է եւ գոյութիւն ունի դեռեւս արարչագործութեան ժամանակուանից. այն ընդհանրական մի զգացում է, նրա ազդեցութեանը ենթարկուել է դեռեւս առաջին մարդը՝ Ադամը:

Սէրը ամենայաղթ ու ամենազօր մի ուժ է.

«Մարդ որ սիրու կու հանդիպի,
Նա՛յ քան ըզկրակ կու լինի վառ.
Այլ ոչ աղօթք միտքըն կու գայ,
Ոչ յայսմաւուր կարդայ եւ ճառ» (ԺԳ. 45-48):
«Սէրն հանէ զմարդն ի խելաց.
Որ այլ իսկի չըկայ խաբար» (ԺԴ. 65,66):

Այդ սիրոյ մարմնացումն է կինը, մի զօրութիւն, որ «Հրով այրէ զերկիր ամէն» (ԺԱ. 8), «Ի յետ դարձնէ զելած»:

Այսպէս հուր ու բոց է լցնում, «զօրն ի լման» այրում ու խորտակում բանաստեղծին իր սիրոյ առարկան, բայց նա մի **առանձին** յոյզով, կարօտով ու խանդաղատանաքով է ձգտում դէպի նա, կանչում նրան.

«Ար՝ ե՛կ արեւ գարնանային,
Ար՝ ե՛կ աշնան պայծառ լուսին,
Նիստ որ հայիմ յերեսդ ի վեր,
Տեսըդ հերիք է ինձ բաժին»

Որովհետեւ՝
«Վազվընէն ում որ հանդիպիս՝
Ի ծար ելնէ զօրն ի բարին,
Ով որ սուրաթդ համբուրէ՝
Խնդմով անցնէ զբոլոր տարին»:

«Ով կուռ միջացըդ գիրկ ածէ՝
Կանանչ մընալ քան զնշդարին»:

Երգչին յափշտակողը գեղեցիկ կինն է, նրա սիրոյ առարկան, սիրելին այնքան գեղեցիկ է, որ «Ով որ տեսնու չի մնայ արդար», այդ պատճառով էլ նրան չպետք է մեղադրել՝ «Ինձ մեղադիր է՞ր կու լինիք»: Բանաստեղծը գոյներ չի խնայում ցուցադրելու իր գեղեցկուհու պատկերը:

ԷՄ. ՊԻՎԱԶԵԱՆ

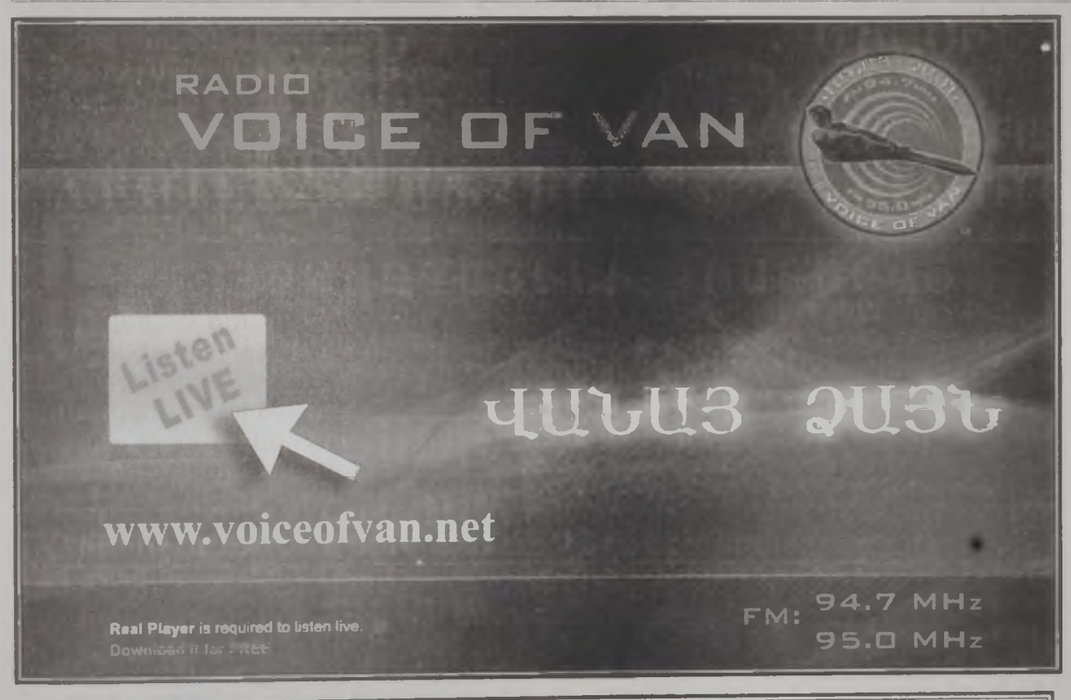
ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●ԼՕԽ-ի «Կարս» մասնաճիւղի «Միհրան Տ. Մելքոնեան» դարմանատան հիմնադրութեան 60-ամեակին առիթով կատարուած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ քաղական խորհուրդ 200,000 լ.ո., Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ Տիկնանց միութիւն 100,000 լ.ո., ազգային մը 200 $, ընկերուհի մը 150 $, ընկ. Սօսի Արամեան 100 $, ընկերուհի մը 100 $, ընկերուհի մը 100 $, ընկ. Սիլվա Տըղայպես 100 $, ընկ. Սեդա Սէիսեան 100 $, ընկ. Լուսիկ Թոփալեան 100,000 լ.ո., ընկ. Արսինէ Պապոյեան 100,000 լ.ո., ընկ. Սոնա Սարգիսեան 100,000 լ.ո., ընկ. Հռիփսիմէ Աղամալեան 100,000 լ.ո., ընկ. Անժել Թիթիզեան 50,000 լ.ո., ընկ. Ալիս Ապաճեան 50,000 լ.ո., ընկ. Զապել Ծերուճեան 50,000 լ.ո., ընկ. Շաքէ Բարմաքսըզեան 50,000 լ.ո., ընկ. Վարդուկ Սարգիսեան 50,000 լ.ո., ընկ. Հայկուշ Յովհաննէսեան 50,000 լ.ո., ընկ. Ալիս Հարմանտարեան 50,000 լ.ո., ընկերուհի մը 50,000 լ.ո., ընկերուհի մը 20,000 լ.ո. եւ 20 $, ընկ. Սիրուն Աշամանուկեան 30,000 լ.ո.:

365 ՕՐԵՐԷՆ ՕՐ ՄԸ՝ ՔԱՀԼ-Ի ՀԱՅ ԾԵՐԱՆՈՑԻՆ

ՀԲԸՄ ՀԵԸ-ի Համալսարանական ուսանողական միութիւնը կը ստանձնէ օրուան մը ճաշի ծախսը՝ 300 ամ. տոլարով:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԳՐԱՏԱՐԱԾ

«Լեւոն Շանթի երկերը»

8 հատոր

Հրատարակութիւնը իրագործուած է
հովանաւորութեամբ Համազգայինի Կեդրոնական Վարչութեան,
նախաձեռնութեամբ «Վահէ Սէթեան» հրատարակչատան,
մեկենասութեամբ «Փիւնիկ» հիմնադրամի:

Բաժանորդագրութեան համար դիմել Համազգայինի գրախանութ
Հեռ. 01/241263-4

Ամբողջական շարքը (8 հատոր՝ 100,000 լ.ո.)

ՄԻԱՍԻՆ ԱԻԵԼԻ ՁՕՐԱՒՈՐ ԵՆՔ TOGETHER WE ARE STRONGER

AFHIL ԱՖՀԻԼ

Home Medical Equipment Services

AFIL HEALTH CLUB

AFIL CAR - LIFE - TRAVEL - X-PAT

UNIVERSITY FUND

AFHIL Mednet Network Clinics

ՀԱՅՐԵՆԻ ԿԵԱՆՔ

Շարունակուած 8րդ էջէն

«ԻՄ ՈԴԻՍԱԿԱՆԸ»՝ ԱՆԳԼԵՐԷՆՈՎ

Մարտ 22-ին, Ֆլորիտայի Ս. Դաւիթ հայկական եկեղեցիին մէջ տեղի պիտի ունենայ Անտոնինա Մահարիի «Իմ ոդիսականը» գիրքի անգլերէն հրատարակութեան շնորհահանդէսը: Գուրգէն Մահարիի այրիին այս գիրքը գրուած է 1970-ական թուականներուն, բայց հրատարակուած՝ շատ աւելի ուշ: «Խորհրդային տարիներուն կը վախնայի գիրքը հրապարակել: Միայն 2003 թուականին, Գուրգէն Մահարիի հարիւրամեակի պատուին, գրողներու միութեան նախագահ Լեւոն Անանեանի օգնութեամբ «Իմ ոդիսականը» առաջին անգամ հրատարակեցի», գրողը ըսաւ panarmenian.net-ի լրագրողին:

1945 թուականին 22-ամեայ Անտոնինա Պովելայտիտին՝ Վիլնիւսի համալսարանի ուսանողուհիին, «Յանուն Լիթվայի անկախութեան» գաղտնի խմբաւորման անդամակցելու յանցանքով 5 տարի աքսորուած էր Սիպերիա: Ան հոն ծանօթացաւ իր ապագայ ամուսնոյն՝ քաղաքական բանտարկեալ Գուրգէն Մահարիի հետ:

ՄԱՐՏ 31-ԻՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ Է «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՈՒՏՈՒԿԻ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ» ՇՆՈՐՀԱՀԱՆԴԷՍԸ

Մարտ 31-ին Հայաստանի Ժողովրդական արուեստի պետական թանգարանին մէջ տեղի ունեցած է «Հայկական տուտուկի երաժշտութեան» կայքէջի շնորհահանդէսը: Կայքէջին ստեղծման պատճառը եղած է այն, որ ԵՈՒՆԵՍՔՕ-ի «Մարդկութեան ոչ նիւթական մշակութային ժառանգութեան» ծրագրին պահպանման ցուցակին մէջ ներառուած եւ գլուխ-գործոց հռչակուած է հայկական տուտուկը:

Կայքէջը ստեղծուած է ԵՈՒՆԵՍՔՕ-ի եւ ճափոնական «Յանուն մարդկութեան ոչ նիւթական մշակութային արժէքներու պահպանման» հիմնադրամին ֆինանսաւորումով: Կայքէջի բացման արարողութեան ընթացքին ներկաները ունկնդրած են հայկական նուագարանին հնչեղութիւնը իր բազմերանգութեամբ՝ Գէորգ Դաբաղեանի կատարումով: Նուագահանդէսին ելոյթ ունեցած են նաեւ՝ Աննա Մայիլեան, Կարինէ Յովհաննիսեան եւ Գուրգէն Դաբաղեան:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ԱՐԱԳ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ
http://www.aztagdaily.com/
Անգլերէն.-
http://www.aztagdaily.com/EnglishSupplement/AztagEnglishMain.htm

ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)

Ձեր նախածեռնութիւնները պիտի գնահատուին: Օրուան ընթացքին ի նչ գործի որ ձեռնարկէք, պիտի յաջողիք: Մի առանձնանաք, բարեկամներու միացէք:

ՑՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)

Ջոյգերու միջեւ համաձայնութիւնը եւ ներդաշնակութիւնը պիտի ըլլայ ամբողջական: Պէտք չկայ խօսքի, նայուածքները ամէն ինչ կը հասկցնեն:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)

Ծնողներուն փորձառութիւնը օգտակար պիտի ըլլայ փոքրահասակ զաւակներու: Այս ճշմարտութիւնը պիտի ստեղծէ բնական համերաշխութիւն կողմերու միջեւ:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)

Ընտանիքը շատ կարեւոր դեր մը եւ տեղի պիտի ունենայ ձեզի համար: Ջանացէք մնալ միշտ սիրալիր եւ ջերմ կապի մէջ: Օգտուողը դուք կ'ըլլաք:

ԱՌԻՒԾ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)

Ձեր շուրջիններն գոհ պիտի մնան ձեր աշխատանքէն: Ջանացէք շարունակել ձեր աշխատանքային ընթացքը, որպէսզի յառաջդիմութիւն ունենաք նիւթապէս եւ բարոյապէս:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)

Ձեր հրապոյրը արեւի ճառագայթի ազդեցութիւնը պիտի ունենայ ձեր դիմաց ելլող անցորդի կամ ոեւէ անձի, նաեւ բարեկամներու համար:

ԿՇԻՌ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր

Երբ դուք ձեզ պատրաստ կը զգաք նոյնիսկ լեռները շարժելու կամ տեղափոխելու, այն ատեն ոչինչ դժուար կը թուի ձեզի: Օրը պիտի օգնէ ձեզի:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)

Սիրուած անձ մըն էք, կրնաք ապաւինիլ ձեր շուրջիններուն: Եթէ պէտք ունիք օգնութեան, պիտի ունենաք սիրայօժար ձեզի օգնողներ:

ԱՂԵՂՆԱԻՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)

Դուք ձեզ նշմարել տուէք փոխանակ մէկ կողմ քաշուելու եւ փոքրանալու: Ընկերային կեանքի մէջ եղէք համակերպող, բարեկամական հանդիպումներ ունեցէք:

ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)

Հետեւեցէք ձեր նախազգացումին եւ ներշնչումներուն, որոնք ձեզ պիտի առաջնորդեն դէպի յարմար եւ օգտակար ուղղութիւններ: Օրը բախտաբեր է:

ԾՈՎԱՆՈՑՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)

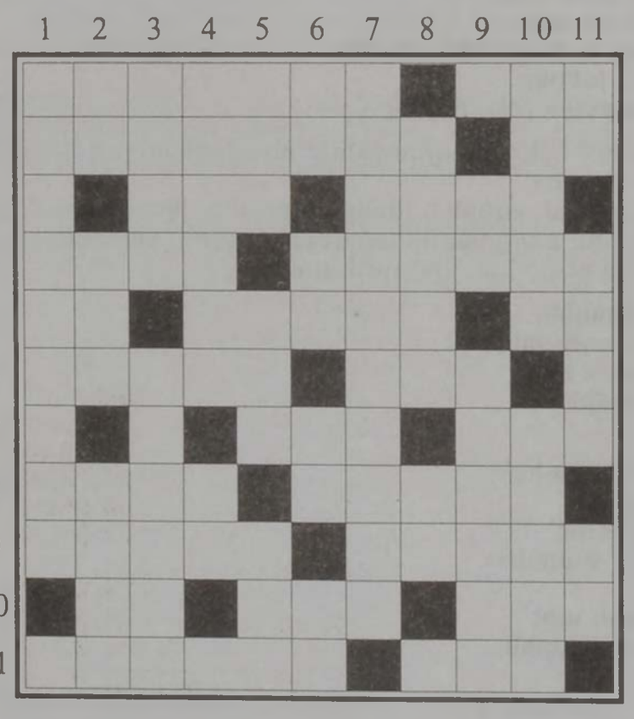
Տնտեսական հարցով մը լաւ լուր մը պիտի ստանաք, որ առիթ պիտի տայ ձեզի ապագան տեսնելու աւելի փայլուն ու պայծառ: Օրը պիտի ուրախացնէ ձեզ:

ՁՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)

Ձեր շրջապատին մէջ աշխատանքը դիւրին կը կատարուի, մանաւանդ երբ ամսական աշխատանք է այդ: Այսօր, շնորհիւ ձեր բարեացակամ վերաբերումին, պիտի ստեղծէք հաւասարակշռուած մթնոլորտ ձեր շրջանակին մէջ:

ԺԱՄԱՆՑ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7157

ՍՈՒՏՕՔՈՒ

			9				3	
				8			9	7
6	3		4			1		
		3	2	9	8			
	5						8	
			7	6	5	3		
		5			6		1	3
2	7			3				
	1				9			

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Հատուածակողմ - Հերագիծ:
2. Պայծառ ու ցուրտ օր - Լեցուն:
3. Արական օտար անուն - Իգական անուն:
4. Շագանակ - Մատի օղակ:
5. Երկբարբառ մը - Կիտուած - Ստացական ածական:
6. Շօշափելի - Գրաբար՝ ինչպէ՞ս:
7. Հաճընի գիւղերէն - Քայլաչափ:
8. Ջօրաբաբելի որդին - Ջմելի:
9. Եդեմ - Պոլսահայ մեծահարուստի տրուած տիտղոս:
10. Անձնական դերանուն - Հոլովակերտ մասնիկ - Դագաղ:
11. Դաշտային թռչուն - Ասպատակ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

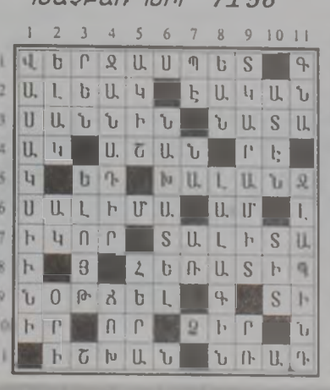
1. Թագապարդ:
2. Այբուբենէն - Լուսածագ - Դող:
3. Աչքի ծիածան - Ըմբոստ, հեստ:
4. Զարհուրիլ, սահմռկիլ - Յաւի ճիչ:
5. Սպասէ՛ - Սեւեռուն - Ետք (հակ.):
6. Յուցական ածական - Զայնանիշ - Կրկնուած ձայնաւորներ - Ածականակերտ մասնիկ:
7. Կիսաքանդ:
8. Վատատոհմիկ - Էական բայ:
9. Յուցական ածական - Իգական անուն:
10. Հրապարակաւ - Արական անուն:
11. Որովհետեւ - Արդարեւ - Գաղտնի դիտելու գործողութիւն:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանցը բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 քառակուսի հաշուող 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը գետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսինոց իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն *մէկ անգամ* գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ *ո՛չ մէկ պարագայի* արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ գետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7156

ՍՈՒՏՕՔՈՒ

8	6	2	4	9	1	5	7	3
1	4	7	2	3	5	6	9	8
5	9	3	7	6	8	1	4	2
4	2	9	1	8	6	7	3	5
7	5	1	3	4	2	8	6	9
3	8	6	5	7	9	2	1	4
9	1	5	6	2	4	3	8	9
2	7	4	8	1	3	9	5	6
6	3	8	9	5	7	4	2	1

1959 -2009 — 50 ՏԱՐԻ ՄԱՍԱՆ — 6 Ապրիլ

ԲԵՐԻՈՅ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ ՏԵՐ ՁՕՐԻ ՄԷՋ

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՈՍԿՈՐՆԵՐԸ

«Արեւելք»ի խմբագիրը տեսակցութիւն մը ունեցած է Բերիոյ թեմի առաջնորդ Գեւոնդ արքեպիսկոպոսին հետ, անոր Տէր Ձօր այցելութեան առիթով:

Հարցում.- Սրբազա՛ն հայր, կը հաճի՞ք կարգ մը տեղեկութիւններ տալ Տէր Ձօրի ազգային կեանքին մասին:

Պատասխան.- Տէր Ձօրի ազգային կեանքը ընդհանուր կերպով գոհացուցիչ է, սակայն միշտ պէտք է ձգտիլ լաւին եւ լաւագոյնին: Տէր Ձօր կը բնակին 25 - 30 հայ ընտանիքներ, ունին քարաշէն եկեղեցի մը, կառուցած՝ 1931-ին, Բարսեղ Պալըգճեանի բարերարութեամբ: Եկեղեցւոյ կից կան երկու սենեակներ, որոնք իբրեւ դպրոց կը գործածուին: Դպրոցը ունի 28 աշակերտ:

Ժողովուրդը համերաշխ է:

Ուրախ եղայ, երբ Տէր Ձօր այցելութեանս առիթով դիմաւորուեցայ անխտիր բոլոր հայերուն կողմէ:

Հայ եկեղեցւոյ զաւակներ միշտ ներկայ եղան եկեղեցական արարողութիւններուն եւ շարունակ շրջապատեցին զիս յարգալից վերաբերումով:

Հարցում.- Ի՞նչ էր ձեր այցելութեան շարժառիթը:

Պատասխան.- Այցելութիւնը առաւելաբար ուխտագնացութիւն մըն էր դէպի ապրիլեան նահատակներու վայրերը: Եկեղեցւոյ մէջ, սեղանի մը տակ ամփոփուած են մեր սիրելի նահատակներուն ոսկորները: Այցելեցի նաեւ գերեզմանատունը. խոնարհեցայ անոնց յիշատակին առջեւ:

Կը փափաքիմ որ, եկեղեցւոյ մէջ նահատակաց սեղանին վրայ յիշատակարան մը կանգնուի, այս մասին տեսակցութիւն ունեցայ կարգ մը տէրգօրաբնակ ազգայիններու հետ, քաջալերեցին գիս, եւ նոյնիսկ անոնցմէ մին փափաք յայտնեց իր անձնական ծախքով շինել զայն, սակայն անհրաժեշտ է, որ ամէն հայ իր մասնակցութիւնը բերէ այս նուիրական գործին:

Եկեղեցւոյ կից դպրոցը նորոգութեան կը կարօտի: Փլած են եկեղեցւոյ շրջափակին մէկ մասը եւ պատը գերեզմանատան, ուր թաղուած են հայ նահատակներու ոսկորներ: Տեղացի հայեր թէեւ խոստացան իրենց կարելին ընել ներկայանալի վիճակի մը վերածելու եկեղեցւոյ յարակից մասերը եւ գերեզմանատունը, սակայն նկատելով, որ Տէր Ձօրը բոլորին զգացումներուն խօսող ուխտավայր մըն է, կը թելադրեմ անխտիր բոլոր հայերուն, որպէսզի իրենց նիւթական նուէրները միացնեն տեղւոյն հայերու նուէրներուն՝ շինելու համար յուշարձան մը եւ նորոգելու, ինչ որ անհրաժեշտ է:

Վստահ ենք, որ մեր փափաքը յաջողութեամբ պիտի պսակուի՝ ի յարգանս ապրիլեան նահատակներու:

ՊՈՒՐԾ ՀԱՄՈՒՏԻ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

Համազգային մշակութային մ՛ոութեան Պուրճ Համուտի մասնաճիւղին երգչախումբը տուաւ երաժշտական երեկոյ մը, 25 մարտ 1959-ին երեկոյեան ժամը 9:00-ին Սինեմա Սեւանի մէջ:

Ճիշդ ժամանակին սրահը լեցուն էր ընտրանի հասարակութեամբ: Օրուան նախագահն էր Մերուժան Պահչեճեան:

Հանդէսին բացումը կատարեց Յովհաննէս Տէր Յարութիւնեան եւ տուաւ համառօտ ծանօթութիւն՝ նորակազմ «Շահ-Մուրատեան» երգչախումբին մասին:

«Շահ-Մուրատեան» երգչախումբը, որ մէկ տարուան գոյութիւն ունի, կազմուած է մեծ ճիգերով: Պուրճ Համուտի մէջ ապրող հայութիւնը պէտք ուներ նման խումբի մը: Այս գործը յաջողցնելու համար, պէտք էր, որ գոհուողներ ըլլային, որոնք իրենց առօրեայ խոնջէնքէն ետք, արուեստի սիրոյն, ինչպէս նաեւ՝ հայապահպանման մեծ գործին գիտակից մտահոգութեամբ, լծուէին աշխատանքի: Խումբը ունեցած է մօտ երկու տարուան կազմակերպական շրջան մը, հրաւիրուած են ղեկավարներ, որոնք իրենց ճիգը չեն խնայած մարզելու երգչախումբը՝ մշակելով անոնց մէջ երգին ըմբռնումը արուեստի ճամբով»:

Խումբին ներկայ ղեկավարն է Րաֆֆի Սըվաճեան. անդամ՝ «Գուսան» երգչախումբի եւ աշակերտ՝ Պէյրութի պետական երաժշտանոցին:

Պէյրութահայութեան համար յայտնութիւն մը եղաւ Րաֆֆին, որ ունի երաժշտական լաւ ըմբռնում եւ ղեկավարի շնորհ:

Իր առաջին ելոյթը, որ այնքան յաջող էր, փաստեց այս իրականութիւնը. յոյսով ենք եւ ունինք այդ հաւատքը, որ Րաֆֆին պիտի արձանագրէ աւելի մեծ յաջողութիւններ, պանծացնելով իր մեծ վարպետին՝ Բարսեղ Կանաչեանի անունը, որպէս հարազատ հետեւող աշակերտ:

Մեծապէս գնահատելի է երգչախումբին տարած աշխատանքը կազմակերպչական գործին մէջ, սակայն աւելի չափով գնահատանքը կ'երթայ ամէն անդամի առանձին, որոնք գիտցան գոհել հանգիստ ու ժամանակ այս գործը յաջողցնելու համար, իրենց կանոնաւոր հետեւողութեամբ բոլոր փորձերուն:

Դաշնակի ընկերակցութիւնը վստահուած էր Նուարդ Պէրպէրեանի եւ Քաթրին Գլըճեանի, որոնք իրենց դերին մէջ իսկապէս որ գնահատելի էին:

Օրուան նախագահը, քաջալերելու համար երգչախումբը, նուիրեց 100 լ. ոսկի, որուն հետեւեցաւ պր. Խանճեան եւ նուիրեց 50 լ. ոսկի: Մասնաւոր շնորհակալութիւն յայտնուեցաւ նուիրատուներուն:

Հանդէսը փակուեցաւ ծափերու տարափի մէջ, եւ ներկաները գնահատական խօսքեր ուղղեցին ըլլայ ղեկավարին ըլլայ անդամներուն՝ սպասելով, որ դարձեալ յայտնուի «Շահ-Մուրատեան» երգչախումբը բեմերու վրայ:

ԱՐ. ՊԵՐԹԻԶԼԵԱՆ

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:00:

ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 6 ԱՊՐԻԼ 2009 - *ՊԷՅՐՈՒԹ*

կ.ա. 6:00	կ.ա. 9:00	կ.ե. 12:00	կ.ե. 3:00	կ.ե. 6:00	կ.ե. 9:00
16°C	18°C	26°C	27°C	22°C	15°C

ՄԱՍԱՄԲ ԱՄՊՈՍ
ՑԵՐԵԿ՝ *ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆ* 26°C
ԽՈՆԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ 66%
ԳԻՇԵՐ՝ 14°C 70%

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ. ԵՒՐՈՊԱՅԻ 2009-Ի ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՍԷՆ ՋՈՒԼՖԱԼԱԿԵԱՆ ԵՒ ԵՈՒՐԻ ՊԱՏՐԻԿԷԵԻ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Վիլնիուսի մէջ (Լաթվիա) տեղի ունեցած եւրոպայի ըմբշամարտի յունահռոմէական ոճի 2009-ի ախոյեանութեան մրցումներուն, Հայաստանի երկու ըմբիշներ Արսէն Ջուլֆալակեան եւ Եուրի Պատրիկէեւ իրենց շահած ոսկի մետալներուն շնորհիւ հանդիսացան Եւրոպայի ախոյեան:

Հայաստանի առաջին ոսկի մետալը ապահովողը հանդիսացաւ Ողիմպիական խաղերու ախոյեան Լեւոն Ջուլֆալակեանի զաւակը Արսէն, որ 74 քկ դասակարգի մրցումներուն պարտութեան մատնեց ուքրանացի իր մրցակիցը Վլատիմիր Շացկիխին:

Մեծ յոյսեր կային, որ անցեալ տարի Եւրոպայի փոխախոյեան հանդիսացած Ռոման Ամոյեան (55 քկ), որ 2008-ի Ողիմպիականի խաղերուն պրոնզ մետալի տիրացած էր, յաջողի կարեւոր նուաճում մը արձանագրել, սակայն ան հասաւ միայն չորրորդ աւարտական:

60 եւ 66 քկ դասակարգի մրցումներուն եւս Հայաստանի ներկայացուցիչները ոչինչ յաջողեցան կատարել:

Լեհաստանը ներկայացնող էդուարդ Բարսեղեան 60 քկ դասակարգին մէջ տիրացաւ արծաթ մետալին:

Արսէն Ջուլֆալակեանէն ետք, Հայաստանի երկրորդ ոսկի մետալը ապահովեց եւ Եւրոպայի ախոյեանի տիտղոսը դարձեալ իր մօտ պահեց Եուրի Պատրիկէեւ, որ 120 քկ դասակարգի մրցումներուն, հասնելով աւարտական հանգրուան, պարտութեան մատնեց շուէտացի իր մրցակիցը Եալմար Սիոպերկը:

Այսպիսով, Հայաստանի հաւաքականը, Եւրոպայի ախոյեանութեան 2 ոսկի մետալ շահելով, խմբային դասաւորման մէջ գրաւեց երկրորդ դիրքը Ռուսիոյ ետին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՔԱ ԵՒ ՓԻՒՆԻԿ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՑԻՆ ԻՐԵՆՑ ԵՐԿՐՈՐԴ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Արմէն Տատինցեան՝ դաշտին մէջ ուշքը կորսնցուցած վիճակի մէջ

Հայաստանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 2-րդ հանգրուանի մրցումներուն, Միքա եւ Փիւնիկ հանդիսացան միակ երկու կազմերը, որոնք իրենց արձանագրած յաղթանակներուն շնորհիւ ապահովեցին առաւելագոյն վեց կէտերը:

Փիւնիկ 3-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ուլիսը շնորհիւ Դաւիթ Գրիգորեանի (13-րդ սխալմամբ իր բերդին մէջ, Հենրիխ Մխիթարեանի (65-րդ) եւ էտկար Մալաքեանի (94-րդ) նշանակած կոլերուն:

Միքա 3-2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Շիրակը: Հիւր կազմին կոլերը նշանակեցին Արա Յակոբեան (14-րդ եւ 70-րդ) եւ Ալեքս (49-րդ), իսկ Շիրակի կոլերը Անդրանիկ Պարիկեան (43-րդ) եւ Տիգրան Դաւթեան (81-րդ):

Սամուէլ Մելքոնեանի նշանակած կոլին շնորհիւ (29-րդ) Բանանց 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Գանձասարը:

Նշենք, որ մրցումին ընթացքին, թէեւ Գանձասարի խմբապետ Արմէն Տատինցեան վիրաւորուելով ուշքը կորսնցուց, այսուհանդերձ ան յաջողեցաւ մրցումը շարունակել:

Կիլիկիա 2-0 արդիւնքով յաղթական վերադարձաւ Արարատի դաշտէն: Անդրանիկ Սարգսեան (59-րդ) եւ Ռաֆայէլ Մկրտչեան (75-րդ փենալթիով) նշանակեցին Կիլիկիայի կոլերը:

Մինչ Միքա եւ Փիւնիկ արձանագրեցին իրենց երկրորդ յաղթանակը, անդին Արարատ եւ Գանձասար կրեցին իրենց երկրորդ պարտութիւնը:

ՖՈՐՄԻՒԼԱ-1

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ՊԱԹՐԸՆ ԱՅՍ ԱՆԳԱՄ ՇԱՀԵՑԱՒ ՄԱԼԵԶԻՈՅ ԿՐԱՆ ՓՐԻՆ

Ենսըն Պաթըն

Ֆորմիւլա-1-ի 2009-ի աշխարհի ախոյեանութեան 2-րդ կրան փրիի, որ երէկ տեղի ունեցաւ Մալեզիոյ մէջ, դարձեալ աւարտեցաւ անգլիացի վարորդ Ենսըն Պաթընի (Պրաուըն - Մերսետես) յաղթանակով. ան այսպիսով արձանագրեց այս տարեշրջանի իր երկրորդ յաջորդական յաղթանակը արձանագրելէ ետք 1 ժամ 10' 59" արդիւնք մը: Անոր ետին երկրորդ դիրքը գրաւեց գերմանացի Նիք Հիտֆելտ (Պի. էմ. Տապլիու-Սաուպըր), որ արձանագրեց 1 ժամ 11' 21" արդիւնք մը: Երրորդ հանդիսացաւ այլ գերմանացի մը Թիմօ Կլոք, որ իր Թոյոթային հետ արձանագրեց 1 ժամ 11' 22" արդիւնք մը:

Ֆորմիւլա-1-ի պատմութեան մէջ հինգերորդ անգամ ըլլալով կարգ մը վարորդներու տրուեցան կեսական կէտեր նկատի ունենալով, որ անոնք 56 լեփէն միայն 32-ը ամբողջացուցին: Պատճառը: Որովհետեւ վազքուղիին

Շար.ը՝ էջ 12

ՌՈԹԵՐՏԱՄԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՐԱԹՈՆԻՆ

ՄԱՐԻ ԱԱՄ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՆՈՐ ՄՐՑԱՆԻՇ ՄԸ ՀԱՍՏԱՏԵՑ

Երէկ, Ռոթերտամի (Հոլլանտա) միջազգային մարաթոնին, լիբանանցի Մարի Աամ լիբանանեան նոր մրցանիշ մը հաստատեց, երբ աղջկանց 42,195 քմ վազքի մրցումներուն արձանագրեց 3 ժամ 7 վայրկեան եւ 54 երկվայրկեան արդիւնք մը:

Աղջկանց այս մարաթոնին առաջին հանդիսացաւ ռուս Նայլիա Եուլամանովա, որ արձանագրեց 2 ժամ 26 30 արդիւնք մը:

Իսկ տղոց տիտղոսին տիրացաւ քենիացի Տանքըն Քիպեթ (2 ժամ 4 27):

ՊՈՒՆՏԸՍԼԻԿԱ

ՊԱՅԷՐՆ ՄԻՒՆԻԽ ԾԱՆՐ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿՐԵՑ ՎՈԼՖՍՊՈՒՐԿԷՆ 5 - 1 ԱՐԴԻՒՆՔՈՎ

Գերմանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան (Պունտըսլիկա) 26-րդ հանգրուանի մրցումներուն, գագաթի ճակատումը, որ տեղի ունեցաւ Վոլֆսպուրկի եւ Պայէրն Միւնիխի միջեւ, աւարտեցաւ առաջինին յաղթանակով, որ 5 - 1 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց իր հիւրը Պայէրնը:

Իր արձանագրած այս յաղթանակէն

Շար.ը՝ էջ 12

ՊՈՐԹՈՒԳԱԼԻԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ ԵՒ ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏ՝ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Սպանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 29-րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Պարսելոնա եւ անոր անմիջական մրցակիցը Ռէալ Մատրիտ, նոյն արդիւնքով (1-0) յաղթանակներ արձանագրեցին յաջորդաբար պարտութեան մատնելով Ռէալ Վայատոլիտը եւ Մալական: Սամուէլ Էթու նշանակեց Պարսելոնայի կոլը (40-րդ), իսկ Կոնզալօ Հիկուան Ռէալ Մատրիտի կոլը (49-րդ):

Սամուէլ Էթու

Ստորեւ կու տանք 29-րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Ալմերիա - Վիարէալ	3-0
Աթլեթիքօ Պիլպաօ - Մայորքա	2-1
Ռէալ Պեթիս - Նումանսիա	3-3
Ռեքրէաթիւօ Հուելվա - Սեւիլլա	0-1
Ռէալ Վայատոլիտ - Պարսելոնա	0-1
Մալակա - Ռէալ Մատրիտ	0-1
Աթլեթիքօ Մատրիտ - Օսասունա	2-4
էսփանիոլ - Տեփորթիւօ Քորունա	3-1
Վալենսիա - Կեթաֆէ	4-1
Սփորթինկ Խիխոն - Ռասինկ Սանթանտեր	0-2

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Պարսելոնա	72 (85-24)
2.- Ռէալ Մատրիտ	66 (67-31)
3.- Սեւիլլա	57 (43-26)
4.- Վիարէալ	48 (45-40)
5.- Վալենսիա	46 (52-41)
.....	
18.- Ռեքրէաթիւօ Հուելվա	30 (27-41)
19.- Նումանսիա	27 (33-59)
20.- էսփանիոլ	25 (28-46)

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

17 ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԱՉԵՏԱ ԿԵՐՏԵՑ ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՏԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Անգլիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 31-րդ հանգրուանի մրցումներուն, երէկ, Մանչեսթըր Եունայթըտ դժուար, բայց կարեւոր յաղթանակ մը արձանագրեց, երբ 3-2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը Ասթոն Վիլան, աւելի քան 75 հազար համակիրներու ներկայութեան: Մարզիչ Ալեքս Ֆերկիսընի կազմին այս յաղթանակը կերտեց 17 տարեկան Ֆետերիքօ Մաչետա, որ 93-րդ վայրկեանին նշանակեց դաշտին տէրերուն յաղթանակի կոլը: Նշենք, որ ան դաշտ ներկայացաւ 61-րդ վայրկեանին փոխարինելով Նանիին: Եունայթըտի առաջին երկու կոլերը նշանակեց Քրիսթիանօ Ռոնալտօ (14-րդ եւ 80-րդ), իսկ Վիլայի կոլերը Ճոն Քարու (30-րդ) եւ Կապրիէլ Ակպոնլահոր (58-րդ):

Իր կարգին, Լիվըրփուլ քիչ մը դժուար յաղթանակ մը արձանագրեց, երբ 1-0 արդիւնքով յաղթական վերադարձաւ Ֆուլհեմի դաշտէն, Լիվըրփուլ իր կոլը նշանակեց 92-րդ վայրկեանին:

Նիւքեսըլ իր դաշտին մէջ 2-0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Չելսիէն: Ֆրանք Լամփար (56-րդ) եւ Ֆլորան Մալուտա (65-րդ) նշանակեցին Չելսիի կոլերը:

Էմանուէլ Ատեպայորի նշանակած կոլերուն շնորհիւ (8-րդ եւ 49-րդ), Արսենալ 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Մանչեսթըր Սիթին:

Ստորեւ կու տանք 31-րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Պլեքպըրն - Թոթենհամ	2-1
Արսենալ - Մանչեսթըր Սիթի	2-0
Պոլթըն - Միտըլզպորօ	4-1
Հալ Սիթի - Փորթսմաուութ	0-0
Նիւքեսըլ - Չելսի	0-2
Ուեսթ Պրոմուիչ - Սթոք	0-2
Ուեսթ Համ - Սանտըրլենտ	2-0
Ֆուլհեմ - Լիվըրփուլ	0-1
Էվըրթըն - Ուիկըն	4-0
Մանչեսթըր Եունայթըտ - Ասթոն Վիլա	3-2

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Մանչեսթըր Եունայթըտ	68 (52-20)
2.- Լիվըրփուլ	67 (55-21)
3.- Չելսի	64 (51-17)
4.- Արսենալ	58 (50-27)
5.- Ասթոն Վիլա	52 (45-39)
.....	
18.- Նիւքեսըլ	29 (36-51)
19.- Միտըլզպորօ	27 (22-46)
20.- Ուեսթ Պրոմուիչ	24 (26-57)

ՔԱԼՃՕ

ԻՆԹԵՐ ՄԻԼԱՆ ԱՄՐԱՊՆԴԵՑ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽԻ ԻՐ ԴԻՐՔԸ

Իտալիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան (Քալչիօ) 30-րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Ինթեր Միլան, 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Ուտինեզէն, ինը կէտի առաւելութիւն մը ունեցաւ իր անմիջական մրցակիցին Եուվենթուսի վրայ, որ 3-3 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Քիեւոյի հետ:

Ստորեւ կու տանք 30-րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Աթալանթա - Ֆիորենթինա	1-2
Ա. էս. Ռոմա - Պոլոնիա	2-1
Քալիարի - Քաթանիա	1-0
Եուվենթուս - Քիեւօ	3-3
Փալերմօ - Թորինօ	1-0
Ռեճինա - ճենովա	0-1
Սամտորիա - Նափոլի	2-2
Սիենա - Լացիօ Ռոմա	2-0
Ուտինեզէ - Ինթեր Միլան	0-1
Ա. Սէ. Միլան - Լեչէ	2-0

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Ինթեր Միլան	72 (55-21)
2.- Եուվենթուս	63 (54-26)
3.- Ա. Սէ. Միլան	58 (53-28)
4.- ճենովա	54 (40-27)
5.- Ֆիորենթինա	52 (41-30)
.....	
18.- Թորինօ	24 (26-46)
19.- Լեչէ	24 (26-50)
20.- Ռեճինա	20 (22-49)

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԼԻՈՆ - ՄԱՐՍԷՅ ՊԱՅՔԱՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Ֆրանսայի ֆութպոլի ախոյեանութեան 30-րդ հանգրուանի մրցումներուն, յաջորդաբար առաջին երկու դիրքերը գրաւող Լիոն եւ Մարսէյ յաղթանակներ արձանագրեցին: Ասիկա պատճառ դարձաւ, որ անոնց միջեւ մէկ կէտի տարբերութիւնը մնայ անփոփոխ ի նպաստ Լիոնի:

Ստորեւ կու տանք 30-րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Պորտօ - Նանսի	1-0
Կրենոպլը - Լորիան	1-3
Լը Մանս - Լիոն	1-3
Մոնաքօ - Լը Հաւրը	0-1
Նանթ - Լիլ	0-2
Վալանսիեն - Օքսեռ	2-0
Քան - Թուլուզ	0-0
Փարիզ Սեն Ժերմեն - Նիս	2-1
Սոշօ - Ռեննն	3-0
Սենթ էթիեն - Մարսէյ	0-3

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Լիոն	59 (41-22)
2.- Մարսէյ	58 (48-26)
3.- Պորտօ	56 (48-29)
4.- Լիլ	55 (43-29)
5.- Փարիզ Սեն Ժերմեն	55 (43-33)
.....	
18.- Սենթ էթիեն	29 (27-46)
19.- Քան	28 (32-38)
20.- Լը Հաւրը	21 (24-54)

ՕՊԱՄԱ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԵԱՆՑ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐ

Թուրքիոյ նախագահ Ապտիւլլա Կիւլ յայտնեց, որ Թուրքիա կ'ողջունէ Դանիոյ վարչապետին ՕԹԱՆ-ի իբրեւ ղեկավար նշանակման ընթացքին Թուրքիոյ մտահոգութեանց գծով հասկացողութեան ցուցաբերումը:

ՕԹԱՆ-ի անդամ երկիրներու ղեկավարները շաբաթ օր համաձայն գտնուեցան Դանիոյ վարչապետ Անտերս Ֆող Ռասմուսենի ՕԹԱՆ-ի ղեկավար նշանակման, երբ Թուրքիա յետս կոչեց իր ընդդիմութիւնը:

Թուրքիա ընդդիմացած էր անոր քեկնածութեան յայտնելով, որ Դանիոյ վարչապետին ՔԱԿ-ի առնչուած «Ռոժ» պատկերասփիւռի կայանի սփռումը դադրեցնել մերժելը եւ 2006-ին դանիական օրաթերթերու կողմէ Մոհամետ մարգարէի ծաղրանկարներու հրապարակումէն յառաջացած տագնապին ընթացքին անոր կեցուածքը կասկածի տակ կ'առնէ դաշինքը ղեկավարելու անոր կարողութիւնը:

Թուրքիա հինգ պայմաններ դրած էր Ռասմուսենի քեկնածութեան իր հաւանութիւնը տալու: Անոնք են «Ռոժ» պատկերասփիւռի կայանը պէտք է փակուի, Ռասմուսեն պէտք է ներում հայցէ իսլամական աշխարհէն, եւ ՕԹԱՆ-ի փոխ ընդհանուր քարտուղարը, ապագինման հարցով բարձրաստիճան պաշտօնատարն ու Աֆղանիստանի մէջ ՕԹԱՆ-ի ներկայացուցիչը քուրք պէտք է ըլլան:

Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան յայտնած է, որ Կիւլ «այո» ըսած է, երբ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամայի երաշխաւորութեամբ Թուրքիոյ վերապահութիւններուն լուծում տրուած է:

Թրքական «Ռատիքալ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ ՕԹԱՆ-ի ղեկավարները նաեւ համաձայն գտնուած են իր նաւահանգիստները Կիպրոսի առջեւ բանալու համար Թուրքիոյ յաւելեալ ժամանակ տալու հարցով:

ՕՊԱՄԱ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամա երէկ Եւրոպական Միութեան կոչ ուղղեց ընդունելու 27 պետութիւններէ բաղկացած պլոքին Թուրքիոյ անդամակցութիւնը, բան մը, որ անմիջապէս մերժուեցաւ Ֆրանսայի կողմէ եւ արժանացաւ Գերմանիոյ սառն վերաբերմունքին:

Եւրոպական Միութիւն-Միացեալ Նահանգներ վեհաժողովի մը ընթացքին Օպամա յայտնեց, որ «Միացեալ Նահանգներն ու Եւրոպան պէտք է իսլամներուն իբրեւ մեր բարեկամը, դրացին եւ անարդարութեան, անհանդուրժողականութեան ու բռնարարքներու դէմ պայքարին մէջ գործընկերներ մօտենան»:

Ան Եւրոպական Միութեան ղեկավարներուն ըսաւ, թէ «Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան գործընթացին մէջ յառաջդիմելը այս օրակարգին նկատմամբ ձեր յանձնառութեան կարեւոր ցուցանիշ մը պիտի ըլլայ եւ պիտի երաշխաւորէ, որ շարունակենք Թուրքիան ամուր կերպով Եւրոպայի մէջ ամրագրել»:

Ֆրանսայի նախագահ Նիքոլա Սարքոզի յայտնեց, որ Եւրոպական Միութեան անդամ պետութեանց կ'իյնայ Թուրքիոյ անդամակցութիւնը որոշելը եւ դարձեալ այդ քայլին իր ընդդիմութիւնը յայտնեց:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՄՈՒԼԸ Կ'ԱՆԴՐԱԴԱՌՆԱՅ ՀԱՅ-ԹՐՔԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

Միջազգային մամուլը Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամայի Թուրքիա այցելութեան եւ 24 ապրիլի նախօրեակին անդրադարձաւ հայ-թրքական յարաբերութիւններուն՝ անոնց բնականոնացման եւ Օպամայի կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման վերաբերեալ նախատեսութիւններ կատարելով:

«ՖԱՅՆԵՆՇՐԼ ԹԱՅՄՋ»

«Ֆայնենշըլ Թայմզ» օրաթերթը իր 3 ապրիլի թիւին մէջ լոյս ընծայեց «Հայաստանի հետ հաշտութիւնը Թուրքիոյ առաջնահերթութեան ցանկին վրայ մագլցում կ'արձանագրէ» խորագիրով տեղեկագրութիւն մը, որուն մէջ կը նշէ, թէ «Թուրքիա համակարգուած դիւանագիտական ջանք կը թափէ լուծելու համար Հայաստանի հետ երկարատեւ վէճ մը: Անգարա կը յուսայ, որ իր ջանքերը ոչ միայն երեւանի հետ յարաբերութիւնները պիտի բարելաւեն, այլ նաեւ Ուաշինկթընը պիտի համոզեն Միացեալ Նահանգներ-Թուրքիա կապերուն ազդելու կարողութիւնը ունեցող որոշումէ մը (Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման. «Ա.») խուսափելու: Նախագահ Պարաք Օպամայի Թուրքիա այցելութենէն հազիւ քանի մը օր առաջ, պետական «Թի.Ար.Թի.» կայանը երէկ հայկական լեզուով ձայնասփիւռային յայտագիրներու ձեռնարկեց, ինչ որ իր դրացիին նկատմամբ բարի կամեցողութեան քայլ մըն է»:

Օրաթերթը կը յիշեցնէ, որ Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանի արտաքին քաղաքականութեան աւագ խորհրդատու Ահմեթ Տաւութօղլու վերջերս յայտնած է, թէ «եթէ բան մը պատահի, որ քանդէ այս լաւ ընթացքը, այդ մէկը որեւէ մէկուն Թուրքիոյ, Հայաստանի կամ Միացեալ Նահանգներու ի շահ պիտի չըլլայ»:

«ՈՒՈԼ ՍՔՐԻԹ ԵՐՌՆԸԼ»

«Ուոլ Սթրիթ Երռնըլ» օրաթերթը իր 4 ապրիլի թիւին մէջ լոյս ընծայեց Միացեալ Նահանգներու Քոնկրեսի դեմոկրատական անդամ եւ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման բանաձեւի համահեղինակ էտըմ Շիֆի մէկ յօդուածը, ուր ան ակնարկելով Հայոց ցեղասպանութեան կը նշէ, թէ «երկրորդ համաշխարհային պատերազմէն ի վեր պատմութեան այս ահաւոր գլուխին իրողութեանց վերաբերեալ աւելի հզօր հասկացողութիւն ունեցող ամերիկացի նախագահ մը չէ եղած: Եւ չկայ նախագահ մը, որ այդ հարցին վերաբերեալ բացայայտ կերպով խօսելու ընթացք մը ունեցած ըլլայ»:

«Պրն. Օպամա անշուշտ պէտք է անդրադառնայ, որ անցեալ ցեղասպանութիւններու վերաբերեալ բացայայտ կերպով չխօսիլը ջլատած է Տարֆուրի մէջ տեղի ունեցող ցեղասպանութեան դէմ քայլ առնելու մեր կարողութիւնը: Երբ կը դժկամինք ցեղասպանութեան մասին խօսիլ, որովհետեւ կրնայ դաշնակից մը վիրաւորել, ինչպէ՞ս կրնանք Ռուսիան կամ Չինաստանը համոզել Տարֆուրի մէջ սպանութիւնը կասեցնելու համար քայլի դիմելու, երբ այդ մէկը կատարելու համար պիտի ստիպուինք իրենց դաշնակիցը վիրաւորել»:

«ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԷՍ ԹԱՅՄՋ»

«Լոս Անճելըս Թայմզ» օրաթերթը իր կարգին 4 ապրիլին լոյս ընծայեց «Հաւանական է, որ Թուրքիա եւ Հայաստան մեղմացնեն տագնապը» խորագիրով յօդուածը, որուն մէջ կը նշուի, թէ «Դիւանագէտներ ուրբաթ օր յայտնեցին, որ Թուրքիա եւ Հայաստան հաւանական է, որ մօտ օրէն իրենց տագնապը մեղմացնելու ծգտող համաձայնութիւն մը յայտարարեն»:

Օրաթերթը կը հաղորդէ, որ դիւանագէտներ կը յայտնեն, որ կը նախատեսուի, թէ երկու երկիրները այս ամիս պաշտօնական իրենց կապերը եւ սահմանները վերաբացելու համաձայնութեան յանգին: Օրաթերթը կը նշէ, թէ բեկումի մը հաւանականութիւնը նախագահ Օպամային պիտի արտօնէ գովաբանել հաշտութեան ուղղութեամբ արձանագրուած յառաջդիմութիւնը:... Հաշտութեան ուղղութեամբ նկատառելի յառաջդիմութեան մը լոյսին տակ հաւանական է, որ Օպամա յետաձգէ 24 ապրիլի տարեկան նախագահական ուղերձին մէջ «ցեղասպանութիւն» եզրը օգտագործելը: Կը նախատեսուի, որ Սպիտակ տունը պատճառաբանէ, որ ներկայ պայմաններուն մէջ ուղերձին մէջ «ցեղասպանութիւն» եզրը օգտագործելը պիտի զայրացնէ Թուրքիան եւ Հայաստան-Թուրքիա բանակցութիւնները վտանգէ:

Օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան ուրբաթ օր Լոնտոնի մէջ ընդունած է, որ իր երկիրը կ'ուղղուի դէպի Հայաստանի հետ աւելի լաւ յարաբերութիւններ: Ան մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնած է, որ «այդպիսի որոշումի մը ուղղութեամբ քայլեր առած ենք: Մենք զմեզ պատրաստած ենք»:

Օրաթերթը կը նշէ, որ վերոնշեալ յայտարարութիւնը կրնայ կատարուիլ Օպամայի Թուրքիա այցելութեան նախօրեակին, այլապէս 16 ապրիլին, երբ կը նախատեսուի, որ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարը շրջանային հանդիպումի մը մասնակցելու համար Երեւան այցելէ:

«ՆԻՒ ԵՈՐՔ ԹԱՅՄՋ»

«Նիւ Եորք Թայմզ» օրաթերթը իր 4 ապրիլի թիւին մէջ խմբագրականով մը անդրադարձաւ Օպամայի Թուրքիա այցելութեան եւ այդ այցելութեան առնչակից տարբեր հարցերու, որոնց շարքին Միացեալ Նահանգներու կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման ու Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութեանց բնականոնացման կարելիութեանց:

Ազդեցիկ օրաթերթը կը յայտնէ, որ տեղեկութիւններ գոյութիւն ունին, թէ Թուրքիա եւ Հայաստան մօտ օրէն կրնան իրենց յարաբերութիւնները բնականոնացնել:

«Մենք երկար ատենէ ի վեր Թուրքիան կը քննադատենք համաշխարհային Ա. պատերազմի ժամանակաշրջանին հայերու զանգուածային սպանդը մերժելու իր ինքնաքանդիչ ընթացքին համար: Սակայն մինչ Քոնկրեսը դարձեալ ցեղասպանութիւնը դատապարտող որոշում մը որդեգրել կը մտածէ, անիկա թէ Հայաստանին , թէ Թուրքիոյ աւելի օգուտ կ'ընէ, եթէ այդ քայլէն ետ կանգնի», կը նշէ օրաթերթը:

Վերոնշեալ յօդուածները իրենց ամբողջութեան մէջ կարելի է կարդալ «Ազդակ»ի կայքէջի անգլերէն յաւելուածի «Միջազգային մամուլէն» բաժինին մէջ:

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՊԱԹԸՆ . . .

Շարունակուած 11րդ էջէն

ճամբաները զօրաւոր եւ տեղատարափ անձրեւուն պատճառով վերածուեցան լիճերու:

Նշենք, որ շաբաթ օր տեղի ունեցած *փոլ-փոզիշընի* մրցումներուն Պաթըն հանդիսացած էր առաջին:

Ստորեւ կու տանք երէկուան կրան փրիին արդիւնքները եւ վարորդներուն ապպհոված կէտերը.

	ԿԷՏ
1.- Ենսըն Պաթըն (Պրաուըն-Մերսետես)	5
2.- Նիք Հիտֆելտ (Պի. էմ. Տապլիու Սաուպըր)	4
3.- Թիմօ Կլոք (Թոյոթա)	3
4.- Եառնօ Թրուլի (Թոյոթա)	2,5
5.- Ռուպենս Պարիքելլօ (Պրաուըն Մերսետես)	2
6.- Մարք Ուեպըր (Ռետ Պուլ-Ռընօ)	1,5
7.- Լուիս Հեմիլթըն (Մաքլարըն-Մերսետես)	1
8.- Նիքօ Ռոզպըրկ (Ուիլիըմզ-Թոյոթա)	0,5

Ստորեւ կու տանք վարորդներուն ընդհանուր դասաւորումը.

	ԿԷՏ
1.- Ենսըն Պաթըն (Անգլիա)	15
2.- Ռուպենս Պարիքելլօ (Պրազիլ)	10
3.- Եառնօ Թրուլի (Իտալիա)	8,5
4.- Թիմօ Կլոք (Գերմանիա)	8
5.- Ֆեռնանտօ Ալոնսօ (Սպանիա)	4
6.- Նիք Հիտֆելտ (Գերմանիա)	4
7.- Նիքօ Ռոզպըրկ (Գերմանիա)	3,5
8.- Սեպասթիան Պիւէմի (Զուիցերիա)	2
9.- Մարք Ուեպըր (Աւստրալիա)	1,5
10.- Լուիս Հեմիլթըն (Անգլիա)	1
11.- Սեպասթիան Պուրտէ (Ֆրանսա)	1

Խումբերու դասաւորում.-

	ԿԷՏ
1.- Պրաուըն - Մերսետես	25
2.- Թոյոթա	16,5
3.- Պի. էմ. Տապլիու Սաուպըր	4
4.- Ռընօ	4
5.- Ուիլիըմզ- Թոյոթա	3,5
6.- Թորօ Ռոսսօ - Ֆերարի	3
7.- Ռետ Պուլ - Ռընօ	1,5
8.- Մաքլարըն - Մերսետես	1

ՊԱՅԷՐՆ ՄԻՒՆԻԽ . . .

Շարունակուած 11րդ էջէն

ետք Վոլֆսպուրկ 2-րդ դիրքէն բարձրացաւ առաջին դիրք նկատի ունենալով որ Հերթա Պերլին պարտութիւն մը կրելով նահանջեց 3-րդ դիրք:

Համպուրկ, 1 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք իր հիւրը Հոֆընհայմը, բարձրացաւ 2-րդ դիրք կոլէվըրդյճի տարբերութեամբ միայն ետ մնալով Վոլֆսպուրկէն: Համպուրկի եւ մրցումին միակ կոլը նշանակեց Եոնաթան Փիթրոյփա (29-րդ):

Ստորեւ կու տանք 26-րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Արմինիա Պիլըֆելտ - Շալքէ	0 - 2
Պոխում - Շթութկարթ	1 - 2
Այնթրախթ Ֆրանքֆորթ - Քոթպիւս	2 - 1
Համպուրկ - Հոֆընհայմ	1 - 0
Հերթա Պերլին - Պորուսիա Տորթմունտ	1 - 3
Վոլֆսպուրկ - Պայէրն Միւնիխ	5 - 1
Քէօլն - Պայէր Լեւերքուզըն	0 - 2
Քարլսրուհէ - Պորուսիա Մէօնշընկլատպախ	0 - 0
Վերտըր Պրեմըն - Հանովըր-96	4 - 1

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Վոլֆսպուրկ	51 (58-32)
2.- Համպուրկ	51 (40-36)
3.- Հերթա Պերլին	49 (40-32)
4.- Պայէրն Միւնիխ	48 (54-36)
5.- Շթութկարթ	45 (46-37)
.....	
16.- Պորուսիա Մէօնշ.	23 (32-47)
17.- Քոթպիւս	20 (22-46)
18.- Քարլսրուհէ	18 (18-42)

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԼԵԻՈՆ ՇԱՆԹ

ԼԵԻՈՆ ՇԱՆԹԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻԻՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ 80ԱՄԵԱԿԻ ՕԻՐԷՆ ՆԵՐՍ

«ԼԵԻՈՆ ՇԱՆԹԻ ԵՐԿԵՐԸ» ՈՒԹՁԱՏՈՐԵԱՅ ԿՈԹՈՂԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՆ ՎԵՐԱՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

Մեկենաս «ՓԻՒՆԻԿ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Խօսք կ'առնեն՝

Տիգրան Գինպաշեան, Գեղանի Էքիեմեզեան, Շուշիկ Տասնապետեան

Տեղի կ'ունենայ երեքշաբթի, 14 Ապրիլ 2009ին, երեկոյեան ժամը 8:30ին, «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» թատերասրահին մէջ:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ՀՄԸՄ-Ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

20 ՅՈՒՆԻՍ, 2009

HIFOOD

Tel. 04-540973

ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

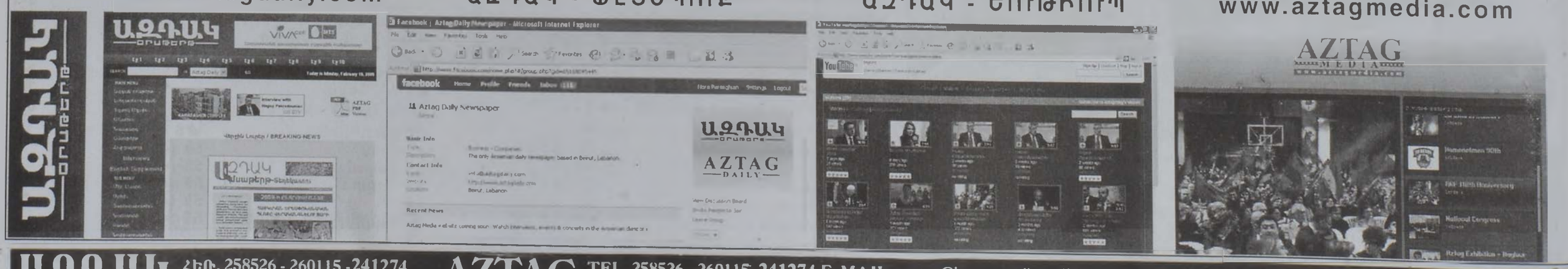
Սամքէ հարրա
+ աղցան
+ անուշեղէն

Սակ՝ 10,000 լ.ո.

BOGHOS OPTIC
Autoroute Jdeideh
Tel.: 01-870016 03-194688

www.aztagdaily.com — ԱԶԴԱԿ - ՖԷՅՍՊՈՒՔ — ԱԶԴԱԿ - ԵՈՒԹԻՈՒՊ — www.aztagmedia.com

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. 258526 - 260115 -241274 ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ — AZTAG TEL. 258526 - 260115 -241274 E. MAIL : aztag@inco.com.lb FAX : 258529 P.O.BOX : 80860 BOURJ HAMMOUD — ارتباك : هاتف ٢٤١٢٧٤ ـ ٢٦٠١١٥ ـ ٢٥٨٥٢٦ فاكس: ٢٥٨٥٢٩ ص.ب: ٨٠٨٦ برج حمّود